

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY MIEJSCE PIASTOWE

NA LATA 2024-2030

ZAMAWIAJĄCY:

**URZĄD GMINY MIEJSCE PIASTOWE
DUKIELSKA 14,
38-430 MIEJSCE PIASTOWE**

WYKONAWCA:

**GRUPA BST SP. Z O.O.
UL. MIECZYKÓW 12,
40-748 KATOWICE**

BST GRUPA

BADANIA - ANALIZY - EWALUACJE - AUDYTY

Spis treści

1.	Wprowadzenie	5
2.	Wykaz pojęć zastosowanych w opracowaniu	6
3.	Podstawowe informacje o gminie Miejsce Piastowe	7
4.	Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji	15
4.1.	Obszar rewitalizacji	16
4.2.	Podobszar I – Targowiska	28
4.3.	Podobszar II – Widacz	32
4.4.	Potrzeby rewitalizacyjne	37
5.	Wizja stanu po przeprowadzeniu obszaru rewitalizacji	39
6.	Cele rewitalizacji i kierunki działań rewitalizacyjnych	39
7.	Opis sposobu realizacji przez gminny program rewitalizacji dokumentów strategicznych właściwych dla gminy	41
7.1.	Strategia Rozwoju Gminy Miejsce Piastowe na lata 2021-2027	42
7.2.	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejsce Piastowe na lata 2022-2029	44
7.3.	Strategia Rozwoju Powiatu Krośnieńskiego na lata 2021-2027	46
7.4.	Strategia Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030	49
7.5.	Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030	52
8.	Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	55
8.1.	Założenia dla realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych	55
8.2.	Lista przedsięwzięć podstawowych	61
8.3.	Zbiorczy opis uzupełniających rodzajów przedsięwzięć	77
9.	Mechanizmy zapewnienia komplementarności oraz integrowania działań	83
9.1.	Zasada kompleksowości	83
9.2.	Zasada koncentracji interwencji	83
9.3.	Zasada komplementarności	84
9.4.	Podsumowanie	91
10.	Szacunkowe ramy finansowe	93

11.	Mechanizmy włączenia interesariuszy	95
11.1.	Udział interesariuszy w procesie tworzenia GPR.....	95
11.2.	Sposób włączenia interesariuszy w procesie wdrażania GPR.....	99
12.	System realizacji gminnego programu rewitalizacji	101
12.1.	System zarządzania realizacją GPR.....	101
12.2.	System monitoringu i oceny skuteczności działań oraz system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu GPR	103
12.3.	Niezbędne zmiany w uchwałach	106
13.	Ocena oddziaływania na środowisko	108
14.	Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji.....	109
15.	Spis map, rysunków i wykresów.....	110
16.	Spis tabel.....	110

1. Wprowadzenie

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe został opracowany w celu jednoznacznego określenia potrzeb związanych z rewitalizacją zdegradowanych obszarów gminy, w ujęciu społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym oraz technicznym. Jego nadrzędnym celem jest stworzenie podstaw do efektywnego kierowania środków finansowych na działania rewitalizacyjne.

Dokument stanowi wieloletni plan inwestycyjny, obejmujący kompleksowe przedsięwzięcia w wyżej wymienionych sferach. Dokument opracowany został zgodnie z przepisami ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278).

Proces opracowania gminnego programu rewitalizacji poprzedzony został podjęciem uchwały nr XXII/147/2025 Rady Gminy Miejsce Piastowe z dnia 24 czerwca 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe oraz uchwały nr XXIV/155/2025 Rady Gminy Miejsce Piastowe z dnia 15 września 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe na lata 2024-2030.

Prace nad dokumentem zrealizowano w trzech kluczowych etapach: analiz, diagnozy i projektowania. Diagnozę oparto na aktualnych danych statystycznych, co pozwoliło na rozpoznanie obszarów zdegradowanych oraz wyznaczenie obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Miejsce Piastowe. Wnioski z diagnozy, skoncentrowanej na identyfikacji zjawisk kryzysowych, stanowią podstawę Gminnego Programu Rewitalizacji na lata 2024-2030.

Szczególny nacisk położono na spójność celów i planowanych działań z obowiązującymi dokumentami strategicznymi gminy. Opracowanie programu miało charakter partycypacyjny i obejmowało szeroki zakres konsultacji społecznych z udziałem mieszkańców (w szczególności zamieszkujących obszary rewitalizacji), przedsiębiorców, organizacji pozarządowych oraz pracowników Urzędu Gminy Miejsce Piastowe.

2. Wykaz pojęć zastosowanych w opracowaniu

Na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przyjęto definicję rewitalizacji określoną w *ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji*, zgodnie z którą **rewitalizacja oznacza kompleksowy proces wyprowadzania obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego** poprzez wzajemnie powiązane działania obejmujące aspekty społeczne, gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne lub środowiskowe. Działania te mają na celu integrację interwencji na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i gospodarki, są prowadzone w sposób zaplanowany i skoncentrowany terytorialnie w ramach programów rewitalizacji. Kluczowym założeniem rewitalizacji jest optymalne wykorzystanie specyficznych cech danego obszaru oraz wzmocnienie jego lokalnych potencjałów, w tym także walorów kulturowych. Jest to proces długofalowy, angażujący różne grupy interesariuszy – m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości i organy administracji publicznej – przy aktywnym udziale społeczności lokalnej.¹

Stan kryzysowy charakteryzuje obszary, na których skoncentrowane są negatywne zjawiska społeczne – w szczególności bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, wysoka liczba mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym; w przypadku występowania co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk²:

- **gospodarczych** – w szczególności niskiego poziomu przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw;
- **środowiskowych** – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi, stanu środowiska;
- **przestrzenno-funkcjonalnych** – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych;
- **technicznej** – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

---

¹ Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji

² Ibidem

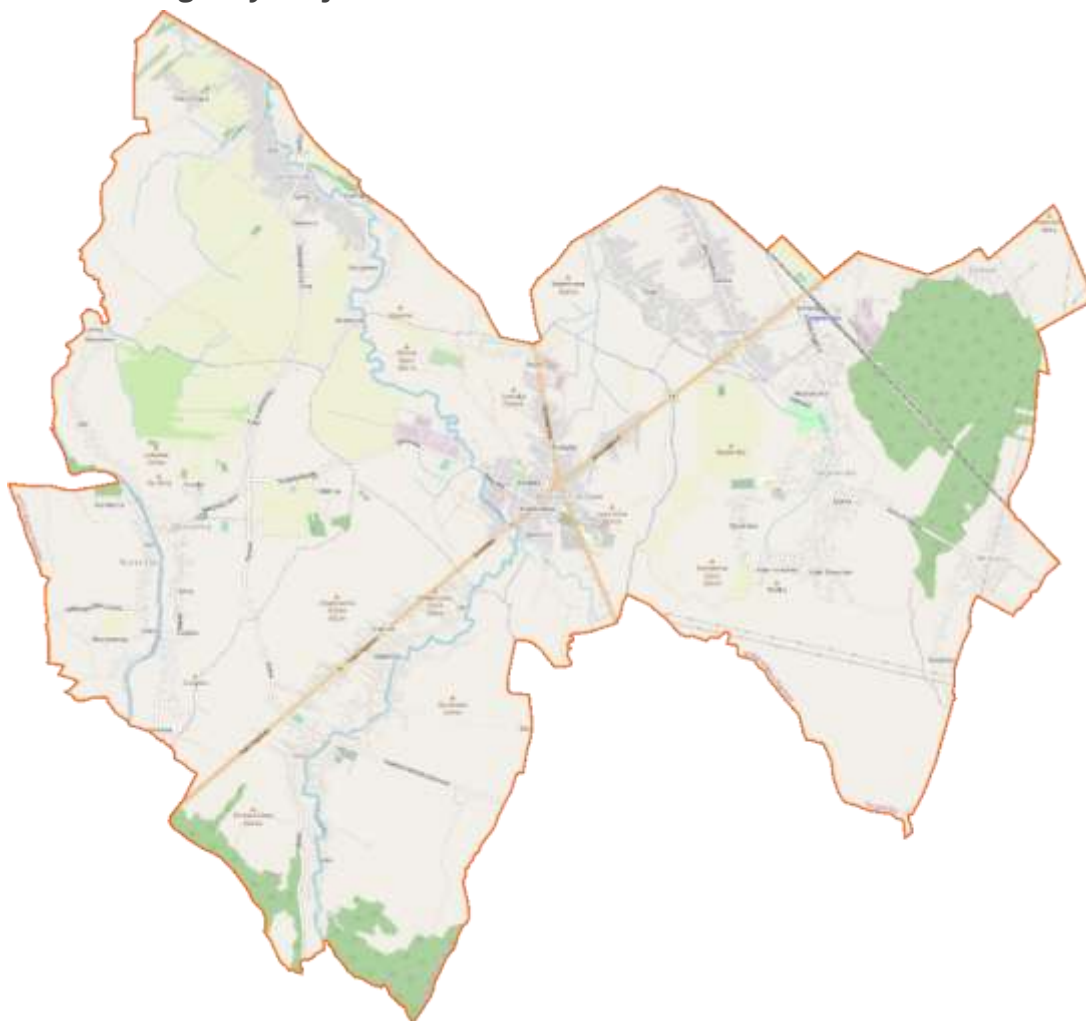
3. Podstawowe informacje o gminie Miejsce Piastowe

Położenie

Gmina Miejsce Piastowe położona jest w południowo-wschodniej części województwa podkarpackiego w Kotlinie Krośnieńskiej, stanowiącej środkową część Dołów Jasielsko-Sanockich. Na południe od Kotliny Krośnieńskiej ciągną się Garby Iwoniczo-Rymanowskie, które wraz z Górami Dukielskimi stanowią strefę przejściową pomiędzy Dołami Jasielsko-Sanockimi, a środkową częścią Beskidu Niskiego. Siedzibą gminy jest Miejsce Piastowe. Gmina Miejsce Piastowe wchodzi w skład Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego miasta Krosno. Jest to gmina typowo podmiejska, oddalona od Krosna o 6 km. Podobnie jak całe województwo podkarpackie położona jest w obszarze Euroregionu Karpaty. Przez teren gminy przepływa rzeka Jasiołka oraz potoki Lubatówka, Iwoniczki i Badoń. Gmina graniczy z gminami Krościenko Wyżne, Haczów, Rymanów, Iwonicz Zdrój, Dukla, Chorkówka i Krosno. Przez teren gminy przepływają rzeki Jasiołka i Lubatówka, oraz potoki Iwoniczki i Badoń.

Mapa 1. Granice gminy Miejsce Piastowe

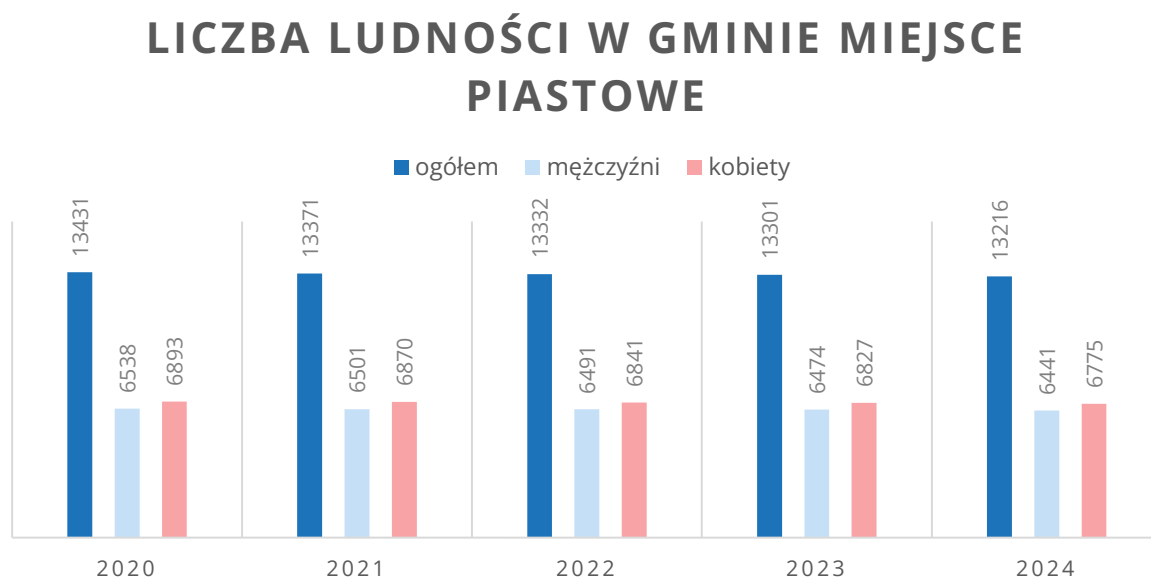

Źródło: wikipedia.pl

Uwarunkowania demograficzne

Powołując się na dane z 2024 roku, liczba ludności w gminie Miejsce Piastowe wynosiła 13 216. Gęstość zaludnienia osiągnęła wówczas 259 osób na 1 km². Na przestrzeni ostatnich lat zauważalny jest spadek liczby ludności na terenie gminy. W 2024 roku liczba mężczyzn wynosiła 6 441 (48,74%), a kobiet 6 827 (51,26%). Współczynnik feminizacji wynosił 105, co oznacza, że na 100 mężczyzn przypadało 105 kobiet.

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Miejsce Piastowe w latach 2020-2024

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

W latach 2020-2024 w gminie Miejsce Piastowe widoczny był znaczny spadek liczby urodzeń żywych (w porównaniu do roku bazowego, w 2024 roku było ich o 40 mniej). Liczba zgonów wahała się na przestrzeni lat – od 2020 do 2021 roku odnotowano wzrost, a w kolejnych latach spadek – by w 2024 roku osiągnąć najniższą na tle analizowanego okresu wartość (120).

Tabela 1. Ruch naturalny ogółem w gminie Miejsce Piastowe w latach 2020-2024

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024	Polska 2024
Liczba ludności	13 431	13 371	13 332	13 301	13 216	37 489 087
Urodzenia żywe	117	117	114	102	77	251 782
Zgony ogółem	160	177	157	127	120	408 504
Przyrost naturalny	-43	-60	-43	-25	-43	-156 722
Urodzenia żywe na 1000 ludności	8,72	8,72	8,55	7,65	5,79	6,70
Zgony na 1000 ludności	11,92	13,20	11,78	9,52	9,02	10,88
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-3,20	-4,47	-3,23	-1,87	-3,23	-4,17

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

W latach 2020-2024 przyrost naturalny w gminie Miejsce Piastowe był ujemny, co świadczy o tym, iż liczba zgonów przewyższała liczbę urodzeń. Podobne tendencje zauważalne były w całym regionie oraz kraju.

Tabela 2. Przyrost naturalny w gminie Miejsce Piastowe, województwie podkarpackim oraz kraju w latach 2020-2024

Rok	2020	2021	2022	2023	2024
Polska	-122 046	-188 006	-143 316	-136 585	-156 722
Województwo podkarpackie	-4 565	-8 571	-5 123	-4 828	-6 441
Gmina Miejsce Piastowe	-43	-60	-43	-25	-43

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

W okresie 2020-2024 w gminie Miejsce Piastowe udział ludności w wieku produkcyjnym w ogóle mieszkańców stopniowo się zmniejszał. Jednocześnie systematycznie zwiększał się odsetek osób w wieku poprodukcyjnym. Struktura ludności w gminie Miejsce Piastowe w 2024 roku przedstawia się następująco:

- 58,9% mieszkańców było w wieku produkcyjnym (z czego kobiety stanowiły 46,8%);
- 22,9% mieszkańców było w wieku poprodukcyjnym (z czego kobiety stanowiły 64,2%);
- 18,2% mieszkańców było w wieku przedprodukcyjnym (z czego kobiety stanowiły 49,5%).

Tabela 3. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w ludności ogółem w gminie Miejsce Piastowe w latach 2020-2024

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024	Polska 2024
Udział % osób w wieku przedprodukcyjnym	18,3	18,7	18,8	18,7	18,2	18,0
Udział % osób w wieku produkcyjnym	60,5	60,0	59,5	59,1	58,9	58,2
Udział % osób w wieku poprodukcyjnym	21,2	21,3	21,6	22,2	22,9	23,8

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

W latach 2020-2024 saldo migracji w gminie Miejsce Piastowe ulegało wahaniom.

W przeważającym okresie osiągało ono jednak wartość dodatnią. Najwyższe saldo migracji odnotowano w 2020 roku (31), a najniższą – w 2022 roku (-17).

Tabela 4. Migracje wewnętrzne i zewnętrzne w gminie Miejsce Piastowe w latach 2020-2024

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Zameldowania ogółem	124	149	128	151	162
Wymeldowania ogółem	93	130	145	135	165
Saldo migracji	31	19	-17	16	-3

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

Edukacja i opieka nad dziećmi

Najwięcej dzieci w wieku od 3 lat w ogólnej populacji gminy Miejsce Piastowe odnotowano w 2020 roku (377 dzieci), a najmniej – w 2024 roku (305 dzieci). Na początku analizowanego okresu opieką w żłobkach objętych było 62 dzieci (16,4%), a na końcu tego okresu – 63 dzieci (20,7%).

Tabela 5. Liczba/udział dzieci objętych opieką w żłobkach w gminie Miejsce Piastowe w latach 2020-2024

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Dzieci w wieku do 3 lat ogółem	377	367	338	342	305
Dzieci objęte opieką w żłobkach	62	63	63	63	63
Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach	16,4	17,2	18,6	18,4	20,7

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

Przez większość analizowanego okresu w gminie Miejsce Piastowe funkcjonowało 11 placówek wychowania przedszkolnego – na przestrzeni lat liczba ta pozostała niezmienną. Zmniejszeniu uległa w 2024 roku – wówczas wyniosła 9. Większym wahaniom ulegała liczba dzieci w przedszkolach oraz szkołach. W przypadku przedszkoli liczba dzieci wzrosła z 468 do 490 (o 22 osoby więcej), podczas gdy liczba uczniów w szkołach wzrosła się z 1 000 do 1 005 (o 5 osób więcej).

Tabela 6. Liczba placówek wychowania przedszkolnego i szkół wraz z liczbą dzieci/uczniów w gminie Miejsce Piastowe w latach 2020-2024

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Placówki wychowania przedszkolnego	11	11	11	11	9
Liczba dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	468	498	505	524	490
Szkoły podstawowe	8	8	8	8	8
Liczba uczniów w szkołach podstawowych	1 000	1 009	938	912	1 005

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

Rynek pracy

Liczba osób bezrobotnych w gminie Miejsce Piastowe wahała się w analizowanym okresie, przy czym w 2024 roku była o 19 osób mniejsza aniżeli w 2020 roku. Od 2020 roku do 2022 roku odnotowano spadek liczby bezrobotnych (o 42 osoby), a w 2023 roku liczba ta znacznie wzrosła (o 30 osób). Udział kobiet wśród osób bezrobotnych w każdym roku był wyższy niż odsetek mężczyzn – w całym okresie ponad połowę osób bezrobotnych w gminie stanowiły kobiety.

Tabela 7. Informacje o bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Miejsce Piastowe w latach 2020-2024

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Osoby bezrobotne	264	226	222	252	245
Bezrobotni mężczyźni	102	76	85	117	108
Udział bezrobotnych mężczyzn (%)	38,6%	33,6%	38,3%	46,4%	44,1%
Bezrobotne kobiety	162	150	137	135	137
Udział bezrobotnych kobiet (%)	61,4%	66,4%	61,7%	53,6%	55,9%

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

Pomoc społeczna i opieka zdrowotna

W gminie Miejsce Piastowe w okresie od 2020 do 2024 roku zmalała liczba gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej. Tym samym zmniejszeniu uległa liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej.

Tabela 8. Podstawowe informacje o opiece społecznej w gminie Miejsce Piastowe w latach 2020-2024

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego					
Ogółem	252	245	247	246	232
Poniżej kryterium dochodowego	162	155	148	143	118
Powyżej kryterium dochodowego	90	90	99	103	114
Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego					
Ogółem	567	539	541	517	462
Poniżej kryterium dochodowego	346	327	302	277	219
Powyżej kryterium dochodowego	221	212	239	240	243

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

W okresie od 2020 do 2024 roku w gminie Miejsce Piastowe funkcjonowały 4 apteki ogólnodostępne. W analizowanym okresie systematycznie wzrastała liczba porad lekarskich w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej. W przypadku liczby porad udzielonych w ramach podstawowej opieki zdrowotnej – również odnotowano wzrost, przy czym ich liczba wahała się w analizowanym okresie.

Tabela 9. Podstawowa opieka zdrowotna dla mieszkańców gminy Miejsce Piastowe w latach 2020-2024

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Apteki ogólnodostępne	4	4	4	4	4

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Porady lekarskie - ogółem (ambulatoryjna opieka zdrowotna)	71 217	84 296	94 250	100 918	109 796
Porady lekarskie - ogółem (podstawowa opieka zdrowotna)	63 032	70 908	71 869	70 629	75 623

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

Infrastruktura

W gminie Miejsce Piastowe w 2024 roku liczba budynków mieszkalnych wynosiła 3 883 a liczba mieszkań 3 970. Zauważalny jest znaczny wzrost powierzchni użytkowej mieszkań oraz liczba mieszkań wyposażonych w instalacje techniczno-sanitarne.

Tabela 10. Podstawowe informacje o budynkach mieszkalnych i mieszkaniach w gminie Miejsce Piastowe w latach 2020-2024

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Budynki mieszkalne	3 756	3 778	3 816	3 859	3 883
Mieszkania ogółem	3 851	3 866	3 903	3 947	3 970
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne – wodociągi	3 740	3 755	3 793	3 838	3 861
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne - ustęp splukiwany	3 604	3 619	3 657	3 702	3 725
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne – łazienka	3 725	3 575	3 590	3 628	3 696
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne - centralne ogrzewanie	3 034	3 049	3 087	3 133	3 156
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne - gaz sieciowy	3 676	3 733	3 748	3 817	3 807
Powierzchnia użytkowa mieszkań [m²]	384 143	386 135	391 222	397 169	400 703

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

Walory turystyczne i krajobrazowe

Wśród zabytków gminy Miejsce Piastowe należy wyróżnić następujące:

- **Sanktuarium św. Michała Archaniola i bł. Bronisława Markiewicza** zbudowane w latach 1931-1935, przy ul. Ks. Markiewicza 25. Zaprojektowane w stylu neoromańskim przez architekta Jana Sasa-Zubrzyckiego.
- **Kościół parafialny pw. Nawiedzenia NMP** przy ul. Dukielskiej 16. Neogotycka świątynia zbudowana została w 1892 r. według projektu architekta Sławomira Odrzywolskiego, wewnątrz niej znajduje się podziemna krypta.

- **Dwór i park Trzecieskich** znajdujący się przy ul. Dworskiej 14, został wzniesiony w 1791 roku. Część zachodnią z piętrem rozbudowano w wieku XIX.
- **Miejsteckie domy drewniane** – charakterystyczne domy drewniane, których wiele zachowało się w Miejscu Piastowym. Budowane w pierwszej połowie XX wieku. Można je zobaczyć choćby na ul. Dukielskiej.
- **Kościół pw. św. Bartłomieja** znajdujący się w Rogach. Jedna z najstarszych świątyń w gminie wybudowana w 1600 roku, a przebudowana końcem XIX wieku. Kościół posiada bogate wnętrze w stylu barokowym i późnobarokowym. Ołtarz główny wykonany jest w stylu późnobarokowym, natomiast ołtarze boczne w barokowym.
- **Kościół pw. św. Małgorzaty** przy ul. Księdza Suchodolskiego 59. Świątynia została wzniesiona w latach 1736-1740 na miejscu drewnianego kościoła z XV stulecia. W świątyni znajduje się m.in. późnobarokowy ołtarz główny z rzeźbą Chrystusa Ukrzyżowanego z 1750 r.
- **Kościół pw. Wszystkich Świętych** znajdujący się przy ul. Długiej 12 we Wrocance. Pierwsza „starożytna i ciemna” świątynia istniała w tym miejscu już pod koniec XV wieku. Na jej zrębach wzniesiono obecny kościół w latach 1764-1770. Do kościoła przylega murowana zakrystia jeszcze z XVII stulecia. Pod koniec XIX wieku kościół rozbudowany o kaplicę św. Rozalii wraz z neobarokowym ołtarzem.

Do najciekawszych atrakcji turystycznych gminy Miejsce Piastowe należy zaliczyć:

- **Muzeum Misyjne Sióstr Michalitek** mieszczące się w klasztorze sióstr michalitek przy ul. Markiewicza 22. Udostępnia zbiory sióstr misjonek wykonujących swoją pracę w Libii i Kamerunie. Zawiera elementy kultury i sztuki afrykańskiej, przedmioty codziennego użytku, broń i inne ciekawe przedmioty. W muzeum znajduje się również galeria staroci, w której przechowywane są dawne sprzęty używane przez siostry michalitki.
- **Ekologiczne Gospodarstwo Pszczelarskie Eko-Bałon** przy ul. Łukasiewicza 9, to gospodarstwo prowadzone od trzech pokoleń, obecnie przez Krzysztofa Bałona. W gospodarstwie można skosztować miodu leśnego, wielokwiatowego oraz spadziowego. W gospodarstwie można wziąć udział w prezentacjach i warsztatach.
- **Zagroda Etnograficzna w Rogach** przy ul. H. Domino 47, to odremontowany budynek z 1929 roku, wzniesiony z drewnianych bali, z ceglany gankiem, drewnianymi oknami i drzwiami. Wyposażenie budynku pochodzi od mieszkańców, którzy to tutaj przynosili swoje pamiątki rodzinne, drobne sprzęty, czy nawet meble.
- **Pomnik poległych w I wojnie światowej** to cmentarz, który pierwotnie był utworzony na bezimiennym wzniesieniu 345 m n.p.m. między Wrocanką a Rogami na terenie miejscowości Wrocanka. W latach 20. XX w., na żądanie właściciela działki, na której był położony, cmentarz zlikwidowano. Szczątki poległych ekshumowano i przeniesiono do jednej zbiorowej mogiły na kwaterze zlokalizowanej na cmentarzu parafialnym w Rogach. W 2000 roku, w miejscu kwatery ustawiono na niewielkim

postumencie piaskowcowym pomnik poświęcony pochowanym w formie głazu z żeliwną tablicą inskrypcyjną.

- **Źródło św. Rozalii** znajdujące się we Wrocance. Twierdzi się, że woda ze źródła za przyczyną św. Rozalii ma moc uzdrawiającą. Nieopodal studzienki znajduje się kaplica św. Rozalii, gdzie w sezonie letnim odbywają się msze święte.

Na terenie gminy Miejsce Piastowe za pomniki przyrody uznano 17 drzew na terenie parku podworskiego w Targowiskach, z czego 14 drzew to dęby szypułkowe a pozostałe to: lipa drobnolistna oraz 2 jesiony wyniosłe. Oprócz tego w skład pomników przyrody wchodzi również 2 drzewa we Wrocance.

Ochrona środowiska

Od 2018 roku w województwie podkarpackim funkcjonuje uchwała antysmogowa: Uchwała nr LII/869/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 23 kwietnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa podkarpackiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. Uchwała zakazuje stosowania w piecach i kotłach (centralnego ogrzewania i wydzielających ciepło) paliw niskiej jakości, tj. węgla brunatnego, mułów i flotokonzentratów, paliw o uziarnieniu poniżej 5 mm i zawartości popiołu powyżej 12% oraz mokrego drewna, którego wilgotność w stanie roboczym przekracza 20%. Dodatkowo przedmiotowa uchwała wprowadziła okresy przejściowe na wymianę starych, wysokoemisyjnych kotłów c.o. i pieców wydzielających ciepło, tzw. kopciuchów.

Ponadto, w regionie uchwalono Program Ochrony Powietrza: Uchwała Nr XXVII/463/20 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 września 2020 r., w sprawie określenia „Programu ochrony powietrza dla strefy podkarpackiej z uwagi na stwierdzone przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu” wraz z Planem Działań Krótkoterminowych. Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska głównym celem aktualizacji programów ochrony powietrza jest określenie działań ochronnych dla grup ludności wrażliwych na przekroczenia, obejmujących w szczególności osoby starsze i dzieci.

Tym samym, zarówno na terenie gminy, jak i całego województwa, trwa tzw. „walka z niską emisją”. W jej ramach zakazuje się spalania zanieczyszczonego drewna, do którego zaliczamy odpady drewniane pokryte substancjami konserwującymi, lakierami, klejami oraz trociny pochodzące z obróbki płyt wiórowych. Spalanie takich odpadów w kotłach nieprzystosowanych do tego celu powoduje emisję do powietrza szkodliwych substancji.

Na terenie gminy funkcjonuje punkt konsultacyjny programu „Czyste powietrze”.

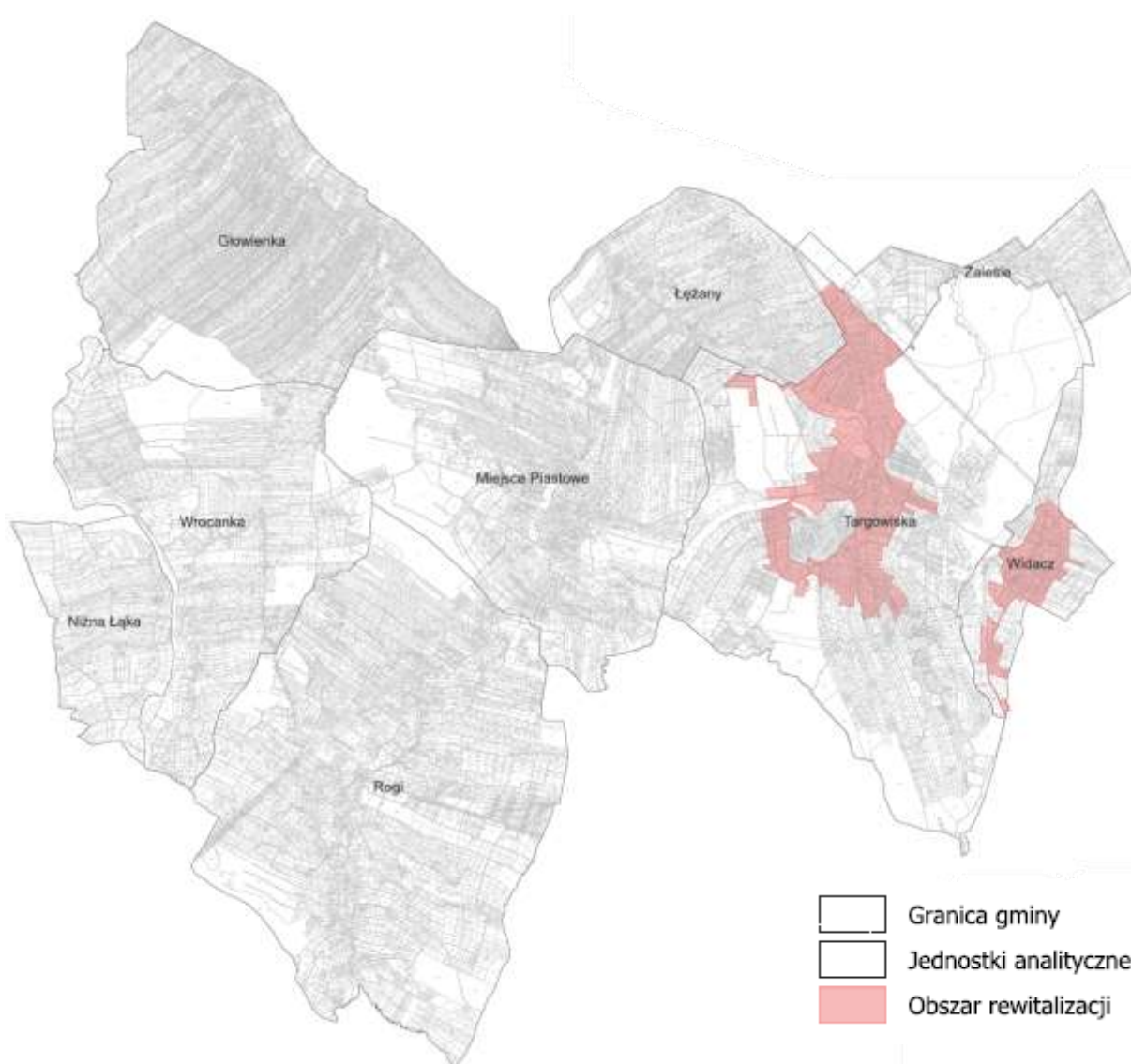
Na terenie gminy od czerwca 2021 r. obowiązują stawki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, określone Uchwałą Nr XLV/294/2021 Rady Gminy Miejsce Piastowe z dnia 28 czerwca 2021 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki takiej opłaty.

4. Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji

Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe został przyjęty Uchwałą nr XXII/147/2025 Rady Gminy Miejsce Piastowe z dnia 24 czerwca 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe.

Głównym założeniem delimitacji obszaru rewitalizacji było wskazanie obszaru, na którym występuje największa koncentracja negatywnych zjawisk oraz identyfikacja jego potencjałów. Na podstawie diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych wyznaczono w Gminie Miejsce Piastowe obszar rewitalizacji, który obejmuje: jednostki analityczne w obrębie gminy, a mianowicie jednostki: Targowiska oraz Widacz.

Rysunek 1. Zasięg przestrzenny obszaru rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe

Źródło: „Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe”

Celem niniejszej pogłębionej diagnozy jest kompleksowa analiza negatywnych zjawisk zachodzących na wyznaczonym obszarze rewitalizacji wraz ze wskazaniem potrzeb

rewitalizacyjnych oraz potencjałów obszaru. Pogłębioną diagnozę oparto na analizie wskaźnikowej, analizie danych zastanych oraz na badaniu ilościowym zrealizowanym na grupie interesariuszy procesu rewitalizacji. Należy podkreślić, że badanie ilościowe odnosiło się do całego obszaru rewitalizacji.

W dalszej części tego rozdziału przedstawiono analizę obszaru rewitalizacji – poszczególne jego elementy: analizę danych zastanych (tj. ogólnego opisu obszaru rewitalizacji), analizę wskaźnikową przy wykorzystaniu danych statystycznych (w tym również wykorzystanych podczas etapu diagnozowania) oraz wyniki badania ilościowego. Podobnie jak na etapie wyznaczania granic obszaru zdegradowanego i rewitalizacji, analizy prowadzono w oparciu o pięć sfer: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną i techniczną. Pozwoliło to na wskazanie wszystkich problemów, określenie potrzeb rewitalizacyjnych, jak i potencjałów podobszarów rewitalizacji.

4.1. Obszar rewitalizacji

Obszar rewitalizacji zamieszkuje 2 837 osoby, co stanowi 21,1% ogółu populacji Gminy Miejsce Piastowe. Powierzchnia obszaru rewitalizacji wynosi 252,06 ha, co stanowi 4,9% ogółu powierzchni gminy.

Tabela 1. Obszar rewitalizacji

Jednostka	Liczba mieszkańców [osoby]	Powierzchnia OR [ha]
Targowiska	2 157 (16,0%)	201,63 (3,9%)
Widacz	680 (5,1%)	50,43 (1,0%)
Obszar rewitalizacji	2 837 (21,1%)	252,06 (4,9%)
Gmina Miejsce Piastowe suma	13 457 (100,0%)	5 107,29 (100,0%)

Źródło: opracowanie własne

Obszar rewitalizacji w Gminie Miejsce Piastowe obejmuje szereg istotnych miejsc o dużym znaczeniu rekreacyjnym, historycznym oraz kulturowym, które są ważnym elementem tożsamości lokalnej społeczności.

- **Stadion w Targowiskach**, na którym działa Klub Sportowy Partyzant MAL-BUD 1, to lokalny potencjał sportowy i społeczny. Obiekt daje możliwość organizacji treningów, meczów ligowych i wydarzeń sportowych, integruje mieszkańców oraz promuje aktywność fizyczną wśród dzieci i młodzieży. Dzięki temu Targowiska zyskują miejsce budujące tożsamość lokalną i przyciągające kibiców oraz gości z regionu.
- **Dwór Gołaszewskich** to cenny zabytek z XIX wieku, otoczony ponad 5-hektarowym parkiem, w którym rośnie kilkadziesiąt drzew pomnikowych – dębów, lip, jesionów i buków, liczących nawet ponad 300 lat. Budynek powstał na solidnych XVII-wiecznych

piwnicach, będących pozostałością dawnej budowli obronnej usytuowanej na skarpie i otoczonej stawami.

- **Kościół pw. św. Małgorzaty w Targowiskach** to wyjątkowy element lokalnego potencjału kulturowego, historycznego i turystycznego. Jako zabytkowa świątynia z XVIII wieku, z bogatym wyposażeniem barokowym i gotyckim, stanowi nie tylko miejsce kultu religijnego, ale także ważny punkt na mapie dziedzictwa regionu.
- **Dom Ludowy w Widaczu** to lokalny ośrodek społeczno-kulturalny położony przy ulicy Widacz 34. Pełni rolę miejsca spotkań mieszkańców — organizowane są tam festyny, jubileusze strażackie czy obchody lokalne.
- **Pomnik w Widaczu** – pomnik jest symbolem pamięci o ofiarach wojen i świadectwem trudnej historii regionu oraz całej Polski. Stanowi miejsce refleksji, zadumy i wdzięczności wobec tych, którzy ponieśli ofiarę dla wolności ojczyzny.
- **Krzyż Boża Męka w Widaczu** to prosty drewniany krzyż odnowiony staraniem społeczności w 2013 roku. Stanowi **symbol pamięci, wiary i solidarności lokalnej**. Jako element materialnego i niematerialnego dziedzictwa wsi podkreśla tożsamość mieszkańców, a jednocześnie wzbogaca lokalny krajobraz kulturowy, mogąc pełnić funkcję miejsca zadumy, refleksji i punktu na mapie turystyki historyczno-religijnej.
- Odnowiony **kort tenisowy w Widaczu** to ważny element lokalnego potencjału sportowego i społecznego. **Daje on mieszkańcom bezpłatny dostęp do atrakcyjnej formy aktywności fizycznej**, wspiera zdrowy styl życia i integrację społeczną. Dzięki dobremu wyposażeniu i możliwości zapisów każdy może korzystać z obiektu w sposób zorganizowany i bez konfliktów.

Opinie interesariuszy

W badaniu ankietowym interesariuszy poproszono o wskazanie potencjałów obszaru rewitalizacji. Jako główne czynniki świadczące o potencjale obszaru rewitalizacji ankietowani wskazywali przede wszystkim bezpieczeństwo (53,8%). Następnie zostały wskazane kapitał ludzki (duża liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym o wysokich kwalifikacjach) (33,3%), infrastruktura komunalna (inf. wodno-kanalizacyjna, inf. elektryczna, inf. gazowa) (32,1%). Równie istotnym atutem obszaru, wskazywanym przez 30,8% respondentów, okazał się stan środowiska naturalnego i infrastruktura sportowo-rekreacyjna (plac zabaw, boiska itp.).

Skrócone wyniki analizy wskaźnikowej

W kolejnej tabeli zamieszczono wyniki analizy wskaźnikowej, którą zrealizowano na potrzeby diagnozy delimitacyjnej – zestawiono ze sobą wartość wskaźników dla obszaru rewitalizacji oraz dla całej gminy. Takie działanie umożliwi porównanie sytuacji w obszarze rewitalizacji na tle Gminy Miejsce Piastowe.

Tabela 2. Skrócone podsumowanie wyników analizy wskaźnikowej

Wyszczególnienie	Obszar rewitalizacji	Gmina Miejsce Piastowe
Sfera społeczna		
Wskaźnik obciążenia demograficznego – Stosunek liczby osób w wieku nieprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym	52,5%	65,0%
Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle mieszkańców	21,5%	20,5%
Saldo migracji – Saldo migracji ludności na 100 osób	1,59	1,80
Liczba organizacji pozarządowych zarejestrowanych w KRS na 100 mieszkańców	0,28	0,25
Frekwencja wyborcza do Sejmu/Senatu w 2023 roku	ND	71,22%
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	4,97	3,76
Liczba osób z niepełnosprawnością korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	2,26	1,51
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców	0,67	0,36
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców	0,49	0,23
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie na 100 mieszkańców	-	0,01
Liczba stwierdzonych przestępstw na 100 mieszkańców	0,74	0,94
Liczba zakłóceń spokoju i porządku publicznego na 100 mieszkańców	0,07	0,04
Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty na 100 mieszkańców	0,14	0,18
Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	2,82	3,08
Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	0,81	1,19
Udział osób bezrobotnych do 30. r.ż. w ogólnej liczbie bezrobotnych	38,98%	31,35%
Sfera gospodarcza		
Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	6,24	7,67
Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych (po 2022 roku) w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,28	0,39
Udział osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie bezrobotnych	11,9%	13,9%
Sfera środowiskowa		
Wskaźnik nagromadzenia wyrobów zawierających azbest (t) w przeliczeniu na 100 mieszkańców	20,71	10,34
Występowanie obszaru szczególnego zagrożenia powodzią	-	1
Sfera przestrzenno-funkcjonalna		
Liczba przystanków komunikacji zbiorowej na 100 ha	1,24	1,31

Wyszczególnienie	Obszar rewitalizacji	Gmina Miejsce Piastowe
Liczba placów zabaw dla dzieci i siłowni w terenie dla dorosłych na 100 mieszkańców	0,28	0,25
Wskaźnik gęstości zabudowy mieszkalnej	0,61	0,75
Sfera techniczna		
Szacowana długość dróg gminnych do remontu (średnia)	4 838	4 795
Liczba mieszkań komunalnych i socjalnych	-	0,04
Stan techniczny zabytków (ocena w skali 1-5)	2,00	2,11

Źródło: opracowanie własne

W kolejnej tabeli zestawiono natomiast te dane wskaźnikowe ze sfery społecznej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej, które nie zostały ujęte w diagnozie służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Stanowią one zatem pogłębienie diagnozy sytuacji na obszarze rewitalizacji w gminie Miejsce Piastowe.

Tabela 3. Dane wskaźnikowe nieujęte w diagnozie delimitacyjnej

Wyszczególnienie	Obszar rewitalizacji	Gmina Miejsce Piastowe
Sfera społeczna		
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia na 100 mieszkańców	0,70	0,60
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego na 100 mieszkańców	0,85	0,97
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na 100 mieszkańców	-	0,06
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu narkomanii na 100 mieszkańców	-	0,01
Liczba przestępstw kradzieży w sklepach na 100 mieszkańców	-	0,07
Liczba wypadków drogowych na 100 mieszkańców	-	0,04
Liczba wykroczeń spożywania alkoholu w miejscu zabronionym na 100 mieszkańców	0,04	0,45
Liczba bezrobotnych kobiet na 100 mieszkańców	1,67	1,65
Liczba osób bezrobotnych powyżej 50. r.ż. w ogólnej liczbie bezrobotnych	23,7%	27,4%
Sfera przestrzenno-funkcjonalna		
Powierzchnia terenów zielonych na 100 mieszkańców	0,26	0,17
Sfera techniczna		
Stan techniczny dróg gminnych (ocena w skali 1-5)	-	3,60

Źródło: opracowanie własne

Analiza negatywnych zjawisk

W ramach diagnozy pogłębionej obszaru rewitalizacji, przeprowadzono analizę zjawisk negatywnych w oparciu o dane statystyczne. Analiza została zrealizowana z uwzględnieniem sfer: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno-przestrzennej i technicznej.

SFERA SPOŁECZNA

Na obszarze rewitalizacji w sferze społecznej występuje koncentracja negatywnych zjawisk. W przypadku 10 wskaźników odnotowano przekroczenia ich wartości w stosunku do średniej wartości dla Gminy Miejsce Piastowe.

Wskaźniki społeczne wskazują na pewne różnice między obszarem rewitalizacji a całą gminą Miejsce Piastowe. W obszarze rewitalizacji 21,5% mieszkańców to osoby w wieku poprodukcyjnym, co jest nieco wyższym odsetkiem niż w całej gminie (20,5%). Sugeruje to starzejącą się populację i potencjalnie większe zapotrzebowanie na usługi zdrowotne i społeczne.

Saldo migracji dla obszaru rewitalizacji wynosi 1,59, podczas gdy dla całej gminy jest na poziomie 1,80. Choć oba wskaźniki są dodatnie (więcej osób się osiedla niż wyprowadza), to niższe saldo migracji może świadczyć o mniejszej atrakcyjności osiedleńczej obszaru rewitalizacji.

Wyszczególnienie	Obszar rewitalizacji	Gmina Miejsce Piastowe
Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle mieszkańców	21,5%	20,5%
Saldo migracji – Saldo migracji ludności na 100 osób	1,59	1,80

Wartość wskaźnika dotyczącego liczby osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców na obszarze rewitalizacji jest niekorzystny w stosunku do wartości dla całej gminy. Wskaźnik ten wynosi 4,97 na obszarze rewitalizacji, natomiast jego wartość dla całej gminy kształtowała się na poziomie 3,76. Z analizy wynika, że na obszarze rewitalizacji osoby z niepełnosprawnością korzystają z pomocy społecznej w większym zakresie aniżeli w skali całej gminy. Na obszarze rewitalizacji wartość tego wskaźnika wyniosła 2,26, natomiast dla całej gminy wartość ta była niższa – osiągnęła poziom 1,51.

Wskaźniki na obszarze rewitalizacji zostały przekroczone również w przypadku poszczególnych przyczyn korzystania z pomocy społecznej. Na tym obszarze, w porównaniu do całej gminy, częściej przyczynami korzystania z pomocy społecznej są: długotrwała lub ciężka choroba (0,67 przy 0,36) czy ubóstwo (0,49 w porównaniu do 0,23), bezrobocie (0,70 przy 0,60).

Wyszczególnienie	Obszar rewitalizacji	Gmina Miejsce Piastowe
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	4,97	3,76

Wyszczególnienie	Obszar rewitalizacji	Gmina Miejsce Piastowe
Liczba osób z niepełnosprawnością korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	2,26	1,51
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców	0,67	0,36
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców	0,49	0,23
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia na 100 mieszkańców	0,70	0,60

Badania potwierdziły także, iż wskaźnik dotyczący liczby zakłóceń spokoju i porządku publicznego na obszarze rewitalizacji jest wyższy (0,07) niż w odniesieniu do całej gminy (0,04). Oznacza to, że zjawisko problemowe jest tam bardziej nasilone i w większym stopniu dotyka mieszkańców.

Wyszczególnienie	Obszar rewitalizacji	Gmina Miejsce Piastowe
Liczba zakłóceń spokoju i porządku publicznego na 100 mieszkańców	0,07	0,04

Z analizy wskaźnikowej wynika, że problematyczną kwestią na obszarze rewitalizacji jest także bezrobocie, wśród osób w wieku produkcyjnym. W przeliczeniu na 100 mieszkańców, wartość wskaźnika dotyczącego liczby osób bezrobotnych do 30 r.ż. wynosi 38,98%, podczas gdy dla całej gminy Miejsce Piastowe jest korzystniejsza i wynosi 31,35%. Z kolei odsetek bezrobotnych kobiet na 100 mieszkańców wynosi 1,67 w porównaniu do 1,65.

Wyszczególnienie	Obszar rewitalizacji	Gmina Miejsce Piastowe
Udział osób bezrobotnych do 30. r.ż. w ogólnej liczbie bezrobotnych	38,98%	31,35%
Liczba bezrobotnych kobiet na 100 mieszkańców	1,67	1,65

Opinie interesariuszy

Ankietowanych poproszono o wskazanie problemów w sferze społecznej. W ich opinii, najistotniejszym problemem jest niski poziom integracji społecznej (66,7%). Nieco rzadziej wskazywano także na niewystarczającą ofertę kulturalną (42,3%), migrację mieszkańców (41%) oraz niewystarczającą ofertę sportowo-rekreacyjną (plac zabaw, boiska itp.) (39,7%).

SFERA GOSPODARCZA

W sferze gospodarczej odchylenia od wartości referencyjnej wykazano w przypadku dwóch spośród analizowanych wskaźników.

W obszarze rewitalizacji zarejestrowanych jest 6,24 podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców, podczas gdy w całej Gminie Miejsce Piastowe – 7,67. Oznacza to, że

intensywność działalności gospodarczej jest niższa w obszarze rewitalizacji, co może przekładać się na ograniczone możliwości zatrudnienia i słabszy rozwój lokalnego rynku pracy.

Po 2022 roku w obszarze rewitalizacji zarejestrowano 0,28 nowych podmiotu gospodarczego na 100 mieszkańców, natomiast w całej gminie 0,39. Świadczy to o słabszej dynamice powstawania nowych firm, co może wskazywać na bariery w podejmowaniu działalności gospodarczej (np. brak kapitału, infrastruktury, odpowiedniego otoczenia instytucjonalnego).

Wyszczególnienie	Obszar rewitalizacji	Gmina Miejsce Piastowe
Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	6,24	7,67
Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych (po 2022 roku) w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,28	0,39

Opinie interesariuszy

Badani interesariusze poproszeni zostali o wskazanie problemów gospodarczych występujących na obszarze rewitalizacji. Wskazywano w głównej mierze na niski poziom przedsiębiorczości (57,7%). Istotnymi problemami, choć rzadziej wskazywanymi są: niewystarczająca ilość placówek handlowych i usługowych (47,4%), brak wsparcia w tworzeniu własnej działalności gospodarczej (46,2%) oraz brak wystarczającej ilości miejsc pracy (44,9%).

SFERA ŚRODOWISKOWA

W analizie sfery środowiskowej zidentyfikowano jedno zagrożenie. Wskaźnik nagromadzenia wyrobów zawierających azbest (t) w przeliczeniu na 100 mieszkańców w obszarze rewitalizacji wynosi 20,71 ton, podczas gdy dla gminy jest to 10,34 ton. Nagromadzenie azbestu może świadczyć o przestarzałej infrastrukturze i materiałach budowlanych używanych w przeszłości, a także o zaniedbaniach w zakresie usuwania szkodliwych substancji.

Wyszczególnienie	Obszar rewitalizacji	Gmina Miejsce Piastowe
Wskaźnik nagromadzenia wyrobów zawierających azbest (t) w przeliczeniu na 100 mieszkańców	20,71	10,34

Opinie interesariuszy

Z ankiety zrealizowanej wśród interesariuszy wynika, że na obszarze rewitalizacji mogą występować pewne problemy w sferze środowiskowej. Wskazywali oni bowiem najczęściej na niewystarczające wykorzystanie walorów i zasobów naturalnych (62,8%). Niemal połowa respondentów wskazała na zanieczyszczenie środowiska naturalnego w tym zanieczyszczenie powietrza (46,2%). Następnie został wskazany niski poziom świadomości

mieszkańców co do zachowania standardów czystości (porzucanie śmieci w przestrzeni publicznej) (41%).

SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

Mniej korzystna sytuacja dotyczy także wskaźników w sferze przestrzenno-funkcjonalnej.

Dostępność infrastruktury publicznej w obszarze rewitalizacji jest nieco niższa niż w całej gminie Miejsce Piastowe. Liczba przystanków komunikacji zbiorowej w przeliczeniu na 100 ha wynosi 1,24, podczas gdy w całej gminie jest to 1,31. Choć różnica jest niewielka, może mieć znaczenie dla codziennej mobilności mieszkańców, zwłaszcza osób starszych i dzieci.

Wyszczególnienie	Obszar rewitalizacji	Gmina Miejsce Piastowe
Liczba przystanków komunikacji zbiorowej na 100 ha	1,24	1,31

Opinie interesariuszy

Według interesariuszy rewitalizacji, głównym problemem obszaru w sferze przestrzenno-funkcjonalnej jest niewystarczająca i niestanowiąca kompleksu komunikacyjnego infrastruktura ścieżek rowerowych (57,7%). W dalszej kolejności zwrócono uwagę na niewystarczającą ilość ciągów spacerowych dla pieszych wraz z infrastrukturą (47,4%). Ponadto co trzeci respondent wskazał na niewystarczający dostęp do transportu drogowego na obszarze rewitalizacji (33,3%).

SFERA TECHNICZNA

Negatywne zjawiska na obszarze rewitalizacji dotyczą także sfery technicznej.

Szacowana średnia długość dróg gminnych wymagających remontu na obszarze rewitalizacji wynosi 4 838, podczas gdy w całej gminie jest to 4 795. Oznacza to, że znaczna większość zdegradowanej infrastruktury drogowej znajduje się właśnie w obszarze rewitalizacji.

Zły stan dróg wpływa na pogorszenie dostępności transportowej, utrudniając codzienne funkcjonowanie mieszkańców, dojazd do pracy, szkół, placówek zdrowia czy urzędów. Może również zniechęcać potencjalnych inwestorów i wpływać negatywnie na rozwój lokalnej przedsiębiorczości.

Wyszczególnienie	Obszar rewitalizacji	Gmina Miejsce Piastowe
Szacowana długość dróg gminnych do remontu (średnia)	4 838	4 795

W obszarze rewitalizacji występuje również brak mieszkań komunalnych i socjalnych, co w porównaniu do niewielkiej, ale jednak istniejącej wartości dla całej gminy, wskazuje na ograniczone możliwości wsparcia mieszkaniowego dla osób w trudnej sytuacji życiowej. Może to pogłębiać problemy społeczne i utrudniać proces poprawy warunków bytowych mieszkańców tego obszaru.

Wyszczególnienie	Obszar rewitalizacji	Gmina Miejsce Piastowe
Liczba mieszkań komunalnych i socjalnych	-	0,04

Jednocześnie stan techniczny zabytków na obszarze rewitalizacji oceniono nieco gorzej (2,00) niż w skali całej gminy (2,11). Świadczy to o wyraźnych potrzebach w zakresie ochrony zabytków.

Wyszczególnienie	Obszar rewitalizacji	Gmina Miejsce Piastowe
Stan techniczny zabytków (ocena w skali 1-5)	2,00	2,11

Opinie interesariuszy

Z opinii ankietowanych wynika, że głównym problemem technicznym obszaru rewitalizacji jest zły lub niewystarczający stan dróg i infrastruktury drogowej (48,7%). Nieco rzadziej respondenci wskazywali na występowanie barier architektonicznych, które utrudniają komunikację pieszą osobom z niepełnosprawnościami oraz dzieciom (42,3%). Zdecydowanie mniej wskazań dotyczyło złego lub niewystarczającego stanu technicznego budynków mieszkalnych (24,4%), a także budynków i obiektów użyteczności publicznej (23,1%).

Analiza pozytywnych zjawisk

W ramach diagnozy pogłębionej obszaru rewitalizacji, przeprowadzono również analizę zjawisk pozytywnych w oparciu o dane statystyczne. Analiza została zrealizowana z uwzględnieniem sfer: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno-przestrzennej i technicznej.

SFERA SPOŁECZNA

Na obszarze rewitalizacji można również zauważyć pozytywne zjawiska. Wskaźnik obciążenia demograficznego jest tam korzystniejszy (52,5%) niż w skali całej gminy (65,0%), co oznacza, że proporcja osób w wieku produkcyjnym do osób w wieku nieprodukcyjnym jest bardziej zrównoważona. Może to sprzyjać większej aktywności zawodowej i społecznej mieszkańców oraz łagodzić presję na system wsparcia społecznego.

Drugim pozytywnym aspektem jest wyższa liczba organizacji pozarządowych przypadających na 100 mieszkańców (0,28 w obszarze rewitalizacji wobec 0,25 w gminie ogółem). Wskazuje to na większą aktywność społeczną i gotowość mieszkańców do współpracy, samoorganizacji oraz podejmowania działań na rzecz lokalnej wspólnoty, co stanowi ważny potencjał dla skutecznej realizacji procesów rewitalizacyjnych.

Wyszczególnienie	Obszar rewitalizacji	Gmina Miejsce Piastowe
Wskaźnik obciążenia demograficznego – Stosunek liczby osób w wieku nieprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym	52,5%	65,0%

Wyszczególnienie	Obszar rewitalizacji	Gmina Miejsce Piastowe
Liczba organizacji pozarządowych zarejestrowanych w KRS na 100 mieszkańców	0,28	0,25

Na obszarze rewitalizacji nie odnotowano osób korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie, podczas gdy w skali całej gminy wskaźnik ten wynosi 0,01 na 100 mieszkańców. Jest to zjawisko pozytywne, wskazujące na brak zidentyfikowanych przypadków tego typu problemów społecznych w analizowanej strefie. Może to świadczyć o większym poczuciu bezpieczeństwa wśród mieszkańców oraz o stabilniejszych relacjach rodzinnych, co stanowi istotny potencjał wspierający procesy rewitalizacyjne.

Liczba rodzin wymagających wsparcia z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego wynosi tu 0,85 na 100 mieszkańców, podczas gdy w gminie ogółem – 0,97. Oznacza to nieco mniejszą skalę trudności w tym zakresie na obszarze rewitalizacji.

Jednocześnie w strefie rewitalizacji nie odnotowano osób korzystających z pomocy społecznej z powodu uzależnienia od alkoholu ani narkotyków, podczas gdy w gminie wskaźniki te wynoszą odpowiednio 0,06 oraz 0,01 na 100 mieszkańców. Jest to zjawisko pozytywne, wskazujące na brak zidentyfikowanych problemów związanych z uzależnieniami w badanym obszarze, co sprzyja stabilności społecznej i może stanowić ważny czynnik wspierający działania rewitalizacyjne.

Wyszczególnienie	Obszar rewitalizacji	Gmina Miejsce Piastowe
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie na 100 mieszkańców	-	0,01
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego na 100 mieszkańców	0,85	0,97
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na 100 mieszkańców	-	0,06
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu narkomanii na 100 mieszkańców	-	0,01

Na obszarze rewitalizacji sytuacja w zakresie bezpieczeństwa społecznego przedstawia się korzystniej niż w skali całej gminy. Liczba stwierdzonych przestępstw wynosi 0,74 na 100 mieszkańców, podczas gdy średnia dla gminy to 0,94. Nie odnotowano tam także przestępstw kradzieży w sklepach ani wypadków drogowych, podczas gdy w gminie wskaźniki te wynoszą odpowiednio 0,07 oraz 0,04 na 100 mieszkańców. Oznacza to niższy poziom przestępczości w tej części gminy.

Podobnie liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty jest nieco niższa w obszarze rewitalizacji (0,14) niż w całej gminie (0,18). Może to świadczyć o mniejszej skali problemów

związanych z przemocą w rodzinie oraz o nieco lepszym poziomie bezpieczeństwa i stabilności życia rodzinnego w analizowanej strefie.

Dodatkowo liczba wykroczeń związanych ze spożywaniem alkoholu w miejscach zabronionych jest zdecydowanie niższa (0,04) niż w całej gminie (0,45). Dane te świadczą o mniejszej skali zachowań naruszających porządek społeczny w obszarze rewitalizacji.

Wyszczególnienie	Obszar rewitalizacji	Gmina Miejsce Piastowe
Liczba stwierdzonych przestępstw na 100 mieszkańców	0,74	0,94
Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty na 100 mieszkańców	0,14	0,18
Liczba przestępstw kradzieży w sklepach na 100 mieszkańców	-	0,07
Liczba wypadków drogowych na 100 mieszkańców	-	0,04
Liczba wykroczeń spożywania alkoholu w miejscu zabronionym na 100 mieszkańców	0,04	0,45

Na obszarze rewitalizacji wskaźniki dotyczące bezrobocia są nieco korzystniejsze niż w skali całej gminy. Liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wynosi 2,82, podczas gdy dla gminy ogółem – 3,08. Jeszcze wyraźniejsza różnica widoczna jest w przypadku osób długotrwale bezrobotnych – 0,81 w obszarze rewitalizacji wobec 1,19 w gminie. Oznacza to mniejszą skalę utrwalonych problemów z dostępem do rynku pracy w tej części gminy.

Również udział osób bezrobotnych powyżej 50. roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych jest niższy w obszarze rewitalizacji (23,7%) niż w całej gminie (27,4%). Może to świadczyć o nieco lepszej sytuacji osób starszych na rynku pracy w tej strefie. Ogółem dane wskazują, że choć problem bezrobocia występuje, to jego skala i struktura są tam mniej niekorzystne niż średnio w gminie.

Wyszczególnienie	Obszar rewitalizacji	Gmina Miejsce Piastowe
Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	2,82	3,08
Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	0,81	1,19
Liczba osób bezrobotnych powyżej 50. r.ż. w ogólnej liczbie bezrobotnych	23,7%	27,4%

SFERA GOSPODARCZA

Na obszarze rewitalizacji udział osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie bezrobotnych wynosi 11,9%, podczas gdy w całej gminie – 13,9%. Oznacza to, że w tej strefie odsetek osób o najniższym poziomie wykształcenia wśród bezrobotnych jest mniejszy, co można uznać za zjawisko korzystne. Wskazuje ono, że struktura bezrobocia

na obszarze rewitalizacji jest nieco bardziej sprzyjająca niż średnio w gminie, a niski poziom wykształcenia ma tam mniejszy wpływ na skalę bezrobocia.

Wyszczególnienie	Obszar rewitalizacji	Gmina Miejsce Piastowe
Udział osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie bezrobotnych	11,9%	13,9%

SFERA ŚRODOWISKOWA

Na obszarze rewitalizacji nie stwierdzono występowania obszaru szczególnego zagrożenia powodzią, podczas gdy w całej gminie taki obszar istnieje. Jest to zjawisko pozytywne, wskazujące na mniejsze ryzyko powodziowe w analizowanej strefie, co sprzyja bezpieczeństwu mieszkańców oraz stabilności zagospodarowania przestrzeni.

Wyszczególnienie	Obszar rewitalizacji	Gmina Miejsce Piastowe
Występowanie obszaru szczególnego zagrożenia powodzią	-	1

SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

Pozytywne zjawiska na obszarze rewitalizacji dotyczą także aspektów przestrzenno-funkcjonalnych.

Liczba placów zabaw dla dzieci oraz siłowni w terenie dla dorosłych wynosi 0,28 na 100 mieszkańców, nieco przewyższając średnią dla całej gminy (0,25), co wskazuje na lepsze warunki do rekreacji i aktywności fizycznej mieszkańców.

Wskaźnik gęstości zabudowy mieszkalnej jest niższy (0,61) niż średnio w gminie (0,75), co oznacza bardziej przestronne zagospodarowanie przestrzeni i większy komfort życia.

Dodatkowo powierzchnia terenów zielonych na 100 mieszkańców w obszarze rewitalizacji wynosi 0,26, przewyższając wartość dla gminy (0,17), co wskazuje na korzystny dostęp do zieleni i potencjał dla poprawy jakości środowiska miejskiego oraz rekreacji.

Wyszczególnienie	Obszar rewitalizacji	Gmina Miejsce Piastowe
Liczba placów zabaw dla dzieci i siłowni w terenie dla dorosłych na 100 mieszkańców	0,28	0,25
Wskaźnik gęstości zabudowy mieszkalnej	0,61	0,75
Powierzchnia terenów zielonych na 100 mieszkańców	0,26	0,17

SFERA TECHNICZNA

Stan techniczny dróg gminnych w skali całej gminy jest na poziomie 3,60 (skala 1–5), co wskazuje na dobry stan infrastruktury drogowej. Dokładne dane dotyczące poszczególnych podobszarów obszaru rewitalizacji zostały przedstawione w kolejnych podrozdziałach, co pozwoli na precyzyjną ocenę skali tego problemu występującego w tych miejscach.

Wyszczególnienie	Obszar rewitalizacji	Gmina Miejsce Piastowe
Stan techniczny dróg gminnych (ocena w skali 1-5)	-	3,60

4.2. Podobszar I – Targowiska

Analiza negatywnych zjawisk

Podobszar Targowiska charakteryzuje się występowaniem negatywnych zjawisk głównie w sferze społecznej, gdzie obserwujemy niekorzystne zjawiska demograficzne i społeczne.

Podobszar charakteryzuje się nieco wyższym udziałem osób w wieku poprodukcyjnym i niższym saldem migracji w porównaniu do całej gminy. Frekwencja wyborcza w podobszarze jest lekko niższa, natomiast wskaźniki korzystania z pomocy społecznej – w tym osób z niepełnosprawnością, z powodu chorób lub ubóstwa – są wyższe.

Liczba zakłóceń spokoju i porządku publicznego jest również wyższa, a udział młodych bezrobotnych w ogólnej liczbie osób bez pracy – większy, co wskazuje na wyzwania społeczne wymagające dodatkowego wsparcia.

W zakresie gospodarki podobszar I cechuje się nieco mniejszą liczbą zarejestrowanych podmiotów gospodarczych oraz nieznacznie niższą liczbą nowo zakładanych firm, co może sugerować umiarkowaną dynamikę gospodarczą w tej części gminy.

Podobszar wykazuje istotnie wyższe nagromadzenie wyrobów zawierających azbest, co wskazuje na zwiększone zagrożenia środowiskowe i potrzebę działań w zakresie bezpiecznego usuwania materiałów niebezpiecznych.

Dostęp do infrastruktury rekreacyjnej, takiej jak place zabaw i siłownie terenowe, jest w tym obszarze nieco mniejszy niż średnio w gminie, co sugeruje konieczność poprawy oferty rekreacyjnej dla mieszkańców.

Podobszar Targowiska cechuje się znacząco większą długością dróg wymagających remontu oraz nieco gorszym stanem technicznym zabytków, co wskazuje na potrzebę działań inwestycyjnych w zakresie infrastruktury drogowej i ochrony dziedzictwa kulturowego. Pełne dane o niekorzystnych wskaźnikach dla Podobszaru I przedstawia kolejna tabela.

Sfera	Wskaźnik	Podobszar I Targowiska	Gmina Miejsce Piastowe
Społeczna	Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle mieszkańców	21,1%	20,5%
	Saldo migracji – Saldo migracji ludności na 100 osób	1,67	1,80
	Frekwencja wyborcza do Sejmu/Senatu w 2023 roku	68,98%	71,22%
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	4,45	3,76

Sfera	Wskaźnik	Podobszar I Targowiska	Gmina Miejsce Piastowe
	Liczba osób z niepełnosprawnością korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	2,13	1,51
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców	0,70	0,36
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców	0,65	0,23
	Liczba zakłóceń spokoju i porządku publicznego na 100 mieszkańców	0,09	0,04
	Udział osób bezrobotnych do 30. r.ż. w ogólnej liczbie bezrobotnych	41,86%	31,35%
Gospodarcza	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	6,26	7,67
	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych (po 2022 roku) w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,37	0,39
Środowiskowa	Wskaźnik nagromadzenia wyrobów zawierających azbest (t) w przeliczeniu na 100 mieszkańców	23,52	10,34
Przestrzenno-funkcyjna	Liczba placów zabaw dla dzieci i siłowni w terenie dla dorosłych na 100 mieszkańców	0,23	0,25
Techniczna	Szacowana długość dróg gminnych do remontu (średnia)	9 676	4 795
	Liczba mieszkań komunalnych i socjalnych	-	0,04
	Stan techniczny zabytków (ocena w skali 1-5)	2,00	2,11

Lokalne potencjały

Podobszar I na swoim terenie gromadzi też pewne lokalne potencjały, w związku z czym jest istotny dla rozwoju gminy.

Obszar Targowiska charakteryzuje się korzystnym wskaźnikiem obciążenia demograficznego, co oznacza, że liczba osób w wieku produkcyjnym w stosunku do osób w wieku nieprodukcyjnym jest relatywnie wysoka, sprzyjając aktywności zawodowej i społecznej.

W obszarze działa aktywna społeczność obywatelska, o czym świadczy większa liczba zarejestrowanych organizacji pozarządowych.

Dodatkowo w podobszarze nie stwierdzono przypadków korzystania z pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie, alkoholizmu ani narkomanii. Wskaźniki dotyczące ubóstwa, bezrobocia czy bezradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego są niższe niż w gminie, co wskazuje na lepszą sytuację społeczną mieszkańców. Również liczba wykroczeń, przestępstw oraz rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty jest mniejsza, co potwierdza wyższy poziom bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Warto zaznaczyć, że udział osób starszych wśród bezrobotnych oraz odsetek osób z najniższym wykształceniem wśród bezrobotnych są niższe niż średnio w gminie, co wskazuje na korzystniejszą strukturę rynku pracy w badanym obszarze.

Na obszarze rewitalizacji nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, co zwiększa bezpieczeństwo mieszkańców i stabilność zagospodarowania przestrzeni.

Dostępność przystanków komunikacji zbiorowej jest podobna w stosunku do całej gminy Miejsce Piastowe. Podobszar cechuje się niższą gęstością zabudowy mieszkalnej, co sprzyja komfortowi życia, a powierzchnia terenów zielonych jest znacznie większa, zapewniając lepsze warunki rekreacji i jakości środowiska. Stan techniczny dróg gminnych również oceniono wyżej na Podobszarze I niż w całej gminie. Pełne dane w zakresie korzystnych wskaźników dla Podobszaru I prezentuje poniższa tabela.

Sfera	Wskaźnik	Podobszar I Targowiska	Gmina Miejsce Piastowe
Społeczna	Wskaźnik obciążenia demograficznego – Stosunek liczby osób w wieku nieprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym	49,1%	65,0%
	Liczba organizacji pozarządowych zarejestrowanych w KRS na 100 mieszkańców	0,28	0,25
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie na 100 mieszkańców	-	0,01
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia na 100 mieszkańców	0,56	0,60
	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego na 100 mieszkańców	0,42	0,97
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na 100 mieszkańców	-	0,06
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu narkomanii na 100 mieszkańców	-	0,01
	Liczba przestępstw kradzieży w sklepach na 100 mieszkańców	-	0,07
	Liczba wypadków drogowych na 100 mieszkańców	-	0,04
	Liczba wykroczeń spożywania alkoholu w miejscu zabronionym na 100 mieszkańców	0,05	0,45
	Liczba stwierdzonych przestępstw na 100 mieszkańców	0,79	0,94
	Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty na 100 mieszkańców	0,09	0,18
	Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	2,55	3,08
	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	0,95	1,19
	Liczba bezrobotnych kobiet na 100 mieszkańców	1,54	1,65
	Liczba osób bezrobotnych powyżej 50. r.ż. w ogólnej liczbie bezrobotnych	23,3%	27,4%

Sfera	Wskaźnik	Podobszar I Targowiska	Gmina Miejsce Piastowe
Gospodarcza	Udział osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie bezrobotnych	9,3%	13,9%
Środowiskowa	Występowanie obszaru szczególnego zagrożenia powodzią	-	1
Przestrzenno-funkcjonalna	Liczba przystanków komunikacji zbiorowej na 100 ha	1,32	1,31
	Wskaźnik gęstości zabudowy mieszkalnej	0,51	0,75
	Powierzchnia terenów zielonych na 100 mieszkańców	0,32	0,17
Techniczna	Stan techniczny dróg gminnych (ocena w skali 1-5)	3,68	3,60

Do lokalnych potencjałów tego podobszaru zalicza się następujące:

- *Infrastruktura i dostępność*
Przebudowa drogi powiatowej nr 1974 r. w Targowiskach to istotny element lokalnego potencjału. Inwestycja poprawia bezpieczeństwo pieszych, rowerzystów i kierowców dzięki nowym chodnikom, poszerzonej jezdni i wyniesionemu przejściu dla pieszych. Modernizacja skrzyżowań i przepustów zwiększa płynność ruchu i komfort podróży.
- *Dostęp do przestrzeni rekreacyjnej*
Stadion w Targowiskach, na którym działa Klub Sportowy Partyzant MAL-BUD 1, to lokalny potencjał sportowy i społeczny. Obiekt daje możliwość organizacji treningów, meczów ligowych i wydarzeń sportowych, integruje mieszkańców oraz promuje aktywność fizyczną wśród dzieci i młodzieży. Dzięki temu Targowiska zyskują miejsce budujące tożsamość lokalną i przyciągające kibiców oraz gości z regionu.
- *Stowarzyszeni i inne organizacje społeczne*
  - FUNDACJA FUNDUSZ BIEDNYCH WSI TARGOWISKA IMIENIA KSIĘDZA MACIEJA SUCHODOLSKIEGO
  - FUNDACJA WSPARCIA PSYCHOLOGICZNEGO "KRYZYS"
  - PODKARPACKIE STOWARZYSZENIE RODZICIELSTWA ZASTĘPCZEGO – WIELKIE SERCE
  - TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ TARGOWISK
- *Potencjał społeczny i integracyjny*
Organizowane są tam lokalne wydarzenia integracyjne: np. Dożynki gminne odbyły się właśnie w Targowiskach. To okazja do spotkania mieszkańców, wspólnej zabawy, podkreślenia roli rolnictwa i lokalnych tradycji.
- *Wartość kulturowa i historyczna*
  - **Dwór Gołaszewskich** to cenny zabytek z XIX wieku, otoczony ponad 5-hektarowym parkiem, w którym rośnie kilkadziesiąt drzew pomnikowych – dębów, lip, jesionów i buków, liczących nawet ponad 300 lat. Budynek powstał

na solidnych XVII-wiecznych piwnicach, będących pozostałością dawnej budowli obronnej usytuowanej na skarpie i otoczonej stawami.

- **Kościół pw. św. Małgorzaty w Targowiskach** to wyjątkowy element lokalnego potencjału kulturowego, historycznego i turystycznego. Jako zabytkowa świątynia z XVIII wieku, z bogatym wyposażeniem barokowym i gotyckim, stanowi nie tylko miejsce kultu religijnego, ale także ważny punkt na mapie dziedzictwa regionu.
- **Kopanka „Wiktor” w Targowiskach** to cenny element lokalnego dziedzictwa związanego z historią wydobywania ropy naftowej w regionie. Tego typu ropne studnie, zabezpieczone kamieniem lub drewnem, były jednymi z pierwszych prowizorycznych szybów naftowych w Polsce. Obok znajduje się figura św. Barbary – patronki górników, co dodatkowo podkreśla znaczenie miejsca dla lokalnej tradycji i duchowości.
- **Kapliczka św. Floriana przy ul. Floriańskiej w Targowiskach** to ważny element lokalnego dziedzictwa duchowego i kulturowego. Powstała w XIX wieku jako wyraz wiary mieszkańców i ich troski o ochronę przed pożarami, które w tamtym czasie stanowiły realne zagrożenie dla wiejskich, drewnianych zabudowań.

4.3. Podobszar II – Widacz

Analiza negatywnych zjawisk

Analiza wskaźnikowa ukazuje nagromadzenie negatywnych zjawisk w zakresie kilku kluczowych aspektów społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych.

W podobszarze II Widacz sytuacja społeczna w wybranych wskaźnikach prezentuje się mniej korzystnie niż w całej gminie. Widoczny jest wyższy udział osób starszych, co zwiększa obciążenie demograficzne. Na obszarze tym częściej występuje korzystanie z pomocy społecznej – zarówno wśród ogółu mieszkańców, jak i osób z niepełnosprawnościami, czy zmagających się z chorobami, ubóstwem lub bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Wyższe są także wskaźniki bezrobocia, w tym wśród kobiet, a także liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty, co może wskazywać na nasilone problemy społeczne.

W sferze gospodarczej podobszar charakteryzuje się mniejszą liczbą zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na mieszkańców, a udział osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym jest wyraźnie wyższy, co świadczy o ograniczonych możliwościach rozwoju lokalnej przedsiębiorczości oraz o niższym poziomie kwalifikacji osób pozostających bez pracy.

Pod względem przestrzenno-funkcjonalnym widoczny jest mniejszy dostęp do przystanków komunikacji zbiorowej i ograniczona powierzchnia terenów zielonych, gdyż obszar ten cechuje się wyższą gęstością zabudowy mieszkalnej. Może to wskazywać na presję urbanizacyjną, przy jednoczesnym deficycie przestrzeni rekreacyjnych i infrastruktury komunikacyjnej.

Dostępne informacje wskazują na nieco gorszy stan techniczny zabytków w porównaniu do średniej gminnej. Brakuje także mieszkań komunalnych i socjalnych, co może dodatkowo pogłębiać problemy społeczne w tym obszarze. Pełne dane o niekorzystnych wskaźnikach prezentuje kolejna tabela.

Sfera	Wskaźnik	Podobszar II Widacz	Gmina Miejsce Piastowe
Społeczna	Wskaźnik obciążenia demograficznego – Stosunek liczby osób w wieku nieprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym	66,3%	65,0%
	Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle mieszkańców	22,5%	20,5%
	Saldo migracji – Saldo migracji ludności na 100 osób	1,32	1,80
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	6,62	3,76
	Liczba osób z niepełnosprawnością korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców	2,65	1,51
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców	0,59	0,36
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia na 100 mieszkańców	1,18	0,60
	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego na 100 mieszkańców	2,21	0,97
	Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty na 100 mieszkańców	0,29	0,18
	Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	3,91	3,08
	Liczba bezrobotnych kobiet na 100 mieszkańców	2,20	1,65
Gospodarcza	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	6,18	7,67
	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych (po 2022 roku) w przeliczeniu na 100 mieszkańców	-	0,39
	Udział osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie bezrobotnych	18,8%	13,9%
	Liczba przystanków komunikacji zbiorowej na 100 ha	0,65	1,31

Sfera	Wskaźnik	Podobszar II Widacz	Gmina Miejsce Piastowe
Przestrzenno- funkcjonalna	Powierzchnia terenów zielonych na 100 mieszkańców	0,07	0,17
	Wskaźnik gęstości zabudowy mieszkalnej	1,33	0,75
Techniczna	Liczba mieszkań komunalnych i socjalnych	-	0,04
	Stan techniczny zabytków (ocena w skali 1-5)	2,00	2,11
	Stan techniczny dróg gminnych (ocena w skali 1-5)	BD	3,60

Lokalne potencjały

Analiza danych dla podobszaru II – Widacz na tle całej Gminy Miejsce Piastowe wskazuje na szereg pozytywnych aspektów, szczególnie w sferze społecznej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej.

Podobszar II prezentuje się korzystnie na tle całej gminy pod względem aktywności obywatelskiej i organizacyjnej. Na jego terenie działa więcej organizacji pozarządowych w przeliczeniu na mieszkańców niż średnio w gminie. Widoczna jest również wyższa frekwencja wyborcza, co wskazuje na większe zaangażowanie mieszkańców w życie publiczne.

Podobszar wyróżnia się także lepszą sytuacją w zakresie bezpieczeństwa i rynku pracy. Odnotowano tam mniej przestępstw niż średnio w gminie, a liczba osób długotrwale bezrobotnych jest kilkakrotnie niższa. Struktura wiekowa bezrobotnych jest zbliżona do tej w całej gminie – udział osób młodych i starszych kształtuje się na podobnym poziomie. Co ważne, w danych dla podobszaru nie odnotowano osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa, przemocy w rodzinie czy uzależnień, co może świadczyć o mniejszej skali problemów społecznych w tej części gminy.

Podobszar Widacz wyróżnia się zdecydowanie korzystniejszą sytuacją w zakresie obciążeń środowiskowych. Nagromadzenie wyrobów zawierających azbest jest tu znikome w porównaniu do całej gminy, a teren nie znajduje się w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią.

Pod względem infrastruktury rekreacyjnej Widacz jest lepiej wyposażony niż gmina jako całość. W przeliczeniu na mieszkańców znajduje się tu więcej placów zabaw i siłowni plenerowych, co sprzyja aktywności fizycznej i integracji społecznej.

Stan infrastruktury drogowej w podobszarze również wypada korzystniej. Nie wskazano potrzeby remontów dróg gminnych, podczas gdy w całej gminie długość dróg wymagających modernizacji jest znacząca. Szczegółowe dane prezentuje kolejna tabela.

Sfera	Wskaźnik	Podobszar II Widacz	Gmina Miejsce Piastowe
Społeczna	Liczba organizacji pozarządowych zarejestrowanych w KRS na 100 mieszkańców	0,29	0,25
	Frekwencja wyborcza do Sejmu/Senatu w 2023 roku	76,85%	71,22%
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców	-	0,23
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie na 100 mieszkańców	-	0,01
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na 100 mieszkańców	-	0,06
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu narkomanii na 100 mieszkańców	-	0,01
	Liczba przestępstw kradzieży w sklepach na 100 mieszkańców	-	0,07
	Liczba stwierdzonych przestępstw na 100 mieszkańców	0,59	0,94
	Liczba zakłóceń spokoju i porządku publicznego na 100 mieszkańców	-	0,04
	Liczba wypadków drogowych na 100 mieszkańców	-	0,04
	Liczba wykroczeń spożywania alkoholu w miejscu zabronionym na 100 mieszkańców	-	0,45
	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	0,24	1,19
	Udział osób bezrobotnych do 30. r.ż. w ogólnej liczbie bezrobotnych	31,25%	31,35%
	Liczba osób bezrobotnych powyżej 50. r.ż. w ogólnej liczbie bezrobotnych	25,0%	27,4%
Środowiskowa	Wskaźnik nagromadzenia wyrobów zawierających azbest (t) w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,07	10,34
	Występowanie obszaru szczególnego zagrożenia powodzią	-	1
Przestrzenno-funkcyjna	Liczba placów zabaw dla dzieci i siłowni w terenie dla dorosłych na 100 mieszkańców	0,44	0,25
Techniczna	Szacowana długość dróg gminnych do remontu (średnia)	0	4 795

Do lokalnych potencjałów tego podobszaru zalicza się następujące:

- *Walory środowiskowe i ekologiczne*

Według danych Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody (CRFOP) na obszarze wsi Widacz znajduje się 17 form ochrony przyrody (dane z 2017 r.). Chronione

pomniki przyrody czy użytki ekologiczne podnoszą atrakcyjność miejscowości, czyniąc ją bardziej przyjazną dla mieszkańców i turystów.

– *Infrastruktura i dostępność*

W Widaczu zakończono przebudowę 800-metrowego odcinka drogi. Poszerzono jezdnię do 5,5 metra, ułożono nową nawierzchnię mineralno-bitumiczną, zbudowano chodnik o szerokości 1,73 m oraz wyniesione przejście dla pieszych. Inwestycja poprawiła komfort i bezpieczeństwo pieszych, rowerzystów i kierowców.

– *Potencjały społeczne i integracyjne*

- **Dom Ludowy w Widaczu** to lokalny ośrodek społeczno-kulturalny położony przy ulicy Widacz 34. Pełni rolę miejsca spotkań mieszkańców — organizowane są tam festyny, jubileusze strażackie czy obchody lokalne;
- W Widaczu organizowane są lokalne wydarzenia integrujące społeczność: m.in. „Pożegnanie lata”, „Kartoflisko”, biegi niepodległościowe;
- W Widaczu zarejestrowano także stowarzyszenie "BLISKA SZKOŁA".

– *Wartość historyczna i kulturalna*

- **Pomnik w Widaczu** – pomnik jest symbolem pamięci o ofiarach wojen i świadectwem trudnej historii regionu oraz całej Polski. Stanowi miejsce refleksji, zadumy i wdzięczności wobec tych, którzy ponieśli ofiarę dla wolności ojczyzny.
- **Krzyż Boża Męka w Widaczu** to prosty drewniany krzyż odnowiony staraniem społeczności w 2013 roku. Stanowi symbol pamięci, wiary i solidarności lokalnej. Jako element materialnego i niematerialnego dziedzictwa wsi podkreśla tożsamość mieszkańców, a jednocześnie wzbogaca lokalny krajobraz kulturowy, mogąc pełnić funkcję miejsca zadumy, refleksji i punktu na mapie turystyki historyczno-religijnej.

– *Dostęp do przestrzeni rekreacyjnej*

Odnowiony kort tenisowy w Widaczu to ważny element lokalnego potencjału sportowego i społecznego. Daje on mieszkańcom bezpłatny dostęp do atrakcyjnej formy aktywności fizycznej, wspiera zdrowy styl życia i integrację społeczną. Dzięki dobremu wyposażeniu i możliwości zapisów każdy może korzystać z obiektu w sposób zorganizowany i bez konfliktów.

4.4. Potrzeby rewitalizacyjne

Przeprowadzone analizy wykazały, że na obszarze rewitalizacji występują potrzeby rewitalizacyjne, na które odpowiedź powinny stanowić zaplanowane w dalszej części projekty rewitalizacyjne. Wśród potrzeb określono następujące:

Potrzeba wzmocnienia wsparcia społecznego, zdrowotnego i aktywizacyjnego mieszkańców.

Wskaźniki pokazują, że na obszarze rewitalizacji występuje większe niż w skali całej gminy natężenie problemów społeczno-zdrowotnych. Mieszkańcy częściej korzystają z pomocy społecznej ogółem, a szczególnie widoczny jest wyższy udział osób korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby oraz ubóstwa. Jednocześnie odnotowuje się wyższy udział osób w wieku poprodukcyjnym, co może zwiększać skalę potrzeb opiekuńczych i zdrowotnych. Dane te wskazują na konieczność wzmocnienia warunków sprzyjających bezpieczeństwu socjalnemu i poprawie jakości życia, zwłaszcza w grupach wymagających wsparcia.

Potrzeba poprawy sytuacji społeczno-zawodowej mieszkańców, zwłaszcza osób młodych, oraz wzmocnienia potencjału gospodarczego obszaru.

Choć wskaźniki bezrobocia ogółem nie odbiegają istotnie od poziomu gminnego, to struktura zjawiska wskazuje na wyzwania rozwojowe – na obszarze rewitalizacji wyższy jest udział osób

bezrobotnych do 30. roku życia. Jednocześnie częściej niż w gminie występuje korzystanie z pomocy społecznej z powodu bezrobocia. W sferze gospodarczej odnotowuje się natomiast niższą liczbę podmiotów gospodarczych oraz niższą liczbę nowych rejestracji, co może oznaczać słabszą dynamikę rozwoju lokalnej przedsiębiorczości i mniejsze możliwości tworzenia miejsc pracy. Zestawienie tych danych wskazuje na potrzebę wzmocnienia warunków sprzyjających aktywności zawodowej oraz rozwojowi gospodarczemu na obszarze rewitalizacji.

Potrzeba poprawy jakości przestrzeni i bezpieczeństwa w wymiarze środowiskowym, technicznym i przestrzenno-funkcjonalnym.

W sferze środowiskowej kluczowym problemem jest znacznie wyższe niż w skali gminy nagromadzenie wyrobów zawierających azbest, co stanowi istotne zagrożenie dla zdrowia mieszkańców. Równocześnie w sferze przestrzenno-funkcjonalnej widoczna jest niższa dostępność przystanków komunikacji zbiorowej, co może sprzyjać wykluczeniu komunikacyjnemu, a także niższa gęstość zabudowy mieszkalnej, mogąca ograniczać tworzenie spójnych, dostępnych przestrzeni sąsiedzkich i usługowych. Dodatkowo wyższy wskaźnik zakłóceń spokoju i porządku publicznego sugeruje osłabienie poczucia bezpieczeństwa i jakości użytkowania przestrzeni wspólnych. W ujęciu technicznym zauważalne są potrzeby związane z infrastrukturą drogową (długość dróg wymagających remontu), które wpływają na komfort i bezpieczeństwo codziennego funkcjonowania. Dane te łącznie wskazują na potrzebę poprawy jakości otoczenia, bezpieczeństwa środowiskowego oraz funkcjonalności infrastruktury i przestrzeni publicznych.

5. Wizja stanu po przeprowadzeniu obszaru rewitalizacji

Wizja przedstawiona w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe na lata 2024-2030 określa docelowy, oczekiwany obraz obszaru rewitalizacji. Jej urzeczywistnienie będzie możliwe dzięki ścisłej współpracy samorządu z wszystkimi grupami interesariuszy uczestniczącymi w procesie rewitalizacji. Wypracowując wizję w trybie partycypacyjnym, uwzględniono wcześniej zidentyfikowane problemy oraz potrzeby mieszkańców i społeczności lokalnej. W konsekwencji planowane przedsięwzięcia będą koncentrować się na możliwie najpełniejszym wykorzystaniu potencjału tego obszaru.

WIZJA OBSZARU REWITALIZACJI

Obszar rewitalizacji jest zintegrowaną i aktywną częścią gminy, w której mieszkańcy współpracują na rzecz wspólnego dobra i lokalnego rozwoju. Wspólnota opiera się na solidarności, wzajemnej pomocy i zaangażowaniu w życie społeczne. Wzmocnione zostają lokalne więzi, rozwijane inicjatywy społeczne i kulturalne, a osoby zagrożone wykluczeniem otrzymują realne wsparcie. Dzięki modernizacji infrastruktury i tworzeniu przestrzeni sprzyjających spotkaniom, obszar rewitalizacji staje się miejscem bezpiecznym, przyjaznym i otwartym dla wszystkich mieszkańców.

6. Cele rewitalizacji i kierunki działań rewitalizacyjnych

Wizja stanu obszaru rewitalizacji w Gminie Miejsce Piastowe została doprecyzowana poprzez określenie trzech głównych celów rewitalizacji. W ich ramach wyznaczono dziewięć kierunków działania, które odzwierciedlają rodzaje przedsięwzięć i inicjatyw niezbędnych do wywołania pozytywnej zmiany na tym obszarze gminy.

Celem głównym rewitalizacji jest przekształcenie obszaru kryzysowego w atrakcyjną i spójną przestrzeń społeczną, gospodarczą i kulturową poprzez kompleksowe działania na rzecz aktywizacji mieszkańców, poprawy warunków życia i rozwoju przestrzeni publicznych oraz odnowy środowiska.

Tabela 11. Cele rewitalizacji i kierunki działania

Cel	Kierunek działania
<p>Cel 1. Wzmacnianie aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez rozwój lokalnej społeczności i ograniczanie negatywnych zjawisk.</p>	<p>1.1. Tworzenie i wspieranie przedsięwzięć społecznych oraz wydarzeń kulturalno-rekreacyjnych przyczyniających się do aktywizacji społeczności lokalnej i umacniania więzi sąsiedzkich.</p> <p>1.2. Tworzenie warunków do aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez wsparcie edukacyjne, doradcze i organizacyjne oraz rozwijanie lokalnych form współpracy.</p> <p>1.3. Rozwijanie lokalnego potencjału gospodarczego poprzez wspieranie lokalnych usług i aktywności ekonomicznych (w tym usług czasu wolnego, rekreacji i turystyki), inicjatyw przedsiębiorczych i rzemieślniczych oraz promowanie tworzenia lokalnych łańcuchów wartości.</p>
<p>Cel 2. Zwiększenie jakości infrastruktury i ładu przestrzennego obszaru rewitalizacji poprzez odnowę zabudowy, poprawę stanu infrastruktury i obiektów publicznych oraz racjonalne zagospodarowanie przestrzeni.</p>	<p>2.1. Poprawa jakości przestrzeni publicznych i miejsc wspólnych poprzez ich odnowę, zagospodarowanie i tworzenie stref sprzyjających aktywności społecznej i rekreacji.</p> <p>2.2. Modernizacja i dostosowanie infrastruktury technicznej, komunikacyjnej oraz obiektów użyteczności publicznej do potrzeb mieszkańców, w tym osób starszych i z niepełnosprawnościami.</p> <p>2.3. Ochrona i odnowa obiektów dziedzictwa kulturowego poprzez ich rewaloryzację oraz nadanie im nowych funkcji wspierających rozwój społeczny i kulturalny gminy.</p>
<p>Cel 3. Wzmocnienie bezpieczeństwa i atrakcyjności środowiskowej obszaru rewitalizacji poprzez działania na rzecz czystego powietrza, ograniczenia zanieczyszczeń i poprawy jakości przestrzeni przyrodniczej.</p>	<p>3.1. Podejmowanie działań na rzecz poprawy jakości środowiska przyrodniczego i eliminacji zagrożeń ekologicznych poprzez porządkowanie przestrzeni publicznej, usuwanie wyrobów niebezpiecznych dla zdrowia i środowiska oraz wspieranie rozwiązań niskoemisyjnych.</p> <p>3.2. Kształtowanie przyjaznego i estetycznego otoczenia poprzez rozwój zieleni urządzonej, tworzenie miejsc wypoczynku oraz zagospodarowanie przestrzeni o wysokich walorach krajobrazowych.</p> <p>3.3. Edukacja ekologiczna mieszkańców i promowanie postaw prośrodowiskowych, w tym oszczędzania energii, segregacji odpadów i dbałości o wspólną przestrzeń.</p>

7. Opis sposobu realizacji przez gminny program rewitalizacji dokumentów strategicznych właściwych dla gminy

---

Rewitalizacja jest procesem o wymiarze lokalnym, będącym odpowiedzią na zdiagnozowane w gminie zjawiska kryzysowe. Podobnie jak w przypadku dokumentów strategicznych, jej założenia formułuje się tak, aby skutecznie odpowiadać na miejscowe potrzeby i problemy. Z perspektywy planowania rozwoju kluczowe jest, by dokumenty te pozostawały ze sobą spójne – co zostało potwierdzone w przeprowadzonej analizie porównawczej.

W niniejszym rozdziale przedstawiono stopień zgodności założeń Gminnego Programu Rewitalizacji z obowiązującymi w gminie dokumentami strategicznymi i planistycznymi, a także opis sposobu realizacji tych dokumentów przez program. Powiązania przeanalizowano na poziomie najważniejszych elementów, takich jak cele strategiczne i operacyjne, kierunki interwencji oraz priorytety – adekwatnie do charakteru poszczególnych dokumentów. Wyniki wskazują na wysoki poziom zbieżności między celami Gminnego Programu Rewitalizacji a zapisami przyjętych dokumentów strategicznych i planistycznych, co potwierdza, że planowane działania rewitalizacyjne wpisują się w długofalową wizję rozwoju Gminy Miejsce Piastowe i wzmacniają realizowaną politykę rozwojową.

Jednocześnie rozdział przedstawia sposób, w jaki Gminny Program Rewitalizacji przyczynia się do praktycznej realizacji celów i kierunków działań określonych w dokumentach strategicznych. Program pełni funkcję narzędzia wdrożeniowego, przekładając ogólne założenia strategiczne na konkretne przedsięwzięcia, projekty i działania podejmowane na obszarze rewitalizacji. Dzięki temu GPR stanowi uzupełnienie i operacjonalizację polityk rozwojowych gminy, wspierając ich skuteczne wdrażanie poprzez ukierunkowanie interwencji na obszary problemowe oraz mobilizację lokalnych interesariuszy.

Należy podkreślić, że przedsięwzięcia przewidziane w Programie skupiają się na rozwiązywaniu konkretnych problemów społecznych, z którymi mierzą się mieszkańcy obszarów rewitalizacji. Ich wdrożenie będzie sprzyjać osiągnięciu celów zapisanych w dokumentach strategicznych, a jednocześnie może stać się impulsem do dalszego rozwoju gminy i poprawy jakości życia społeczności lokalnej.

7.1. Strategia Rozwoju Gminy Miejsce Piastowe na lata 2021-2027

Strategia Rozwoju Gminy Miejsce Piastowe na lata 2021-2027 została przyjęta uchwałą nr LXXV/446/2023 Rady Gminy Miejsce Piastowe z dnia 31 stycznia 2023 r. Dokument ten określa strategiczne kierunki rozwoju Gminy, w szczególności wizję i cele strategiczne, stanowiąc tym samym kluczowy dokument i długookresowy plan działania. W strategii ujęto więc następujące założenia:

- **Cel strategiczny I. Konkurencyjna gospodarka lokalna oparta o działalność sektora MŚP oraz innowacyjne gospodarstwa rolne, powiązana z rozwojem infrastruktury technicznej.** Osiągnięciu tego założenia służyć będą następujące cele operacyjne: rozwój infrastruktury komunalnej na terenie Gminy Miejsce Piastowe, poprawa efektywności energetycznej oraz dostępności obiektów użyteczności publicznej na terenie Gminy Miejsce Piastowe, rozwój infrastruktury drogowej na terenie Gminy Miejsce Piastowe.
- **Cel strategiczny II. Wysoka jakość usług społeczno-edukacyjnych dostosowana do potrzeb mieszkańców.** Osiągnięciu tego założenia służyć będą następujące cele operacyjne: rozwój infrastruktury społeczno-edukacyjno-sportowej na terenie Gminy Miejsce Piastowe, zwiększenie bezpieczeństwa publicznego w Gminie Miejsce Piastowe, rozwój potencjału edukacyjnego Gminy Miejsce Piastowe oraz rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu mieszkańców.
- **Cel strategiczny III. Zrównoważone zarządzanie rozwojem przestrzennym Gminy Miejsce Piastowe.** Osiągnięciu tego założenia służyć będą następujące cele operacyjne: sprawne i efektywne zarządzanie terytorialne, wzmacnianie i promocja przedsiębiorczości lokalnej oraz aktywizacja zawodowa mieszkańców, kształtowanie atrakcyjnych przestrzeni publicznych.
- **Cel strategiczny IV. Wysoka atrakcyjność turystyczna i rekreacyjna Gminy, oparta na dziedzictwie kulturowym i przyrodniczym oraz poprawa ochrony środowiska naturalnego.** Osiągnięciu tego założenia służyć będą następujące cele operacyjne: wzmocnienie promocji i turystyki Gminy Miejsce Piastowe, zachowanie dziedzictwa kulturowego w Gminie Miejsce Piastowe, zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy Miejsce Piastowe i dbanie o środowisko naturalne.

W kolejnej tabeli zaprezentowano spójność założeń obu dokumentów.

Tabela 12. Spójność założeń Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe na lata 2024-2030 z założeniami Strategii Rozwoju Gminy Miejsce Piastowe na lata 2021-2027

		Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe na lata 2024-2030		
		Cel 1. Wzmacnianie aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez rozwój lokalnej społeczności i ograniczanie negatywnych zjawisk	Cel 2. Zwiększenie jakości infrastruktury i ładu przestrzennego obszaru rewitalizacji poprzez odnowę zabudowy, poprawę stanu infrastruktury i obiektów publicznych oraz racjonalne zagospodarowanie przestrzeni	Cel 3. Wzmocnienie bezpieczeństwa i atrakcyjności środowiskowej obszaru rewitalizacji poprzez działania na rzecz czystego powietrza, ograniczenia zanieczyszczeń i poprawy jakości przestrzeni przyrodniczej
Strategia Rozwoju Gminy Miejsce Piastowe na lata 2021-2027	Cel strategiczny I. Konkurencyjna gospodarka lokalna oparta o działalność sektora MŚP oraz innowacyjne gospodarstwa rolne, powiązana z rozwojem infrastruktury technicznej		X	X
	Cel strategiczny II. Wysoka jakość usług społeczno-edukacyjnych dostosowana do potrzeb mieszkańców	X	X	
	Cel strategiczny III. Zrównoważone zarządzanie rozwojem przestrzennym Gminy Miejsce Piastowe	X	X	X
	Cel strategiczny IV. Wysoka atrakcyjność turystyczna i rekreacyjna Gminy, oparta na dziedzictwie kulturowym i przyrodniczym oraz poprawa ochrony środowiska naturalnego		X	X

Źródło: opracowanie własne na podstawie założeń analizowanych dokumentów

W powyższej tabeli zaprezentowano zgodność założeń Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe na lata 2024-2030 z celami Strategii Rozwoju Gminy Miejsce Piastowe na lata 2021-2027. Należy jednak podkreślić, że sama zbieżność celów nie wyczerpuje oceny spójności dokumentów – istotne jest również wskazanie, w jaki sposób GPR realizuje założenia Strategii, tj. przekłada je na konkretne kierunki działań.

Gminny Program Rewitalizacji na lata 2024-2030 stanowi narzędzie wdrożeniowe Strategii Rozwoju Gminy Miejsce Piastowe 2021-2027 w odniesieniu do obszaru rewitalizacji, koncentrując interwencję na terytoriach dotkniętych kumulacją zjawisk kryzysowych. Program rewitalizacji przekłada cele strategiczne Strategii na zintegrowany pakiet kierunków działań społecznych, infrastrukturalnych i środowiskowych, zapewniając spójność kierunkową oraz komplementarność projektów.

W odniesieniu do celów strategicznych I i II Strategii Rozwoju Gminy, Gminny Program Rewitalizacji łączy kierunki działań wspierające lokalną aktywność społeczną i zawodową oraz rozwój przedsiębiorczości z podnoszeniem jakości usług publicznych i poprawą dostępności infrastruktury. Program zakłada jednocześnie wzmacnianie kapitału społecznego, integrację mieszkańców i rozwój kompetencji, a także modernizację obiektów użyteczności publicznej i przestrzeni wspólnych, co sprzyja bezpieczeństwu, włączeniu społecznemu oraz lepszemu funkcjonowaniu obszaru rewitalizacji.

Z perspektywy celów strategicznych III i IV, Gminny Program Rewitalizacji koncentruje się na porządkowaniu i podnoszeniu jakości ładu przestrzennego, poprawie funkcjonalności oraz estetyki przestrzeni publicznych, a także na wzmacnianiu atrakcyjności rekreacyjnej i turystycznej opartej o dziedzictwo i walory przyrodnicze. Równoległe przewidziano działania środowiskowe, w tym ograniczające zanieczyszczenia i wspierające rozwiązania niskoemisyjne oraz edukację ekologiczną, dzięki czemu interwencje rewitalizacyjne poprawiają warunki życia, lecz także wzmacniają trwałość efektów i długofalowy potencjał rozwojowy gminy.

Reasumując, niniejszy program wzmacnia realizację Strategii w sposób zintegrowany, gdyż łączy działania miękkie i infrastrukturalne, porządkuje priorytety interwencji na obszarze kryzysowym, a także zwiększa skuteczność wdrażania poprzez komplementarność przedsięwzięć. Program stanowi więc praktyczne narzędzie osiągnięcia celów strategicznych gminy, ukierunkowane na trwałą poprawę jakości życia mieszkańców oraz wzmocnienie potencjałów rozwojowych obszaru rewitalizacji.

7.2. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejsce Piastowe na lata 2022-2029

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejsce Piastowe na lata 2022-2029 została przyjęta uchwałą nr LIV/337/2021 Rady Gminy Miejsce Piastowe z dnia 29 grudnia 2021 r. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejsce Piastowe została przyjęta uchwałą nr LIV/337/2021 Rady Gminy Miejsce Piastowe z dnia 29 grudnia 2021 r. Dokument ten stanowi kompleksowy plan działań w obszarze polityki społecznej, określając najważniejsze wyzwania, potrzeby i kierunki działań mające na celu poprawę jakości życia mieszkańców i wzmacnianie lokalnej wspólnoty. Na założenia dokumentu składają się:

- **Cel strategiczny I. Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia oraz poprawa skuteczności wsparcia dla osób niepełnosprawnych.** Osiągnięciu tego założenia służyć będą następujące cele operacyjne: promocja postaw prozdrowotnych i zdrowego stylu życia oraz zwiększenie dostępności do świadczeń ochrony zdrowia, zapewnienie opieki dla osób z niepełnosprawnościami i dotkniętych długotrwałą chorobą oraz poprawa ich funkcjonowania w życiu społecznym.
- **Cel strategiczny II. Wspieranie rodziny w harmonijnym wypełnianiu ról przez wszystkich jej członków.** Osiągnięciu tego założenia służyć będą następujące cele

- operacyjne: rozwój kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, zapewnienie seniorom warunków do godnego i aktywnego życia społecznego, zapewnienie dzieciom i młodzieży warunków do wszechstronnego rozwoju psychofizycznego i kulturalnego,
- **Cel strategiczny III. Zapewnienie mieszkańcom gminy bezpieczeństwa socjalnego oraz warunków do rozwoju.** Osiągnięciu tego założenia służyć będą następujące cele operacyjne: zapewnienie wsparcia dla osób w trudnej sytuacji materialnej, promocja przedsiębiorczości i tworzenie w gminie nowych miejsc pracy.
  - **Cel strategiczny IV. Skuteczny system wsparcia w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom oraz przemocy w rodzinie.** Osiągnięciu tego założenia służyć będą następujące cele operacyjne: udzielanie pomocy osobom z problemami uzależnień oraz prowadzenie działań profilaktycznych w tym zakresie, profilaktyka i przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie.

W kolejnej tabeli zaprezentowano spójność założeń obu dokumentów.

Tabela 13. Spójność założeń Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe na lata 2024-2030 z założeniami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejsce Piastowe na lata 2022-2029

		Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe na lata 2024-2030		
		Cel 1. Wzmacnianie aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez rozwój lokalnej społeczności i ograniczanie negatywnych zjawisk	Cel 2. Zwiększenie jakości infrastruktury i ładu przestrzennego obszaru rewitalizacji poprzez odnowę zabudowy, poprawę stanu infrastruktury i obiektów publicznych oraz racjonalne zagospodarowanie przestrzeni	Cel 3. Wzmocnienie bezpieczeństwa i atrakcyjności środowiskowej obszaru rewitalizacji poprzez działania na rzecz czystego powietrza, ograniczenia zanieczyszczeń i poprawy jakości przestrzeni przyrodniczej
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejsce Piastowe na lata 2022-2029	Cel strategiczny I. Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia oraz poprawa skuteczności wsparcia dla osób niepełnosprawnych		X	X
	Cel strategiczny II. Wspieranie rodziny w harmonijnym wypełnianiu ról przez wszystkich jej członków	X	X	
	Cel strategiczny III. Zapewnienie mieszkańcom gminy bezpieczeństwa socjalnego oraz warunków do rozwoju	X		
	Cel strategiczny IV. Skuteczny system wsparcia w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom oraz przemocy w rodzinie	X		

Źródło: opracowanie własne na podstawie założeń analizowanych dokumentów

W powyższej tabeli zaprezentowano zgodność założeń Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe na lata 2024-2030 z celami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejsce Piastowe na lata 2022-2029. Należy jednak podkreślić, że sama zbieżność celów nie wyczerpuje oceny spójności dokumentów – istotne jest również wskazanie, w jaki sposób GPR realizuje założenia Strategii, tj. przekłada je na konkretne kierunki działań.

Gminny Program Rewitalizacji stanowi komplementarne narzędzie wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w odniesieniu do obszaru rewitalizacji, gdzie problemy społeczne mają największe natężenie i wymagają skoordynowanej interwencji. Program wzmacnia spójność działań społecznych poprzez aktywizację mieszkańców, budowanie lokalnych więzi i ograniczanie negatywnych zjawisk, co bezpośrednio wspiera cele strategii dotyczące funkcjonowania rodzin, bezpieczeństwa socjalnego oraz przeciwdziałania zjawiskom kryzysowym (w tym uzależnieniom i przemoc). Jednocześnie element aktywizacji zawodowej i rozwijania potencjału gospodarczego obszaru rewitalizacji wpisuje się w cel Strategii związany z tworzeniem warunków do rozwoju, przedsiębiorczości i poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Równoległe Gminny Program Rewitalizacji wspiera cele dokumentu strategicznego w obszarze zdrowia i wsparcia osób z niepełnosprawnościami oraz potrzeb seniorów, dzieci i młodzieży – przede wszystkim poprzez poprawę jakości i dostępności infrastruktury publicznej oraz kształtowanie bezpieczniejszego, bardziej przyjaznego otoczenia. Kierunki działań na rzecz ładu przestrzennego, dostępności obiektów użyteczności publicznej oraz poprawy jakości środowiska (w tym czystego powietrza i estetyki przestrzeni) wzmacniają warunki do prowadzenia działań prozdrowotnych, integracyjnych i opiekuńczych, a także wspierają budowanie trwałej jakości życia mieszkańców. Dzięki temu program rewitalizacji uzupełnia strategię o wymiar terytorialny i inwestycyjny, umożliwiając realizację celów społecznych w sposób bardziej skuteczny i trwały na obszarach najbardziej wymagających wsparcia.

7.3. Strategia Rozwoju Powiatu Krośnieńskiego na lata 2021-2027

Strategia Rozwoju Powiatu Krośnieńskiego na lata 2021-2027 została przyjęta uchwałą nr XXX/238/2021 Rady Powiatu Krośnieńskiego z dnia 27 września 2021 r. Strategia ta jest podstawowym i najważniejszym dokumentem samorządu powiatowego diagnozującym podstawowe uwarunkowania i potrzeby rozwojowe oraz potencjał powiatu, określającym obszary, cele i kierunki interwencji polityki rozwoju. W dokumencie tym przyjęto następujące założenia rozwojowe:

- **Cel strategiczny 1. Podwyższony poziom integracji oraz aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców bezpiecznego Powiatu Krośnieńskiego.** Osiągnięciu tego założenia służyć będą następujące cele operacyjne: podniesienie poziomu poczucia tożsamości społeczności lokalnej z Powiatem, podniesienie aktywności organizacji

- pozarządowych, zwiększenie liczby osób działających w wolontariacie, zwiększenie wiedzy i świadomości mieszkańców w zakresie praw konsumenta, poprawa dostępności usług publicznych świadczonych przez Starostwo Powiatowe poprzez wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych, polityka Powiatu i samorządów gminnych ukierunkowana na wsparcie rodziny, wdrożona kompleksowa polityka senioralna, wsparcie społeczności lokalnych słabiej rozwiniętych gospodarczo gmin leżących na terenie powiatu, wzmocnienie atrakcyjności szkół powiatowych, podniesienie świadomości zdrowotnej mieszkańców poprzez profilaktykę i edukację zdrowotną, stworzenie warunków do organizacji kompleksowej opieki dla osób z zaburzeniami psychicznymi, poprawa jakości usług medycznych, Wdrożona polityka społeczna uwzględniająca potrzeby mieszkańców w zakresie pomocy społecznej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, wzmocnianie powiatu jako miejsca atrakcyjnego do pozostania i osiedlania się ludzi młodych, zwiększenie poczucia tożsamości lokalnej poprzez kulturę, upowszechnienie aktywności fizycznej wśród mieszkańców powiatu, podwyższenie poziomu i poczucia bezpieczeństwa mieszkańców powiatu, zmniejszenie zjawiska bierności zawodowej.
- **Cel strategiczny 2. Poprawa gospodarki przestrzennej w powiecie z zachowanymi walorami środowiskowymi oraz rozwiniętą infrastrukturą techniczną.** Osiągnięciu tego założenia służyć będą następujące cele operacyjne: poprawa stanu i dostosowanie infrastruktury drogowej do potrzeb użytkowników, poprawa stanu bezpieczeństwa na drogach, w tym poprawa płynności ruchu poprzez zmiany organizacji ruchu, zmniejszenie wykluczenia komunikacyjnego w Powiecie, podwyższony poziom gospodarki przestrzennej, poprawa warunków zagospodarowania w gospodarce wodnej Powiatu, ochrona zasobów naturalnych Powiatu, poprawa stanu zachowania obiektów zabytkowych.
  - **Cel strategiczny 3. Wzrost potencjału gospodarczego powiaty – wysoka atrakcyjność powiatu, jako miejsca prowadzenia aktywności gospodarczej oraz przyjaznego miejsca do życia.** Osiągnięciu tego założenia służyć będą następujące cele operacyjne: poprawa warunków sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości na terenie Powiatu, rozwój turystyki na terenie Powiatu, rolnictwo dostosowane do potrzeb lokalnego rynku, utrzymanie wysokiej lesistości i kultury leśnej, zwiększenie atrakcyjności lokalnego rynku pracy, wzmocniona promocja potencjału gospodarczego Powiatu, promocja Powiatu jako atrakcyjnego miejsca do życia.

W kolejnej tabeli zaprezentowano spójność założeń obu dokumentów.

Tabela 14. Spójność założeń Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe na lata 2024-2030 z założeniami Strategii Rozwoju Powiatu Krośnieńskiego na lata 2021-2027

		Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe na lata 2024-2030		
		Cel 1. Wzmacnianie aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez rozwój lokalnej społeczności i ograniczanie negatywnych zjawisk	Cel 2. Zwiększenie jakości infrastruktury i ładu przestrzennego obszaru rewitalizacji poprzez odnowę zabudowy, poprawę stanu infrastruktury i obiektów publicznych oraz racjonalne zagospodarowanie przestrzeni	Cel 3. Wzmocnienie bezpieczeństwa i atrakcyjności środowiskowej obszaru rewitalizacji poprzez działania na rzecz czystego powietrza, ograniczenia zanieczyszczeń i poprawy jakości przestrzeni przyrodniczej
Strategia Rozwoju Powiatu Krośnieńskiego na lata 2021-2027	Cel strategiczny 1. Podwyższony poziom integracji oraz aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców bezpiecznego Powiatu Krośnieńskiego	X		
	Cel strategiczny 2. Poprawa gospodarki przestrzennej w powiecie z zachowanymi walorami środowiskowymi oraz rozwiniętą infrastrukturą techniczną		X	X
	Cel strategiczny 3. Wzrost potencjału gospodarczego powiatu – wysoka atrakcyjność powiatu, jako miejsca prowadzenia aktywności gospodarczej oraz przyjaznego miejsca do życia	X		

Źródło: opracowanie własne na podstawie założeń analizowanych dokumentów

W powyższej tabeli zaprezentowano zgodność założeń Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe na lata 2024-2030 z celami Strategii Rozwoju Powiatu Krośnieńskiego na lata 2021-2027. Należy jednak podkreślić, że sama zbieżność celów nie wyczerpuje oceny spójności dokumentów – istotne jest również wskazanie, w jaki sposób GPR realizuje założenia Strategii, tj. przekłada je na konkretne kierunki działań.

Gminny Program Rewitalizacji włącza się w realizację Strategii Rozwoju Powiatu Krośnieńskiego na lata 2021-2027 przede wszystkim poprzez skoncentrowaną interwencję na obszarze rewitalizacji, gdzie kumulują się problemy społeczne, przestrzenne i środowiskowe. Kierunki działań GPR odpowiadają priorytetom powiatowym w zakresie integracji i aktywizacji mieszkańców, rozwoju usług społecznych oraz wzmocnienia bezpieczeństwa – poprzez inicjatywy społeczne i kulturalno-rekreacyjne, wsparcie aktywizacji społeczno-zawodowej oraz poprawę dostępności i jakości infrastruktury publicznej, w tym rozwiązań przyjaznych dla osób starszych i osób z niepełnosprawnościami. Tym samym

Program wspiera cele powiatowe związane z ograniczaniem bierności zawodowej, wzmacnianiem więzi i tożsamości lokalnej oraz poprawą jakości życia.

Jednocześnie GPR realizuje kierunki Strategii Powiatu dotyczące gospodarki przestrzennej, infrastruktury i ochrony środowiska poprzez odnowę i porządkowanie przestrzeni publicznych, modernizację infrastruktury technicznej oraz działania prośrodowiskowe. Ważnym elementem spójności jest także ochrona i rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego wraz z nadawaniem obiektom nowych funkcji społeczno-kulturalnych, co wspiera zarówno poprawę stanu zabytków, jak i rozwój turystyki oraz atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej powiatu. W efekcie Gminny Program Rewitalizacji poprzez swoje założenia wzmacnia cele powiatowe w wymiarze społecznym, przestrzennym i gospodarczym, zapewniając komplementarne oddziaływanie interwencji na poziomie lokalnym i ponadlokalnym.

7.4. Strategia Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030

Strategia Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030 została przyjęta uchwałą nr XXVII/458/20 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 września 2020 r. Dokument ten wyznacza długofalowe kierunki polityki rozwojowej regionu, określając kluczowe cele, priorytety oraz obszary interwencji, które mają zapewnić zrównoważony rozwój społeczny, gospodarczy i przestrzenny województwa. Strategia stanowi podstawę prowadzenia spójnych działań samorządu regionalnego oraz koordynacji inicjatyw lokalnych i ponadlokalnych. W dokumencie określono następujące założenia rozwojowe:

- Głównym celem dla obszaru tematycznego nr 1. Gospodarka i nauka jest **wzmacnianie potencjału regionalnej gospodarki oraz zwiększanie udziału nauki i badań dla innowacyjnego i zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego województwa**. Jego osiągnięciu służyć będą następujące cele szczegółowe: nauka, badania i szkolnictwo wyższe wspierające gospodarkę, inteligentne specjalizacje województwa, konkurencyjność gospodarki poprzez innowacje i nowoczesne technologie, gospodarka cyrkularna.
- Głównym celem dla obszaru tematycznego nr 2. Kapitał ludzki i społeczny jest **wzmacnianie kapitału ludzkiego i społecznego jako podstawy umożliwiającej rozwój regionu oraz podnoszenie poziomu życia mieszkańców**. Jego osiągnięciu służyć będą następujące cele szczegółowe: edukacja, regionalna polityka zdrowotna, kultura i dziedzictwo kulturowe, rynek pracy, społeczeństwo obywatelskie i kapitał społeczny, włączenie społeczne, aktywny styl życia i sport.
- Głównym celem dla obszaru tematycznego nr 3. Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska jest **rozbudowa infrastruktury służącej rozwojowi oraz optymalizacja wykorzystania zasobów naturalnych i energii przy zachowaniu dbałości o tran środowiska przyrodniczego**. Jego osiągnięciu służyć będą następujące cele szczegółowe: bezpieczeństwo energetyczne i OZE, rozwój infrastruktury transportowej oraz integracji międzygałęziowej transportu, poprawa dostępności komunikacyjnej wewnątrz regionu oraz rozwój transportu publicznego, rozwój

infrastruktury informacyjno-komunikacyjnej w regionie, rozwój infrastruktury służącej prowadzeniu działalności gospodarczej i turystyki, przeciwdziałanie i minimalizowanie skutków zagrożeń wywołanych czynnikami naturalnymi, zapobieganie i minimalizowanie skutków zagrożeń antropogenicznych, zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego, w tym ochrona i poprawianie stanu różnorodności biologicznej krajobrazu.

- Głównym celem dla obszaru tematycznego nr 4. Dostępność usług jest **zwiększenie dostępu obywateli do usług publicznych i podniesienie standardu ich świadczenia dla poprawy jakości życia i wzmocnienia procesów rozwojowych**. Jego osiągnięciu służyć będą następujące cele szczegółowe: poprawa dostępności do usług publicznych poprzez wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych, planowanie przestrzenne wspierające aktywizację społeczności i aktywizacja obszarów zdegradowanych, wsparcie instytucjonalne i poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, budowanie i rozwój partnerstwa dla rozwoju województwa, współpraca ponadregionalna i międzynarodowa.

W kolejnej tabeli zaprezentowano spójność założeń obu dokumentów.

Tabela 15. Spójność założeń Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe na lata 2024-2030 z założeniami Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030

		Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe na lata 2024-2030		
		Cel 1. Wzmocnienie aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez rozwój lokalnej społeczności i ograniczanie negatywnych zjawisk	Cel 2. Zwiększenie jakości infrastruktury i ładu przestrzennego obszaru rewitalizacji poprzez odnowę zabudowy, poprawę stanu infrastruktury i obiektów publicznych oraz racjonalne zagospodarowanie przestrzeni	Cel 3. Wzmocnienie bezpieczeństwa i atrakcyjności środowiskowej obszaru rewitalizacji poprzez działania na rzecz czystego powietrza, ograniczenia zanieczyszczeń i poprawy jakości przestrzeni przyrodniczej
Strategia Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030	Cel dla obszaru nr 1. Wzmocnienie potencjału regionalnej gospodarki oraz zwiększanie udziału nauki i badań dla innowacyjnego i zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego województwa			
	Cel dla obszaru nr 2. Wzmocnienie kapitału ludzkiego i społecznego jako podstawy umożliwiającej rozwój regionu oraz podnoszenie poziomu życia mieszkańców	X		
	Cel dla obszaru nr 3. Rozbudowa infrastruktury służącej rozwojowi oraz optymalizacja wykorzystania		X	X

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe na lata 2024-2030			
	Cel 1. Wzmacnianie aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez rozwój lokalnej społeczności i ograniczanie negatywnych zjawisk	Cel 2. Zwiększenie jakości infrastruktury i ładu przestrzennego obszaru rewitalizacji poprzez odnowę zabudowy, poprawę stanu infrastruktury i obiektów publicznych oraz racjonalne zagospodarowanie przestrzeni	Cel 3. Wzmocnienie bezpieczeństwa i atrakcyjności środowiskowej obszaru rewitalizacji poprzez działania na rzecz czystego powietrza, ograniczenia zanieczyszczeń i poprawy jakości przestrzeni przyrodniczej
zasobów naturalnych i energii przy zachowaniu dbałości o tran środowiska przyrodniczego			
Cel dla obszaru nr 4. Zwiększenie dostępu obywateli do usług publicznych i podniesienie standardu ich świadczenia dla poprawy jakości życia i wzmocnienia procesów rozwojowych	X	X	

Źródło: opracowanie własne na podstawie założeń analizowanych dokumentów

W powyższej tabeli zaprezentowano zgodność założeń Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe na lata 2024-2030 z celami Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030. Należy jednak podkreślić, że sama zbieżność celów nie wyczerpuje oceny spójności dokumentów – istotne jest również wskazanie, w jaki sposób GPR realizuje założenia Strategii, tj. przekłada je na konkretne kierunki działań.

Gminny Program Rewitalizacji stanowi lokalne narzędzie wdrażania Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030 w odniesieniu do obszaru rewitalizacji, tj. terenów wymagających skoordynowanej interwencji społecznej, przestrzennej i środowiskowej. Cele GPR wzmacniają przede wszystkim założenia województwa w obszarze kapitału ludzkiego i społecznego oraz dostępności usług, poprzez aktywizację mieszkańców, rozwój lokalnej wspólnoty i ograniczanie zjawisk negatywnych, a także działania sprzyjające lepszemu korzystaniu z infrastruktury i usług publicznych na obszarze zdegradowanym.

Równocześnie Program realizuje cele Strategii w obszarze infrastruktury dla zrównoważonego rozwoju i środowiska poprzez poprawę ładu przestrzennego, odnowę przestrzeni publicznych i obiektów oraz działania ukierunkowane na ograniczanie zanieczyszczeń i poprawę jakości środowiska. W efekcie GPR przekłada kierunki rozwoju województwa na konkretne, zintegrowane interwencje terytorialne, wspierając poprawę jakości życia mieszkańców oraz trwałe ożywienie obszaru rewitalizacji w zgodzie z priorytetami rozwoju regionu.

7.5. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030

Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Podkarpackiego został przyjęty uchwałą nr XLVIII/522/02 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 30 sierpnia 2002 r., a następnie zmieniony uchwałą nr LIX/930/18 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 27 sierpnia 2018 r. Dokument ten stanowi podstawowy instrument kształtowania polityki przestrzennej regionu, określając zasady ładu przestrzennego, kierunki zagospodarowania oraz ramy dla zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego województwa. Plan wyznacza długookresową wizję organizacji przestrzeni, uwzględniając zarówno potrzeby lokalnych społeczności, jak i uwarunkowania środowiskowe oraz funkcjonalne. W planie wyznaczono następujące kierunki rozwoju i polityki przestrzennej województwa:

- **Poprawa spójności funkcjonalno-przestrzennej systemu osadniczego województwa** – założenie to będzie realizowane poprzez: wzrost znaczenia miasta Rzeszowa poprzez rozwój funkcji metropolitalnych, utrzymanie policentrycznego charakteru osadnictwa w odniesieniu do pozostałych miast, kształtowanie miejskich obszarów funkcjonalnych (MOF) oraz poprawę spójności miast z ich obszarami funkcjonalnymi, poprawę spójności miast i wzmocnienie ich roli jako ośrodków kreujących wysoką jakość życia mieszkańców, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich, racjonalne gospodarowanie przestrzenią oraz kształtowanie ładu przestrzennego, kształtowanie zielonych pierścieni.
- **Ochrona środowiska oraz racjonalne wykorzystanie jego zasobów** – założenie to będzie realizowane poprzez: ochronę zasobów wodnych, ochronę i racjonalną gospodarkę zasobami kopalin, zachowanie i zwiększenie skuteczności ochrony terenów o najwyższych walorach przyrodniczych i krajobrazowych oraz kształtowanie spójnego systemu obszarów chronionych i powiązań ekologicznych, ochronę zasobów leśnych oraz rozwój trwałej, zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej, ochronę walorów przyrodniczych i klimatycznych miejscowości uzdrowiskowych.
- **Zapobieganie zagrożeniom i zanieczyszczeniom środowiska oraz minimalizowanie ich negatywnych skutków** – założenie to będzie realizowane poprzez: ograniczenie negatywnych skutków zjawisk naturalnych, zapobieganie zagrożeniom i zanieczyszczeniom środowiska spowodowanym działalnością człowieka.
- **Ochrona dziedzictwa kulturowego** – założenie to będzie realizowane poprzez: zachowanie i ochronę zabytkowych obiektów i założeń przestrzennych, zachowanie i ochronę walorów przestrzeni (w tym walorów krajobrazu kulturowego), zachowanie i ochronę współczesnego materialnego dziedzictwa kulturowego, rozwijanie sieci szlaków kulturowych jako istotnego elementu spajającego zasoby kulturowe województwa, ochronę pozostałych zasobów i elementów dziedzictwa kulturowego (w tym zasobów niematerialnych).
- **Podniesienie poziomu życia mieszkańców województwa** – założenie to będzie realizowane poprzez: rozwój szkolnictwa wyższego, rozwój infrastruktury ochrony

- zdrowia i opieki społecznej, wzmocnienie i rozwój potencjału kulturowego, kształtowanie i rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.
- **Kształtowanie warunków rozwoju gospodarczego** – założenie to będzie realizowane poprzez: zwiększenie potencjału gospodarczego i podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej województwa, rozwój gospodarki rolnej i leśnej przy racjonalnym wykorzystaniu zasobów środowiska naturalnego, zrównoważony rozwój turystyki.
  - **Poprawa dostępności komunikacyjnej województwa** – założenie to będzie realizowane poprzez: rozwój powiązań drogowych wzmacniających zewnętrzną dostępność komunikacyjną województwa w wymiarze krajowym i transgranicznym (międzynarodowym), wzmocnienie i rozwój wewnątrzregionalnych powiązań komunikacyjnych Rzeszowa z ośrodkami subregionalnymi i lokalnymi oraz powiązań pomiędzy tymi ośrodkami, rozwój spójnego systemu kolejowego w zakresie zewnętrznych i wewnętrznych powiązań województwa, rozwój infrastruktury i usług transportu lotniczego, zwiększenie dostępności infrastruktury granicznej na granicy województwa podkarpackiego z Ukrainą.
  - **Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego województwa** – założenie to będzie realizowane poprzez: rozwój sieci elektroenergetycznych, zwiększenie zdolności przesyłowych gazociągów wysokiego ciśnienia o znaczeniu ponadlokalnym oraz dywersyfikację źródeł i kierunków zasilania, zwiększenie możliwości i efektywności wykorzystania infrastruktury ciepłowniczej, rozwój odnawialnych źródeł energii (OZE).
  - **Racjonalny rozwój gospodarki wodnej i ściekowej** – założenie to będzie realizowane poprzez: zwiększenie zasobów dyspozycyjnych wód, zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, rozwój gospodarki ściekowej na obszarze województwa.
  - **Rozwój systemu gospodarki odpadami** – założenie to będzie realizowane poprzez: racjonalne gospodarowanie odpadami komunalnymi, gospodarowanie pozostałymi grupami odpadów
  - **Rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej** – założenie to będzie realizowane poprzez: rozbudowę sieci telekomunikacyjnych oraz zwiększenie dostępu do Internetu terenów trudno dostępnych i o małej gęstości zaludnienia.
  - **Zwiększenie zdolności obronnej i bezpieczeństwa państwa** – założenie to będzie realizowane poprzez: rozwój infrastruktury obronności i bezpieczeństwa państwa (w tym systemów infrastruktury transportowej i technicznej), utrzymanie istniejących oraz ustanawianie nowych terenów zamkniętych i ich stref ochronnych dla potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa.

Założenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe na lata 2024-2030 są spójne z kierunkami rozwoju i polityki przestrzennej województwa, określonymi w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa. Cel rewitalizacji nr 1 jest spójny przede wszystkim z kierunkami: podniesienie poziomu życia mieszkańców województwa (wymiar społeczny i jakości życia), poprawa spójności funkcjonalno-przestrzennej systemu osadniczego (wzmacnianie roli miejscowości jako przestrzeni dobrego życia i aktywności),

a także kształtowanie warunków rozwoju gospodarczego (wymiar aktywizacji i wykorzystania lokalnych potencjałów).

Cel rewitalizacji nr 2 pozostaje w silnej spójności z kierunkami: poprawa spójności funkcjonalno-przestrzennej systemu osadniczego (ład przestrzenny i racjonalne gospodarowanie przestrzenią), podniesienie poziomu życia mieszkańców (standard infrastruktury publicznej), ochrona dziedzictwa kulturowego (odnowa i wykorzystanie dziedzictwa w rozwoju), a także z kierunkami infrastrukturalnymi: poprawa dostępności komunikacyjnej, zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego, racjonalny rozwój gospodarki wodnej i ściekowej, rozwój systemu gospodarki odpadami oraz rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej – jako że poprawa infrastruktury i funkcjonalności obszaru rewitalizacji wpisuje się w logikę rozwoju systemów technicznych i usług publicznych.

Cel rewitalizacji nr 3 jest bezpośrednio zbieżny z kierunkami: ochrona środowiska oraz racjonalne wykorzystanie jego zasobów oraz zapobieganie zagrożeniom i zanieczyszczeniom środowiska oraz minimalizowanie ich skutków. Jednocześnie wspiera kierunki sektorowe związane z bezpieczeństwem energetycznym (wymiar niskoemisyjności i efektywności), gospodarką odpadami oraz – w kontekście kształtowania ładu i bezpieczeństwa środowiskowego – gospodarką wodną i ściekową. W ujęciu funkcjonalnym cel ten wzmacnia również kierunek podniesienie poziomu życia mieszkańców, bo jakość środowiska jest jednym z podstawowych czynników jakości życia.

Gminny Program Rewitalizacji realizuje założenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego poprzez zintegrowane kierunki działań, skoncentrowane na obszarze wymagającym interwencji, co wzmacnia ład przestrzenny i poprawia funkcjonowanie systemu osadniczego w skali lokalnej. Zgodnie z założeniami, Program będzie przekładać kierunki wojewódzkiej polityki przestrzennej na praktyczne interwencje: podnosić standard i dostępność infrastruktury oraz przestrzeni publicznych, wzmacniać funkcje społeczne i usługowe, a także porządkować zagospodarowanie w sposób racjonalny i spójny z potrzebami mieszkańców.

Jednocześnie Gminny Program Rewitalizacji wspiera cele Planu w wymiarze środowiskowym poprzez kierunki działań ukierunkowane na ograniczanie zanieczyszczeń i poprawę jakości otoczenia, co wpisuje się w regionalne priorytety ochrony środowiska i minimalizowania zagrożeń. Uzupełnieniem jest wątek dziedzictwa kulturowego – poprzez ochronę i odnowę zasobów oraz wzmacnianie ich funkcji społecznych – co zwiększy atrakcyjność przestrzeni i będzie sprzyjać zrównoważonemu rozwojowi i pośrednio oddziaływać na potencjał rozwojowy (w tym gospodarczy i turystyczno-rekreacyjny) gminy i regionu. W efekcie Program pełni rolę narzędzia operacyjnego, które w skali gminnej wdraża cele Planu: poprawia jakość życia, porządkuje przestrzeń oraz wzmacnia bezpieczeństwo i jakość środowiska na terenach najbardziej zdegradowanych.

8. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

W niniejszym rozdziale scharakteryzowano projekty rewitalizacyjne zgłoszone do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe na lata 2024-2030. Przedstawiono także ogólne założenia dotyczące ich realizacji, wynikające z obowiązujących przepisów prawa – w szczególności regulacji z zakresu ochrony przyrody i ochrony zabytków, a także innych aspektów istotnych dla planowania oraz wdrażania działań rewitalizacyjnych. Z kolei procedurę zgłaszania i wyboru przedsięwzięć, opartą na aktywnym udziale interesariuszy, opisano w rozdziale dotyczącym mechanizmów partycypacji społecznej (rozdział 11).

8.1. Założenia dla realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą realizowane z uwzględnieniem założeń z zakresu bezpieczeństwa powodziowego, bezpieczeństwa pożarowego, ochrony zabytków, ochrony przyrody, infrastruktury drogowej, infrastruktury gazowej, infrastruktury kolejowej, infrastruktury technicznej elektroenergetycznej i infrastruktury telekomunikacyjnej, co zaprezentowano w dalszej części niniejszego rozdziału.

8.1.1. Bezpieczeństwo powodziowe

Na terenie gminy występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których obowiązują przepisy odrębne, tj. m.in. zakazy określone w art. 77 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2025 r. poz. 960). W kontekście realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, obszary te wymagają więc szczególnej uwagi. W celu zapewnienia bezpieczeństwa oraz zrównoważonego rozwoju gminy, działania rewitalizacyjne muszą być realizowane z uwzględnieniem ryzyka powodziowego oraz wymogami wynikającymi z ustawy Prawo wodne i odrębnych przepisów obowiązujących w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią. Planowane w ramach rewitalizacji inwestycje powinny uwzględniać potrzeby ekosystemu wodnego, zaś wszelkie inwestycje w systemy retencyjne powinny być projektowane z myślą o minimalizacji negatywnego wpływu na jakość wód.

W świetle art. 77 ust. 1 pkt 3 Prawa wodnego, na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zakazuje się lokalizowania nowych cmentarzy, jak również gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania.

Zgodnie z art. 166 ust. 10 ww. ustawy, zagospodarowanie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, w tym w ramach gminnego programu rewitalizacji, nie może:

- naruszać ustaleń planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza,
- naruszać ustaleń planu zarządzania ryzykiem powodziowym,

- stanowić zagrożenia dla ochrony zdrowia ludzi, środowiska i dóbr kultury wpisanych do rejestru zabytków,
- naruszać funkcjonowania infrastruktury krytycznej,
- utrudniać zarządzania ryzykiem powodziowym.

Realizacja inwestycji w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią może wiązać się z wymogiem uzyskania pozwolenia wodnoprawnego. W myśl art. 390 Prawa wodnego, pozwolenia wodnoprawne wymagane są m.in. na lokalizowanie na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obiektów budowlanych.

Reasumując, realizacja działań rewitalizacyjnych na obszarach zagrożonych powodzią wymaga ścisłego dostosowania się do obowiązujących regulacji prawnych oraz pełnego poszanowania ustanowionych ograniczeń.

8.1.2. Bezpieczeństwo pożarowe

Realizowane inwestycje powinny uwzględniać obowiązujące przepisy bezpieczeństwa pożarowego w szczególności ujęte w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 822). Co więcej, w odniesieniu do projektów infrastrukturalnych stosowane będą zagadnienia mające wpływ na stan bezpieczeństwa pożarowego, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. Nr 124, poz. 1030). Przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą indywidualnie weryfikowane³ pod tym kątem na późniejszym etapie, przed ich wdrożeniem. Gdy będzie to zasadne, zapewnione zostaną:

- dostępność wody do celów przeciwpożarowych dla obiektów (z urządzeń zaopatrujących ludność w wodę), zgodnie z regulaminem dostarczania wody i odprowadzania ścieków, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków – Dz. U. z 2023 r. poz. 537 ze zm.).
- droga pożarowa o utwardzonej nawierzchni, umożliwiająca dojazd pojazdów jednostek ratowniczo-gaśniczych do budynków i obiektów o każdej porze roku.

Dokładne wymagania, jakim powinny odpowiada sieci wodociągowe, hydranty, zbiorniki wodne przeznaczone do celów ppoż. oraz dojazdy pożarowe zostały ujęte w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie

³ Zaleca się, by dokładnie sprawdzić stan: sieci wodociągowych, hydrantów (w tym prawidłowość ich oznaczenia), zbiorników wodnych przeznaczonych do celów ppoż. oraz stan dojazdów pożarowych do obiektów, do których w myśl niżej cytowanego przepisu droga ta jest wymagana. W przypadku stwierdzenia uszkodzeń: sieci wodociągowych (lub ich braku), hydrantów, zbiorników wodnych do celów ppoż. należy przewidzieć ich budowę lub przywrócenie do pełnej sprawności technicznej. W przypadku braku dojazdów pożarowych lub ich uszkodzeń należy przewidzieć ich budowę lub konieczność przeprowadzenia wymaganych napraw.

przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. z 2009 r. Nr 124, poz. 1030).

Ponadto, realizując przedsięwzięcia rewitalizacyjne, szczególną uwagę należy zwrócić na lokalizację budynków i obiektów – na odległości między nimi.

8.1.3. Infrastruktura drogowa

Przez teren gminy przebiegają dwie drogi krajowe: nr 28 oraz nr 19. W odniesieniu do przedsięwzięć inwestycyjnych, poszczególne rozwiązania techniczne – zwłaszcza usytuowane w bezpośrednim otoczeniu infrastruktury drogowej lub potencjalnie ingerujące w tę infrastrukturę – będą wymagały uzgodnienia i/lub przedłożenia do akceptacji przez GDDKiA.

8.1.4. Infrastruktura gazowa

W przypadku konieczności przebudowy infrastruktury gazowej na obszarze opiniowanego projektu gminnego programu rewitalizacji wszystkie prace mogą być prowadzone tylko i wyłącznie w uzgodnieniu sposobu ich wykonania z właściwym operatorem sieci gazowej.

Nadmieniamy, że dla sieci gazowej, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 26.04.2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie, obowiązują strefy kontrolowane. Szerokość strefy kontrolowanej względem poszczególnych obiektów budowlanych określa Rozdział 2 ww. Rozporządzenia oraz załącznik nr 2.

8.1.5. Infrastruktura kolejowa

Przez teren gminy Miejsce Piastowe przebiega linia kolejowa nr 108 relacji Stróże – Krościenko. Na terenie obszaru rewitalizacji znajduje się infrastruktura kolejowa – stacja kolejowa Targowiska oraz przejazdy kolejowo-drogowe.

Realizując przedsięwzięcia rewitalizacyjne należy mieć na uwadze, że w sąsiedztwie linii kolejowej nie mogą być instalowane jakiegokolwiek urządzenia mogące zakłócić prace infrastruktury kolejowej, w tym systemów łączności. W przypadku realizacji prac inwestycyjnych w sąsiedztwie obszaru kolejowego należy je każdorazowo uzgodnić, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 697) z właściwą jednostką organizacyjną zarządcy infrastruktury kolejowej, tj. PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Zakład Linii Kolejowych w Rzeszowie. Co ważne, zagospodarowanie terenów sąsiadujących z infrastrukturą kolejową oraz wszelkie zamierzenia inwestycyjne planowane do realizacji w ich sąsiedztwie powinny być zgodne z przepisami odrębnymi, w tym z ustawą z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 697), rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 7 sierpnia 2008 r. w sprawie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew i krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonania robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowej, a także sposobu urządzania i utrzymywania zastłon odśnieżnych oraz pasów przeciwpożarowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1247, z późn. zm.), rozporządzeniem Ministra

Infrastruktury i Rozwoju z dnia 20 października 2015 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać skrzyżowania linii kolejowych oraz bocznic kolejowych z drogami i ich usytuowanie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1744, z późn. zm.), ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2024 r. poz. 725, z późn. zm.), rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1225, z późn. zm.), ustawą z dnia 21 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54, z późn. zm.), rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz. 112).

W szczególności należy podkreślić, że:

- Stacja kolejowa, przystanki osobowe i przejazdy kolejowo-drogowe mogą stanowić dodatkowe źródło uciążliwości akustycznych.
- Przy przeznaczaniu i zagospodarowaniu terenu działek w sąsiedztwie przejazdów kolejowo-drogowych należy uwzględnić stosowanie na tych przejazdach sygnalizatorów drogowych wyposażonych w urządzenia emitujące sygnał dźwiękowy oraz podawanie przez obsługę pociągów zbliżających się do przejazdów sygnału Rp 1 „Bacność”. Stosowanie sygnałów dźwiękowych, generowanych przez urządzenia na sygnalizatorach drogowych oraz podawanie sygnału Rp 1 „Bacność” może stanowić uciążliwość dla otoczenia.
- Zapisy przedmiotowego dokumentu nie mogą ograniczać możliwości budowy nowych obiektów budowlanych ani też nakładać ograniczeń realizacji kolejowych związanych z budową infrastruktury kolejowej, telekomunikacyjnej wraz z infrastrukturą towarzyszącą związaną z budową systemu GSM-R (infrastruktura światłowodowa i energetyczna).

8.1.6. Infrastruktura techniczna elektroenergetyczna

Postanowienia niniejszego dokumentu, w tym zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne, realizowane będą zgodnie z następującymi zapisami:

- wzdłuż przebiegu istniejących i planowanych linii elektroenergetycznych będących częścią sieci dystrybucyjnej energii elektrycznej należy uwzględnić pasy technologiczne (pasy ochrony funkcyjnej) w obrębie tychże linii,
- wszystkie obiekty przewidywane do budowy, przebudowy lub remontu w zbliżeniu lub na skrzyżowaniu z infrastrukturą techniczną elektroenergetyczną podlegają przepisom odrębnym,
- należy zapewnić swobodny dostęp i dojazd do infrastruktury technicznej elektroenergetycznej, w tym stacji elektroenergetycznych, linii elektroenergetycznych oraz konstrukcji wsporczych (słupów) w celu przeprowadzenia prac eksploatacyjnych lub usuwania awarii,

- zaopatrzenie w energię elektryczną odbywa się z planowanej, budowanej, przebudowywanej, remontowanej i istniejącej infrastruktury technicznej elektroenergetycznej na podstawie przepisów odrębnych.

8.1.7. Infrastruktura telekomunikacyjna

Jeśli podczas realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjnego wystąpi kolizja z istniejącymi urządzeniami telekomunikacyjnymi, należy zwrócić się do właściciela tych urządzeń z wnioskiem o wydanie warunków technicznych dotyczących ich zabezpieczenia lub przeniesienia.

8.1.8. Ochrona zabytków

Należy podkreślić, że ewentualne planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne obejmujące obiekty lub obszary zabytkowe prowadzone będą zgodnie z zasadami ochrony zabytków, tzn. zostaną rozpatrzone indywidualnie przez Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na etapie uzyskiwania stosownych pozwoleń i uzgodnień przez właścicieli tychże obiektów.

W przypadku obiektów oraz obszarów wpisanych do rejestru zabytków województwa podkarpackiego, wymagają one odrębnych pozwoleń konserwatorskich na działania wymienione w art. 36 ust. 1 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1292). Natomiast obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków wymagają wcześniejszych uzgodnień z Podkarpackim Konserwatorem Zabytków na podstawie art. 39 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 418). Oznacza to zatem, że dla obiektów i obszarów zabytkowych obowiązują odrębne przepisy, a prace w ich obrębie mogą zostać wykonane po uzyskaniu wymaganych pozwoleń lub uzgodnień konserwatorskich wg ww. ustaw.

Reasumując, inwestycje prowadzone na obszarach oraz w zabytkach objętych ww. formami ochrony konserwatorskiej rozpatrywane będą więc indywidualnie, a prace w ich obrębie będą mogły zostać wykonane dopiero po uzyskaniu stosownych pozwoleń lub uzgodnień konserwatorskich wg ww. ustaw.

8.1.9. Ochrona przyrody

Postanowienia niniejszego programu, w tym zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne, realizowane będą zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, a zatem także z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1940, z późn. zm.). W trakcie realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych należy w szczególności mieć na uwadze zakazy obowiązujące na terenie obszaru Natura 2000.

Na terenie gminy, w tym również na obszarze rewitalizacji, znajdują się pomniki przyrody. W przypadku konieczności realizacji działań rewitalizacyjnych w sposób prowadzący do naruszenia zakazów obowiązujących w stosunku do pomników przyrody należy uzyskać

stosowne zezwolenia (art. 44 ust. 3 ww. ustawy o ochronie przyrody), a w przypadku konieczności wycinki drzew – uprzednio znieść ochronę pomnikową.

Z kolei w przypadku inwestycji prowadzonych w obrębie istniejących obiektów budowlanych (takich jak np. prace remontowe elewacji), konieczne jest przestrzeganie wytycznych do prowadzenia tego rodzaju prac w aspekcie ochrony ptaków oraz nietoperzy i ich siedlisk. Mając na uwadze możliwość zniszczenia siedlisk gatunków chronionych w trakcie prowadzonych prac budowlanych, drogowych czy remontowych (w szczególności w związku z planowanymi inwestycjami prowadzonymi w obrębie istniejących obiektów budowlanych, m.in. działań termomodernizacyjnych lub prac remontowych dachu i/lub elewacji), należy przewidzieć stosowanie działań minimalizujących i kompensacyjnych, takich jak:

- przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczych przed rozpoczęciem prac (np. uprzednie zinwentaryzowanie gatunków zasiedlających budynek),
- dostosowanie terminów przeprowadzenia robót do cyklu życiowego zwierząt, tj. realizacja prac w terminach minimalizujących ryzyko niszczenia lęgów ptaków i siedlisk nietoperzy,
- zapewnienie nadzoru przyrodniczego podczas realizacji inwestycji,
- zastosowanie rozwiązań kompensacyjnych w przypadku nieuniknionego zniszczenia siedlisk (np. montaż budek lęgowych i schronów dla nietoperzy, zakładanie nowych nasadzeń drzew i krzewów rodzimych gatunków, tworzenie łąk kwietnych i zadrzewień śródmiejskich).

W przypadku działań rewitalizacyjnych związanych z nowymi nasadzeniami zieleni, preferowane będzie stosowanie nasadzeń gatunków rodzimych, bez wprowadzania inwazyjnych gatunków obcych. Zaleca się więc, by realizatorzy przedsięwzięć rewitalizacyjnych w tym zakresie uwzględnili tę kwestię – projekty będą weryfikowane pod tym względem w późniejszej fazie, przed ich wdrożeniem.

8.2. Lista przedsięwzięć podstawowych

Niniejszy rozdział zawiera charakterystykę podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych zgłoszonych do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe na lata 2024-2030 w ramach otwartego naboru (szczegóły przedstawiono w rozdziale 11).

Każde z przedsięwzięć zaprezentowano w układzie tabelarycznym, obejmującym kluczowe informacje dotyczące: celu projektu, zakresu działań, lokalizacji i sposobu realizacji, grup interesariuszy, potencjalnych partnerów, szacowanej wartości oraz planowanych źródeł finansowania. Zbiór przedsięwzięć podstawowych obejmuje 9 projektów, które odpowiadają na zdiagnozowane w gminie problemy i negatywne zjawiska, stanowiąc istotny element realizacji celów programu – ich wdrożenie pozwoli przewyciężyć sytuację kryzysową oraz osiągnąć zakładaną wizję obszaru rewitalizacji:

1. Adaptacja budynku po byłej szkole w Widaczu na Dom Pomocy Społecznej
2. Budowa ścieżki pieszo-rowerowej przez tereny leśne Targowiska-Zalesie
3. Rewitalizacja parku w miejscowości Targowiska poprzez stworzenie strefy rekreacyjno-ruchowej
4. Program „Aktywny Senior”
5. Letnie kino plenerowe w Targowiskach i Widaczu
6. Lokalne wydarzenia integracyjne
7. Rajdy pieszo-rowerowe i wydarzenia sportowe
8. Warsztaty międzypokoleniowe „Razem dla społeczności”
9. Warsztaty i wydarzenia ekologiczne „Zielona gmina”

Tabela 16. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 1

Lp.	1	
Nazwa projektu	Adaptacja budynku po byłej szkole w Widaczu na Dom Pomocy Społecznej	
Podmiot realizujący projekt	Gmina Miejsce Piastowe ul. Dukielska 14, 38-430 Miejsce Piastowe tel. 13 43 530 12 e-mail: gmina@miejscapiastowe.pl	
Lokalizacja przedsięwzięcia	Widacz 120, 38-430 Widacz <i>[na obszarze rewitalizacji]</i>	
Uzasadnienie lokalizacji poza obszarem rewitalizacji	Nie dotyczy – przedsięwzięcie planowane do realizacji na obszarze rewitalizacji	
Ogólny cel przedsięwzięcia	Poprawa jakości życia osób starszych i niesamodzielnych poprzez utworzenie nowoczesnego DPS oraz ponowne wykorzystanie zdegradowanego obiektu.	
Spójność z celem i kierunkiem działania wskazanym w GPR	C2.K2, C3.K1, C3.K2	
Opis problemu	Problemy na obszarze rewitalizacji, których rozwiązanie wspomogą niniejsze przedsięwzięcie to: starzejące się społeczeństwo, brak infrastruktury opiekuńczej, niewykorzystany i zdegradowany budynek, a także ograniczony dostęp do usług społecznych.	
Zakres realizowanych zadań	Zakres przedsięwzięcia obejmuje kompleksową adaptację budynku Szkoły Podstawowej w Widaczu na potrzeby Domu Pomocy Społecznej, w tym np.: <ul style="list-style-type: none"> – wykonanie robót rozbiórkowych, budowlanych i wykończeniowych, – przebudowę układu pomieszczeń na pokoje mieszkalne, zaplecze sanitarne, rehabilitacyjne i administracyjne, – modernizację instalacji elektrycznej, wodno-kanalizacyjnej, centralnego ogrzewania i wentylacji, – wykonanie termomodernizacji budynku, – dostosowanie obiektu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (podjazdy, windy, toalety, szerokie ciągi komunikacyjne), – wyposażenie pomieszczeń w meble, sprzęt rehabilitacyjny i specjalistyczny, – zagospodarowanie terenu wokół obiektu (ciągi piesze, zieleń, miejsca wypoczynku), – montaż systemów bezpieczeństwa i monitoringu. Projekt obejmuje również przygotowanie obiektu do prowadzenia zajęć terapeutycznych, rehabilitacyjnych oraz integracyjnych.	
Czas realizacji	2026-2030	
Opis działań zap. dostępność	W celu zapewnienia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami przewiduje się następujące rozwiązania: <ul style="list-style-type: none"> – windy, podjazdy, – toalety dostosowane dla OzN, – odpowiednie oznakowanie, – kontrastowe nawierzchnie. 	
Ewentualni partnerzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, powiat krośnieński, NGO	
Szacowana wartość	4 000 000,00 zł	
Źródła finansowania	Krajowe środki publiczne	1 000 000,00 zł
	Środki unijne	3 000 000,00 zł
	Środki prywatne	0,00 zł
	Środki z innych źródeł	0,00 zł
Prognozowane rezultaty	Wskaźniki produktu:	Liczba obiektów objętych rewitalizacją [1 szt.]
	Sposób pomiaru:	Na podstawie dokumentacji technicznej, protokołów odbioru robót oraz decyzji o dopuszczeniu obiektu do użytkowania

Lp.	1	
Nazwa projektu	Adaptacja budynku po byłej szkole w Widaczu na Dom Pomocy Społecznej	
	Wskaźniki rezultatu:	Liczba osób objętych opieką
	Sposób pomiaru:	Na podstawie ewidencji mieszkańców DPS, list obecności oraz sprawozdań rocznych jednostki

Tabela 17. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 2

Lp.	2	
Nazwa projektu	Budowa ścieżki pieszo-rowerowej przez tereny leśne Targowiska-Zalesie	
Podmiot realizujący projekt	Gmina Miejsce Piastowe ul. Dukielska 14, 38-430 Miejsce Piastowe tel. 13 43 530 12 e-mail: gmina@miejscapiastowe.pl	
Lokalizacja przedsięwzięcia	Las położony na terenie miejscowości Targowiska oraz Zalesie. <i>[częściowo na obszarze rewitalizacji]</i>	
Uzasadnienie lokalizacji poza obszarem rewitalizacji	<p>Planowana budowa ścieżki pieszo-rowerowej będzie realizowana w części na obszarze rewitalizacji, a w części poza jego granicami, co wynika z konieczności zachowania ciągłości trasy oraz jej spójnego przebiegu w terenie. Odcinek zlokalizowany poza formalnie wyznaczonym obszarem rewitalizacji pozostaje z nim w bezpośrednim sąsiedztwie i stanowi trasę intensywnie wykorzystywaną przez mieszkańców obszaru rewitalizacji. Obszar leśny, przez który przebiegać będzie ścieżka, znajduje się na terenie zdegradowanym – obecnie brak w nim uporządkowanej infrastruktury, a nieformalne, nieutwardzone przejścia i ograniczona dostępność utrudniają bezpieczne korzystanie z walorów przyrodniczych i rekreacyjnych.</p> <p>Realizacja inwestycji będzie miała bezpośredni, pozytywny wpływ na sytuację na obszarze rewitalizacji, ponieważ zwiększy dostępność terenów zielonych, stworzy bezpieczną przestrzeń do aktywności fizycznej oraz poprawi komfort codziennego poruszania się i spędzania czasu wolnego. Jednocześnie uporządkowanie ruchu pieszego i rowerowego ograniczy presję na wrażliwe fragmenty przyrody i zmniejszy ryzyko dalszej degradacji terenu.</p> <p>Reasumując, mimo że część przedsięwzięcia jest zlokalizowana poza obszarem rewitalizacji, wynika to z uwarunkowań funkcjonalnych i przebiegu trasy, a oddziaływanie inwestycji w sposób bezpośredni wspiera proces rewitalizacji. Ścieżka pieszo-rowerowa stanie się istotnym elementem infrastruktury służącej mieszkańcom obszaru rewitalizacji, poprawiając ich bezpieczeństwo, mobilność, dostęp do terenów zielonych oraz jakość życia.</p>	
Ogólny cel przedsięwzięcia	Poprawa dostępności i bezpieczeństwa komunikacyjnego oraz promocja zdrowego stylu życia.	
Spójność z celem i kierunkiem działania wskazanym w GPR	C1.K1, C1.K2, C1.K3, C2.K1, C3.K1, C3.K2, C3.K3	
Opis problemu	<p>Obszar leśny położony na terenie miejscowości Targowiska i Zalesie charakteryzuje się wysokimi walorami przyrodniczymi, krajobrazowymi i rekreacyjnymi. Teren ten posiada bogatą roślinność, naturalne siedliska oraz atrakcyjne ukształtowanie terenu, jednak obecnie pozostaje w znacznym stopniu niewykorzystany przez mieszkańców.</p> <p>Brak wyznaczonej i bezpiecznej infrastruktury pieszo-rowerowej powoduje, że dostęp do tego obszaru jest utrudniony, a poruszanie się po nim odbywa się w sposób nieuporządkowany, co może prowadzić do degradacji środowiska naturalnego.</p> <p>Niewystarczające zagospodarowanie terenu ogranicza możliwość aktywnego wypoczynku, rekreacji oraz edukacji przyrodniczej mieszkańców, w szczególności dzieci, młodzieży i osób starszych. Jednocześnie brak odpowiednich ciągów komunikacyjnych powoduje wykluczenie transportowe części mieszkańców oraz ogranicza powiązania funkcjonalne pomiędzy miejscowościami.</p>	

Lp.	2	
Nazwa projektu	Budowa ścieżki pieszo-rowerowej przez tereny leśne Targowiska-Zalesie	
	Brak infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej skutkuje niewykorzystaniem lokalnego potencjału przyrodniczego, niską rozpoznawalnością walorów krajobrazowych oraz ograniczonym rozwojem turystyki lokalnej.	
Zakres realizowanych zadań	<p>Zakres przedsięwzięcia obejmuje budowę ścieżki pieszo-rowerowej przez tereny leśne, w tym np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wykonanie dokumentacji projektowej, – przygotowanie i utwardzenie podłoża, – wykonanie nawierzchni mineralno-bitumicznej lub ekologicznej, – budowę systemu odwodnienia, – montaż oświetlenia solarnego, – wykonanie oznakowania poziomego i pionowego, – montaż elementów małej architektury, – budowę miejsc odpoczynku i punktów widokowych, – zagospodarowanie zieleni wzdłuż trasy. <p>Projekt uwzględnia minimalną ingerencję w środowisko naturalne.</p>	
Czas realizacji	2026-2030	
Opis działań zap. dostępność	Przewiduje się następujące rozwiązania – działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami: <ul style="list-style-type: none"> – łagodne nachylenia, – szeroka nawierzchnia, – miejsca odpoczynku. 	
Ewentualni partnerzy	Polski Związek Łowiecki. Zarząd okręgowy Krosno, Ochotnicza Straż Pożarna, Stowarzyszenia/Fundacje	
Szacowana wartość	1 800 000,00 zł	
Źródła finansowania	Krajowe środki publiczne	360 000,00 zł
	Środki unijne	1 440 000,00 zł
	Środki prywatne	0,00 zł
	Środki z innych źródeł	0,00 zł
Prognozowane rezultaty	Wskaźniki produktu:	Długość wybudowanej ścieżki [km]
	Sposób pomiaru:	Na podstawie umów, protokołów odbioru
	Wskaźniki rezultatu:	Liczba wydarzeń, rajdów i zorganizowanych form aktywności z wykorzystaniem ścieżki [liczba wydarzeń/rok]
	Sposób pomiaru:	Na podstawie harmonogramów wydarzeń, zgłoszeń, sprawozdań organizatorów

Tabela 18. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 3

Lp.	3	
Nazwa projektu	Rewitalizacja parku w miejscowości Targowiska poprzez stworzenie strefy rekreacyjno-ruchowej	
Podmiot realizujący projekt	Gmina Miejsce Piastowe ul. Dukielska 14, 38-430 Miejsce Piastowe tel. 13 43 530 12 e-mail: gmina@miejscapiastowe.pl	
Lokalizacja przedsięwzięcia	Las położony w miejscowościach Targowiska, przy granicy z miejscowością Widacz (gmina Miejsce Piastowe, pow. krośnieński). <i>[poza obszarem rewitalizacji]</i>	
Uzasadnienie lokalizacji poza obszarem rewitalizacji	Planowana rewitalizacja parku w miejscowości Targowiska, mimo że zlokalizowana poza formalnie wyznaczonym obszarem rewitalizacji, pozostaje z nim w bezpośrednim sąsiedztwie i stanowi przestrzeń wykorzystywaną przez mieszkańców obszaru rewitalizacji, w szczególności z miejscowości Targowiska i Widacz. Teren objęty przedsięwzięciem znajduje się na obszarze zdegradowanym – jest obecnie zaniedbany i pozbawiony uporządkowanej infrastruktury rekreacyjnej, co ogranicza możliwość	

Lp.	3	
Nazwa projektu	Rewitalizacja parku w miejscowości Targowiska poprzez stworzenie strefy rekreacyjno-ruchowej	
	<p>bezpiecznego i komfortowego korzystania z jego walorów przyrodniczych oraz społecznych.</p> <p>Realizacja inwestycji będzie miała bezpośredni, pozytywny wpływ na zjawiska kryzysowe występujące na obszarze rewitalizacji, mimo że sama lokalizacja przedsięwzięcia znajduje się poza jego granicami. Wynika to z faktu, że utworzenie atrakcyjnej i dostępnej strefy rekreacyjno-ruchowej zwiększy dostęp mieszkańców do miejsc wypoczynku, umożliwi organizację aktywności społecznych i sportowych, a także stworzy przestrzeń sprzyjającą integracji i budowaniu więzi międzyludzkich. Jednocześnie uporządkowanie terenu, wprowadzenie oświetlenia i elementów bezpieczeństwa oraz zagospodarowanie zieleni poprawią jakość otoczenia i podniosą poziom bezpieczeństwa użytkowania przestrzeni. Reasumując, choć przedsięwzięcie jest realizowane poza obszarem rewitalizacji, jego oddziaływanie funkcjonalne i społeczne w sposób bezpośredni wspiera proces rewitalizacji poprzez poprawę jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji, zwiększenie dostępności infrastruktury rekreacyjnej oraz wzmocnienie integracji lokalnej. Park stanie się ważnym elementem infrastruktury służącej mieszkańcom obszaru rewitalizacji i uzupełni system przestrzeni aktywności, wypoczynku i spotkań w jego bezpośrednim otoczeniu.</p>	
Ogólny cel przedsięwzięcia	Stworzenie bezpiecznej i atrakcyjnej przestrzeni rekreacyjnej dla mieszkańców.	
Spójność z celem i kierunkiem działania wskazanym w GPR	C1.K1, C1.K2, C1.K3, C2.K1, C3.K2	
Opis problemu	<p>Do problemów obszaru rewitalizacji, które rozwiązuje przedsięwzięcie należy zaliczyć:</p> <ul style="list-style-type: none"> – brak infrastruktury rekreacyjnej, – niska aktywność mieszkańców, – brak miejsc integracji. <p>Jednocześnie rozwiązany zostanie problem zaniedbanego terenu na obszarze zdegradowanym, leżącym w niedalekiej odległości od obszaru rewitalizacji.</p>	
Zakres realizowanych zadań	<p>Zakres przedsięwzięcia obejmuje kompleksowe zagospodarowanie terenu zielonego w miejscowości Targowiska, w tym np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – uprzątnięcie i uporządkowanie terenu, – wykonanie prac ziemnych i niwelacyjnych, – budowę ciągów pieszych, – budowę boiska do siatkówki, – montaż urządzeń placu zabaw i siłowni plenerowej, – wykonanie oświetlenia, monitoringu i małej architektury, – montaż ławek, koszy, stojaków rowerowych, – wykonanie nasadzeń zieleni i trawników, – budowę stref wypoczynku i rekreacji. <p>Projekt przewiduje stworzenie przestrzeni umożliwiającej organizację wydarzeń lokalnych i aktywności społecznych.</p>	
Czas realizacji	2026-2030	
Opis działań zap. dostępność	<p>Planuje się następujące rozwiązania – działania zapewniające dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami:</p> <ul style="list-style-type: none"> – bezprogowe ciągi, – różnorodny sprzęt na placu zabaw w tym elementy dostępne dla OzN plac zabaw, – szerokie alejki. 	
Ewentualni partnerzy	Szkoła Podstawowa, Ochotnicza Straż Pożarna, Stowarzyszenia/Fundacje	
Szacowana wartość	1 200 000,00 zł	
Źródła finansowania	Krajowe środki publiczne	240 000,00 zł
	Środki unijne	960 000,00 zł

Lp.	3	
Nazwa projektu	Rewitalizacja parku w miejscowości Targowiska poprzez stworzenie strefy rekreacyjno-ruchowej	
	Środki prywatne	0,00 zł
	Środki z innych źródeł	0,00 zł
Prognozowane rezultaty	Wskaźniki produktu:	Powierzchnia zagospodarowanego terenu rekreacyjnego [ha]
	Sposób pomiaru:	Na podstawie dokumentacji projektowej, map geodezyjnych czy protokołów odbioru robót
	Wskaźniki rezultatu:	Liczba wydarzeń/aktywności społecznych zorganizowanych w parku w ciągu roku [liczba wydarzeń/rok]
	Sposób pomiaru:	Na podstawie harmonogramów i sprawozdań organizatorów (gmina/sołectwo/GOK/OSP), zgłoszeń lub zgód na organizację wydarzeń

Tabela 19. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 4

Lp.	4	
Nazwa projektu	Program „Aktywny Senior”	
Podmiot realizujący projekt	Gmina Miejsce Piastowe ul. Dukielska 14, 38-430 Miejsce Piastowe tel. 13 43 530 12 e-mail: gmina@miejscapiastowe.pl	
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji gminy Miejsce Piastowe: miejscowości Targowiska i Widacz – zajęcia realizowane w dostępnych obiektach użyteczności publicznej (np. świetlice wiejskie, obiekty sportowe) oraz w przestrzeni publicznej. <i>[na obszarze rewitalizacji]</i>	
Uzasadnienie lokalizacji poza obszarem rewitalizacji	Nie dotyczy – przedsięwzięcie planowane do realizacji na obszarze rewitalizacji	
Ogólny cel przedsięwzięcia	Zwiększenie aktywności społecznej seniorów oraz poprawa jakości ich życia poprzez organizację cyklicznych działań aktywizujących, edukacyjnych i integracyjnych.	
Spójność z celem i kierunkiem działania wskazanym w GPR	C1.K1, C1.K2	
Opis problemu	Na obszarze rewitalizacji obserwuje się postępujący proces starzenia się społeczeństwa oraz związane z nim problemy społeczne, takie jak izolacja osób starszych, ograniczona aktywność społeczna oraz niewystarczający dostęp do oferty aktywizującej. Brak regularnych zajęć i wydarzeń skierowanych do seniorów powoduje obniżenie jakości życia tej grupy mieszkańców, a także pogłębia zjawisko wykluczenia społecznego. Osoby starsze często nie uczestniczą w życiu lokalnej społeczności, co wpływa negatywnie na ich kondycję fizyczną i psychiczną. Dodatkowo, niewystarczająca liczba inicjatyw integrujących różne grupy mieszkańców ogranicza budowanie więzi społecznych oraz aktywne uczestnictwo w życiu lokalnym.	
Zakres realizowanych zadań	Zakres przedsięwzięcia obejmuje realizację programu aktywizacji seniorów na obszarze rewitalizacji, w tym: <ul style="list-style-type: none"> – organizację cyklicznych zajęć ruchowych (np. gimnastyka, nordic walking), – prowadzenie warsztatów edukacyjnych i prozdrowotnych, – organizację spotkań integracyjnych i wydarzeń okolicznościowych, – realizację zajęć rozwijających zainteresowania (np. rękodzieło, kulinaria), – organizację wyjazdów lokalnych i spacerów tematycznych, – współpracę z lokalnymi instytucjami (GOPS, organizacje społeczne), – działania informacyjne i promujące udział seniorów w programie. Projekt zakłada działania cykliczne, ogólnodostępne i bezpłatne dla uczestników.	
Czas realizacji	2026-2030	

Lp.	4	
Nazwa projektu	Program „Aktywny Senior”	
Opis działań zap. dostępność	<p>W celu zapewnienia dostępności przedsięwzięcia dla osób ze szczególnymi potrzebami przewiduje się:</p> <ul style="list-style-type: none"> – realizację zajęć w obiektach dostępnych architektonicznie, – dostosowanie formy zajęć do możliwości uczestników, w szczególności osób starszych oraz osób z ograniczeniami ruchowymi, – zapewnienie odpowiednich warunków udziału poprzez dostęp do miejsc siedzących, zaplecza sanitarnego oraz bezpiecznej przestrzeni do prowadzenia zajęć, – stosowanie prostego, zrozumiałego języka w komunikacji oraz czytelnych materiałów informacyjnych (plakaty, ogłoszenia), – możliwość udziału osób z opiekunami oraz wsparcie organizacyjne dla osób wymagających pomocy, – dostosowanie godzin zajęć do potrzeb osób starszych, – organizację zajęć w lokalizacjach bliskich miejscu zamieszkania uczestników, – zapewnienie bezpieczeństwa uczestników poprzez odpowiednie przygotowanie przestrzeni oraz nadzór prowadzących. <p>Działania realizowane będą z uwzględnieniem zasad dostępności oraz równego traktowania wszystkich uczestników.</p>	
Ewentualni partnerzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminne Centrum Kultury i Biblioteka w Miejscu Piastowym, Ochotnicza Straż Pożarna, lokalne stowarzyszenia i fundacje działające na rzecz seniorów oraz placówki oświatowe.	
Szacowana wartość	120 000,00 zł	
Źródła finansowania	Krajowe środki publiczne	24 000,00 zł
	Środki unijne	96 000,00 zł
	Środki prywatne	0,00 zł
	Środki z innych źródeł	0,00 zł
Prognozowane rezultaty	Wskaźniki produktu:	Liczba zorganizowanych zajęć i warsztatów dla seniorów – min. 80 rocznie [liczba zajęć/rok]
	Sposób pomiaru:	Na podstawie harmonogramów zajęć, list obecności uczestników, dokumentacji projektowej oraz sprawozdań z realizacji działań
	Wskaźniki rezultatu:	Liczba uczestników programu aktywizacji seniorów – min. 40 osób [liczba osób]
	Sposób pomiaru:	Na podstawie list obecności, deklaracji uczestnictwa, rejestrów prowadzonych przez organizatora oraz sprawozdań z realizacji projektu

Tabela 20. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 5

Lp.	5
Nazwa projektu	Letnie kino plenerowe w Targowiskach i Widaczu
Podmiot realizujący projekt	Gmina Miejsce Piastowe ul. Dukielska 14, 38-430 Miejsce Piastowe tel. 13 43 530 12 e-mail: gmina@miejscapiastowe.pl
Lokalizacja przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie będzie realizowane na terenie obszaru rewitalizacji, tj. w miejscowości Targowiska oraz miejscowości Widacz (gmina Miejsce Piastowe, pow. krośnieński). <i>[na obszarze rewitalizacji]</i>
Uzasadnienie lokalizacji poza obszarem rewitalizacji	Nie dotyczy – przedsięwzięcie planowane do realizacji na obszarze rewitalizacji
Ogólny cel przedsięwzięcia	Zwiększenie integracji społecznej mieszkańców oraz poprawa dostępu do oferty kulturalnej poprzez organizację cyklicznych wydarzeń plenerowych w formie kina letniego.

Lp.	5	
Nazwa projektu	Letnie kino plenerowe w Targowiskach i Widaczu	
Spójność z celem i kierunkiem działania wskazanym w GPR	C1.K1, C1.K3, C2.K3, C3.K2	
Opis problemu	<p>Na obszarze rewitalizacji obserwuje się ograniczony dostęp mieszkańców do oferty kulturalnej i rozrywkowej, szczególnie w formie ogólnodostępnych wydarzeń plenerowych. Brakuje inicjatyw sprzyjających integracji społecznej, aktywizacji mieszkańców oraz budowaniu więzi międzyludzkich.</p> <p>Niska aktywność społeczna oraz ograniczona liczba wydarzeń kulturalnych powodują, że przestrzenie publiczne nie są w pełni wykorzystywane, a mieszkańcy – w szczególności dzieci, młodzież i osoby starsze – mają ograniczone możliwości wspólnego spędzania czasu.</p> <p>Dodatkowo, brak atrakcyjnej i cyklicznej oferty kulturalnej przyczynia się do pogłębiania izolacji społecznej oraz osłabienia tożsamości lokalnej.</p>	
Zakres realizowanych zadań	<p>Zakres przedsięwzięcia obejmuje organizację cyklu wydarzeń kulturalnych w formie kina plenerowego na terenie miejscowości Targowiska i Widacz, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> – organizację regularnych projekcji filmowych w sezonie letnim (np. 6-8 seansów), – przygotowanie i wyposażenie przestrzeni (ekran, projektor, nagłośnienie), – zapewnienie miejsc siedzących (leżaki, ławki, strefa relaksu), – przygotowanie terenu i zaplecza technicznego, – promocję wydarzeń (plakaty, media społecznościowe, strona gminy), – zaangażowanie lokalnych instytucji i organizacji w organizację wydarzeń, – zapewnienie dostępności wydarzeń dla wszystkich grup mieszkańców. <p>Projekt zakłada realizację wydarzeń o charakterze ogólnodostępnym i bezpłatnym.</p>	
Czas realizacji	2026-2030	
Opis działań zap. dostępność	<p>W celu zapewnienia dostępności przedsięwzięcia dla osób ze szczególnymi potrzebami przewiduje się:</p> <ul style="list-style-type: none"> – organizację wydarzeń w miejscach dostępnych architektonicznie, z zapewnieniem swobodnego dojścia dla osób z ograniczoną mobilnością, – przygotowanie przestrzeni bez barier (równe nawierzchnie, możliwość ustawienia miejsc siedzących dla osób starszych i osób z niepełnosprawnościami), – zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc siedzących (ławki, leżaki) umożliwiających komfortowy udział w wydarzeniach, – stosowanie czytelnych i zrozumiałych informacji o wydarzeniach (plakaty, ogłoszenia, informacje w internecie), – możliwość udziału osób z opiekunami oraz zapewnienie dostępności dla rodzin z dziećmi, – dostosowanie godzin wydarzeń do potrzeb różnych grup mieszkańców, w tym osób starszych, – zapewnienie bezpieczeństwa uczestników poprzez odpowiednie oświetlenie i organizację przestrzeni. <p>Działania realizowane będą z uwzględnieniem zasad dostępności oraz równego traktowania wszystkich uczestników.</p>	
Ewentualni partnerzy	Gminne Centrum Kultury i Biblioteka w Miejscu Piastowym, Stowarzyszenia/Fundacje	
Szacowana wartość	60 000,00 zł	
Źródła finansowania	Krajowe środki publiczne	12 000,00 zł
	Środki unijne	48 000,00 zł
	Środki prywatne	0,00 zł
	Środki z innych źródeł	0,00 zł
Prognozowane rezultaty	Wskaźniki produktu:	Liczba zorganizowanych seansów kina plenerowego – min. 6 [liczba seansów/rok]
	Sposób pomiaru:	Na podstawie harmonogramów wydarzeń, dokumentacji organizacyjnej, materiałów promocyjnych (plakaty, ogłoszenia),

Lp.	5	
Nazwa projektu	Letnie kino plenerowe w Targowiskach i Widaczu	
		dokumentacji fotograficznej oraz sprawozdań z realizacji projektu
	Wskaźniki rezultatu:	Liczba wydarzeń kulturalnych zorganizowanych na obszarze rewitalizacji – min. 6 wydarzeń [liczba wydarzeń/rok]
	Sposób pomiaru:	Na podstawie harmonogramów wydarzeń, zgłoszeń i zgód na organizację wydarzeń, sprawozdań organizatorów, dokumentacji fotograficznej oraz informacji publikowanych przez gminę

Tabela 21. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 6

Lp.	6	
Nazwa projektu	Lokalne wydarzenia integracyjne	
Podmiot realizujący projekt	Gmina Miejsce Piastowe ul. Dukielska 14, 38-430 Miejsce Piastowe tel. 13 43 530 12 e-mail: gmina@miejscapiastowe.pl	
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji gminy Miejsce Piastowe – przestrzeń publiczna, tereny rekreacyjne oraz miejsca organizacji wydarzeń plenerowych w miejscowościach Targowiska i Widacz. <i>[na obszarze rewitalizacji]</i>	
Uzasadnienie lokalizacji poza obszarem rewitalizacji	Nie dotyczy – przedsięwzięcie planowane do realizacji na obszarze rewitalizacji	
Ogólny cel przedsięwzięcia	Zwiększenie integracji społecznej mieszkańców oraz wzmocnienie tożsamości lokalnej poprzez organizację cyklicznych wydarzeń kulturalnych i integracyjnych o charakterze plenerowym.	
Spójność z celem i kierunkiem działania wskazanym w GPR	C1.K1, C1.K2, C1.K3	
Opis problemu	Na obszarze rewitalizacji obserwuje się niewystarczającą liczbę dużych wydarzeń integracyjnych o charakterze kulturalnym i społecznym, które angażowałyby szerokie grono mieszkańców. Brak cyklicznych imprez plenerowych o większej skali ogranicza możliwości integracji społecznej, budowania tożsamości lokalnej oraz aktywizacji mieszkańców. Mieszkańcy mają ograniczony dostęp do wydarzeń kulturalnych z udziałem profesjonalnych artystów i zespołów. Dodatkowo, brak odpowiedniego zaplecza technicznego (scena, nagłośnienie) utrudnia organizację wydarzeń na wysokim poziomie oraz ogranicza możliwości rozwoju oferty kulturalnej gminy.	
Zakres realizowanych zadań	Zakres przedsięwzięcia obejmuje organizację cyklu wydarzeń integracyjnych oraz doposażenie gminy w infrastrukturę eventową, w tym: <ul style="list-style-type: none"> – organizację dużych wydarzeń plenerowych (np. dożynki, festyny, pikniki rodzinne), – organizację wydarzeń kulturalnych z udziałem zespołów muzycznych, w tym znanych i profesjonalnych artystów, – przygotowanie zaplecza organizacyjnego wydarzeń (teren, zabezpieczenie, logistyka), – działania promocyjne wydarzeń (plakaty, media społecznościowe, strona gminy), – współpracę z lokalnymi instytucjami i organizacjami społecznymi, – zakup mobilnej sceny plenerowej, – zakup systemu nagłośnienia oraz oświetlenia scenicznego, – zakup wyposażenia niezbędnego do organizacji wydarzeń (np. namioty, zaplecze techniczne). Projekt zakłada realizację wydarzeń ogólnodostępnych i bezpłatnych dla mieszkańców. Cykliczne, ogólnodostępne i bezpłatne dla uczestników.	

Lp.	6	
Nazwa projektu	Lokalne wydarzenia integracyjne	
Czas realizacji	2026-2030	
Opis działań zap. dostępność	<p>W celu zapewnienia dostępności przedsięwzięcia dla osób ze szczególnymi potrzebami przewiduje się:</p> <ul style="list-style-type: none"> – organizację wydarzeń w przestrzeniach dostępnych architektonicznie, z zapewnieniem swobodnego dojścia dla osób z ograniczoną mobilnością (np. równe nawierzchnie, brak barier), – przygotowanie terenu wydarzeń z uwzględnieniem wydzielonych stref dla osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami (np. miejsca siedzące, strefy odpoczynku), – zapewnienie dostępu do zaplecza sanitarnego dostosowanego do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, – zastosowanie mobilnej sceny i infrastruktury umożliwiającej dobrą widoczność i słyszalność wydarzeń dla wszystkich uczestników, – stosowanie czytelnych i zrozumiałych informacji o wydarzeniach (np. plakaty, ogłoszenia, komunikaty w Internecie), – możliwość udziału osób z opiekunami oraz wsparcie organizacyjne dla osób wymagających pomocy, – organizację wydarzeń w godzinach dostosowanych do potrzeb różnych grup mieszkańców, – zapewnienie bezpieczeństwa uczestników poprzez odpowiednie zabezpieczenie terenu oraz obecność służb porządkowych (np. OSP). <p>Działania realizowane będą z uwzględnieniem zasad dostępności oraz równego traktowania wszystkich uczestników.</p>	
Ewentualni partnerzy	Gminne Centrum Kultury i Biblioteka w Miejscu Piastowym, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Ochotnicza Straż Pożarna, placówki oświatowe, lokalne stowarzyszenia oraz organizacje pozarządowe	
Szacowana wartość	200 000,00 zł	
Źródła finansowania	Krajowe środki publiczne	40 000,00 zł
	Środki unijne	160 000,00 zł
	Środki prywatne	0,00 zł
	Środki z innych źródeł	0,00 zł
Prognozowane rezultaty	Wskaźniki produktu:	Liczba zorganizowanych wydarzeń integracyjnych oraz kulturalnych (np. festyny, dożynki, pikniki) – min. 4 wydarzenia [liczba wydarzeń/rok]
	Sposób pomiaru:	Na podstawie harmonogramów wydarzeń, dokumentacji organizacyjnej, zgłoszeń, materiałów promocyjnych, dokumentacji fotograficznej oraz sprawozdań z realizacji projektu
	Wskaźniki rezultatu:	Liczba zakupionych elementów infrastruktury eventowej (np. mobilna scena, nagłośnienie, oświetlenie) – min. 3 zestawy [liczba zakupionych zestawów]
	Sposób pomiaru:	Na podstawie faktur zakupu, protokołów odbioru, ewidencji majątku gminy oraz dokumentacji fotograficznej

Tabela 22. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 7

Lp.	7
Nazwa projektu	Rajdy pieszo-rowerowe i wydarzenia sportowe
Podmiot realizujący projekt	Gmina Miejsce Piastowe ul. Dukielska 14, 38-430 Miejsce Piastowe tel. 13 43 530 12 e-mail: gmina@miejscapiastowe.pl

Lp.	7
Nazwa projektu	Rajdy pieszo-rowerowe i wydarzenia sportowe
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji gminy Miejsce Piastowe – projekt realizowany w przestrzeni publicznej, na terenach rekreacyjnych i terenach zielonych w miejscowościach Targowiska i Widacz. <i>[na obszarze rewitalizacji]</i>
Uzasadnienie lokalizacji poza obszarem rewitalizacji	Nie dotyczy – przedsięwzięcie planowane do realizacji na obszarze rewitalizacji
Ogólny cel przedsięwzięcia	Zwiększenie aktywności fizycznej mieszkańców oraz integracji społecznej poprzez organizację cyklicznych wydarzeń sportowych i rekreacyjnych oraz rozwój infrastruktury wspierającej aktywny tryb życia.
Spójność z celem i kierunkiem działania wskazanym w GPR	C1.K1, C1.K3, C2.K1, C3.K2
Opis problemu	Na obszarze rewitalizacji obserwuje się niski poziom aktywności fizycznej mieszkańców oraz ograniczoną liczbę wydarzeń sportowych i rekreacyjnych. Brakuje inicjatyw sprzyjających aktywnemu spędzaniu czasu wolnego, integracji społecznej oraz budowaniu zdrowych nawyków wśród mieszkańców. Pomimo istniejącego potencjału w postaci terenów zielonych oraz planowanej infrastruktury rekreacyjnej, ich wykorzystanie jest niewystarczające. Brakuje działań organizacyjnych i infrastrukturalnych, które zachęcałyby mieszkańców do korzystania z tych przestrzeni. Dodatkowo, ograniczona liczba wydarzeń sportowych oraz brak dostosowanej infrastruktury (np. miejsc odpoczynku, punktów serwisowych dla rowerów) wpływa negatywnie na komfort i bezpieczeństwo użytkowników oraz ogranicza rozwój aktywności fizycznej mieszkańców.
Zakres realizowanych zadań	Zakres przedsięwzięcia obejmuje organizację cyklu wydarzeń sportowo-rekreacyjnych oraz działania infrastrukturalne na obszarze rewitalizacji, w tym: <ul style="list-style-type: none"> – organizację rajdów pieszych i rowerowych, – organizację biegów rekreacyjnych i wydarzeń biegowych (np. biegi rodzinne, biegi terenowe), – organizację zawodów sportowych, w tym zawodów nordic walking, – organizację wydarzeń sportowych i rekreacyjnych dla różnych grup wiekowych, – wyznaczenie i oznakowanie tras spacerowych, biegowych i rowerowych, – przygotowanie zaplecza organizacyjnego wydarzeń (punkty startowe, oznakowanie, zabezpieczenie), – działania promujące aktywny tryb życia, – współpracę z lokalnymi instytucjami i organizacjami społecznymi, – wykorzystanie istniejącej i planowanej infrastruktury (park, ścieżka pieszo-rowerowa), – wyposażenie przestrzeni publicznej w elementy infrastruktury rowerowej (stacje naprawy rowerów, stojaki), – utworzenie punktów odpoczynku dla uczestników (ławki, miejsca postoju). Projekt zakłada działania cykliczne, ogólnodostępne i bezpłatne dla uczestników.
Czas realizacji	2026-2030
Opis działań zap. dostępność	W celu zapewnienia dostępności przedsięwzięcia dla osób ze szczególnymi potrzebami przewiduje się: <ul style="list-style-type: none"> – organizację wydarzeń sportowych i rekreacyjnych na trasach i w przestrzeniach dostosowanych do możliwości osób o różnym poziomie sprawności fizycznej (różne długości i stopnie trudności tras), – zapewnienie możliwości udziału osób starszych oraz osób z ograniczoną mobilnością poprzez organizację mniej wymagających form aktywności (np. spacer, nordic walking),

Lp.	7	
Nazwa projektu	Rajdy pieszo-rowerowe i wydarzenia sportowe	
	<ul style="list-style-type: none"> – przygotowanie bezpiecznych i czytelnie oznakowanych tras, z uwzględnieniem miejsc odpoczynku, – wyposażenie przestrzeni w elementy infrastruktury wspierającej dostępność (ławki, miejsca postoju, stojaki rowerowe, stacje naprawy rowerów), – organizację wydarzeń w miejscach dostępnych komunikacyjnie i możliwie blisko miejsca zamieszkania uczestników (Targowiska, Widacz), – stosowanie czytelnych i zrozumiałych informacji o wydarzeniach (plakaty, ogłoszenia, komunikaty w internecie), – możliwość udziału osób z opiekunami oraz wsparcie organizacyjne dla osób wymagających pomocy, – zapewnienie bezpieczeństwa uczestników poprzez odpowiednie zabezpieczenie tras i nadzór organizatorów. <p>Działania realizowane będą z uwzględnieniem zasad dostępności oraz równego traktowania wszystkich uczestników.</p>	
Ewentualni partnerzy	Gminne Centrum Kultury i Biblioteka w Miejscu Piastowym, placówki oświatowe, Ochotnicza Straż Pożarna, lokalne stowarzyszenia i kluby sportowe oraz organizacje pozarządowe	
Szacowana wartość	150 000,00 zł	
Źródła finansowania	Krajowe środki publiczne	30 000,00 zł
	Środki unijne	120 000,00 zł
	Środki prywatne	0,00 zł
	Środki z innych źródeł	0,00 zł
Prognozowane rezultaty	Wskaźniki produktu:	Liczba zorganizowanych wydarzeń sportowo-rekreacyjnych (rajdy, biegi, zawody nordic walking) – min. 6 wydarzeń [liczba wydarzeń/rok]
	Sposób pomiaru:	Na podstawie harmonogramów wydarzeń, dokumentacji organizacyjnej, zgłoszeń, materiałów promocyjnych, dokumentacji fotograficznej oraz sprawozdań z realizacji projektu
	Wskaźniki rezultatu:	Liczba utworzonych elementów infrastruktury wspierającej aktywność fizyczną (np. stacje naprawy rowerów, stojaki, miejsca odpoczynku) – min. 5 szt. [szt.]
	Sposób pomiaru:	Na podstawie protokołów odbioru, dokumentacji technicznej, ewidencji majątku gminy oraz dokumentacji fotograficznej.

Tabela 23. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 8

Lp.	8	
Nazwa projektu	Warsztaty międzypokoleniowe „Razem dla społeczności”	
Podmiot realizujący projekt	Gmina Miejsce Piastowe ul. Dukielska 14, 38-430 Miejsce Piastowe tel. 13 43 530 12 e-mail: gmina@miejscapiastowe.pl	
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji gminy Miejsce Piastowe – projekt realizowany w obiektach użyteczności publicznej (np. Gminne Centrum Kultury i Biblioteka) oraz przestrzeni ogólnodostępnej w miejscowościach Targowiska i Widacz <i>[częściowo na obszarze rewitalizacji]</i>	
Uzasadnienie lokalizacji poza obszarem rewitalizacji	Przedsięwzięcie będzie realizowane przede wszystkim na obszarze rewitalizacji, tj. w miejscowościach Targowiska i Widacz, jednak część działań zostanie przeprowadzona w obiektach użyteczności publicznej zlokalizowanych poza obszarem rewitalizacji (w szczególności w Gminnym Centrum Kultury i Bibliotece). Wynika to z faktu, że obiekt ten pełni funkcję gminnego zaplecza organizacyjnego dla działań społecznych i edukacyjnych, dysponuje odpowiednimi warunkami lokalowymi i technicznymi do	

Lp.	8
Nazwa projektu	Warsztaty międzypokoleniowe „Razem dla społeczności”
	<p>prowadzenia cyklicznych warsztatów (m.in. salami, wyposażeniem, zapleczem), a także zapewni możliwość udziału osobom ze szczególnymi potrzebami.</p> <p>Jednocześnie realizacja części warsztatów poza obszarem rewitalizacji nie zmienia ukierunkowania przedsięwzięcia – jego adresatami pozostają mieszkańcy obszaru rewitalizacji, a zakres tematyczny odpowiada na problemy zdiagnozowane w Targowiskach i Widaczu (osłabienie więzi społecznych, niewystarczająca integracja międzypokoleniowa, niska aktywność społeczna). Wykorzystanie infrastruktury Gminnego Centrum Kultury i Biblioteki zwiększa dostępność i jakość zajęć oraz ułatwia ich regularną realizację, wzmacniając efekty przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji.</p>
Ogólny cel przedsięwzięcia	Wzmocnienie więzi społecznych oraz integracja międzypokoleniowa mieszkańców poprzez organizację cyklicznych warsztatów i wydarzeń integracyjnych.
Spójność z celem i kierunkiem działania wskazanym w GPR	C1.K1, C1.K2, C2.K1
Opis problemu	<p>Na obszarze rewitalizacji obserwuje się osłabienie więzi społecznych oraz niewystarczającą integrację pomiędzy różnymi grupami mieszkańców, w szczególności pomiędzy osobami starszymi a młodszymi pokoleniami.</p> <p>Brakuje inicjatyw sprzyjających budowaniu relacji międzypokoleniowych, wymianie doświadczeń oraz wspólnemu spędzaniu czasu. Niska aktywność społeczna oraz ograniczona liczba wydarzeń integracyjnych wpływają na pogłębianie izolacji społecznej i osłabienie tożsamości lokalnej.</p> <p>Dodatkowo, niewystarczające zaangażowanie mieszkańców w życie lokalne ogranicza rozwój społeczności oraz utrudnia budowanie trwałych relacji i współpracy.</p>
Zakres realizowanych zadań	<p>Zakres przedsięwzięcia obejmuje organizację cyklu warsztatów i działań integracyjnych na obszarze rewitalizacji, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> – organizację warsztatów międzypokoleniowych (np. rękodzieło, kulinaria, zajęcia edukacyjne), – organizację spotkań integracyjnych łączących różne grupy wiekowe, – prowadzenie zajęć umożliwiających wymianę doświadczeń i umiejętności pomiędzy pokoleniami, – organizację wydarzeń lokalnych (np. dni sąsiedzkie, spotkania tematyczne), – współpracę z lokalnymi instytucjami (szkoły, GOPS, organizacje społeczne), – działania promujące aktywność społeczną mieszkańców. <p>Projekt zakłada działania cykliczne, ogólnodostępne i bezpłatne dla uczestników.</p>
Czas realizacji	2026-2030
Opis działań zap. dostępność	<p>W celu zapewnienia dostępności przedsięwzięcia dla osób ze szczególnymi potrzebami przewiduje się:</p> <ul style="list-style-type: none"> – realizację warsztatów i spotkań w obiektach dostępnych architektonicznie (świetlice, Gminne Centrum Kultury i Biblioteka), z zapewnieniem swobodnego dostępu dla osób z ograniczoną mobilnością, – dostosowanie formy i tematyki zajęć do możliwości uczestników, w szczególności osób starszych oraz dzieci i młodzieży, – zapewnienie odpowiednich warunków udziału poprzez dostęp do miejsc siedzących, zaplecza sanitarnego oraz bezpiecznej przestrzeni do prowadzenia zajęć, – stosowanie prostego i zrozumiałego języka oraz czytelnych materiałów informacyjnych (plakaty, ogłoszenia), – możliwość udziału osób z opiekunami oraz wsparcie organizacyjne dla osób wymagających pomocy, – organizację zajęć w godzinach dostosowanych do potrzeb różnych grup mieszkańców, w tym seniorów, – realizację działań w lokalizacjach bliskich miejscu zamieszkania uczestników (Targowiska, Widacz), – zapewnienie bezpieczeństwa uczestników poprzez odpowiednie przygotowanie przestrzeni oraz nadzór prowadzących.

Lp.	8	
Nazwa projektu	Warsztaty międzypokoleniowe „Razem dla społeczności”	
	Działania realizowane będą z uwzględnieniem zasad dostępności oraz równego traktowania wszystkich uczestników.	
Ewentualni partnerzy	Gminne Centrum Kultury i Biblioteka w Miejscu Piastowym, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, Ochotnicza Straż Pożarna oraz lokalne stowarzyszenia i organizacje pozarządowe.	
Szacowana wartość	90 000,00 zł	
Źródła finansowania	Krajowe środki publiczne	18 000,00 zł
	Środki unijne	72 000,00 zł
	Środki prywatne	0,00 zł
	Środki z innych źródeł	0,00 zł
Prognozowane rezultaty	Wskaźniki produktu:	Liczba zorganizowanych warsztatów oraz spotkań międzypokoleniowych – min. 12 wydarzeń [liczba wydarzeń/rok]
	Sposób pomiaru:	Na podstawie harmonogramów zajęć, dokumentacji organizacyjnej, list obecności uczestników, materiałów promocyjnych oraz sprawozdań z realizacji projektu
	Wskaźniki rezultatu:	Liczba osób uczestniczących w warsztatach międzypokoleniowych – min. 50 osób [liczba osób]
	Sposób pomiaru:	Na podstawie list obecności, deklaracji uczestnictwa, rejestrów prowadzonych przez organizatora oraz sprawozdań z realizacji projektu

Tabela 24. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 9

Lp.	9	
Nazwa projektu	Warsztaty i wydarzenia ekologiczne „Zielona gmina”	
Podmiot realizujący projekt	Gmina Miejsce Piastowe ul. Dukielska 14, 38-430 Miejsce Piastowe tel. 13 43 530 12 e-mail: gmina@miejscapiastowe.pl	
Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji gminy Miejsce Piastowe – zajęcia realizowane w dostępnych obiektach użyteczności publicznej (np. świetlice wiejskie, domy kultury, obiekty sportowe) oraz w przestrzeni publicznej w miejscowościach Targowiska i Widacz <i>[na obszarze rewitalizacji]</i>	
Uzasadnienie lokalizacji poza obszarem rewitalizacji	Nie dotyczy – przedsięwzięcie planowane do realizacji na obszarze rewitalizacji	
Ogólny cel przedsięwzięcia	Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców oraz zwiększenie ich zaangażowania w działania na rzecz ochrony środowiska poprzez realizację działań edukacyjnych i integracyjnych.	
Spójność z celem i kierunkiem działania wskazanym w GPR	C1.K1, C1.K2, C3.K2, C3.K3	
Opis problemu	Na obszarze rewitalizacji obserwuje się niewystarczający poziom świadomości ekologicznej mieszkańców oraz ograniczone zaangażowanie społeczności lokalnej w działania na rzecz ochrony środowiska. Występuje niedostateczna liczba inicjatyw edukacyjnych i integracyjnych związanych z ekologią, co wpływa na niską aktywność mieszkańców w zakresie dbania o przestrzeń publiczną, segregację odpadów czy ochronę zasobów naturalnych. Dodatkowo, mimo obecności terenów zielonych o wysokich walorach przyrodniczych, ich potencjał nie jest w pełni wykorzystywany w celach edukacyjnych i społecznych. Brakuje działań, które łączyłyby edukację ekologiczną z integracją mieszkańców i aktywnością w przestrzeni publicznej.	

Lp.	9	
Nazwa projektu	Warsztaty i wydarzenia ekologiczne „Zielona gmina”	
Zakres realizowanych zadań	<p>Zakres przedsięwzięcia obejmuje organizację cyklu działań ekologicznych na obszarze rewitalizacji, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> – organizację warsztatów ekologicznych dla dzieci, młodzieży i dorosłych (np. segregacja odpadów, oszczędzanie energii, ochrona przyrody), – prowadzenie zajęć edukacyjnych w terenie (np. spacerzy przyrodnicze, zajęcia w lesie), – organizację wydarzeń plenerowych o charakterze ekologicznym (np. pikniki ekologiczne, akcje sprzątanía), – realizację działań edukacyjnych związanych z ochroną lokalnej przyrody, – współpracę z lokalnymi instytucjami i organizacjami społecznymi, – działania informacyjne i promujące postawy proekologiczne. <p>Projekt zakłada działania cykliczne, ogólnodostępne i bezpłatne dla uczestników.</p>	
Czas realizacji	2026-2030	
Opis działań zap. dostępność	<p>W celu zapewnienia dostępności przedsięwzięcia dla osób ze szczególnymi potrzebami przewiduje się:</p> <ul style="list-style-type: none"> – organizację warsztatów i wydarzeń w miejscach dostępnych architektonicznie (świetlice, obiekty użyteczności publicznej) oraz w przestrzeniach plenerowych umożliwiających swobodny udział osób z ograniczoną mobilnością, – dostosowanie formy zajęć do potrzeb różnych grup uczestników, w tym osób starszych, dzieci oraz osób z niepełnosprawnościami, – zapewnienie odpowiednich warunków udziału poprzez dostęp do miejsc siedzących, zaplecza sanitarnego oraz bezpiecznej przestrzeni do prowadzenia zajęć, – stosowanie czytelnych i zrozumiałych materiałów informacyjnych (prosty język, duża czcionka, przejrzyste komunikaty), – możliwość udziału osób z opiekunami oraz wsparcie organizacyjne dla osób wymagających pomocy, – organizację wydarzeń w godzinach dostosowanych do potrzeb różnych grup mieszkańców, – wybór lokalizacji działań blisko miejsca zamieszkania uczestników, – zapewnienie bezpieczeństwa uczestników poprzez odpowiednie przygotowanie terenu oraz nadzór prowadzących. <p>Działania realizowane będą z uwzględnieniem zasad dostępności oraz równego traktowania wszystkich uczestników.</p>	
Ewentualni partnerzy	Gminne Centrum Kultury i Biblioteka w Miejscu Piastowym, placówki oświatowe, Ochotnicza Straż Pożarna, lokalne stowarzyszenia i fundacje	
Szacowana wartość	80 000,00 zł	
Źródła finansowania	Krajowe środki publiczne	16 000,00 zł
	Środki unijne	64 000,00 zł
	Środki prywatne	0,00 zł
	Środki z innych źródeł	0,00 zł
Prognozowane rezultaty	Wskaźniki produktu:	Liczba zorganizowanych warsztatów i wydarzeń ekologicznych – min. 12 wydarzeń [liczba wydarzeń/rok]
	Sposób pomiaru:	Na podstawie np. harmonogramów wydarzeń, dokumentacji organizacyjnej, materiałów promocyjnych, dokumentacji fotograficznej oraz sprawozdań z realizacji projektu.
	Wskaźniki rezultatu:	Liczba zrealizowanych inicjatyw społecznych o charakterze proekologicznym (np. akcje sprzątanía, wydarzenia plenerowe) – min. 6 inicjatyw [liczba inicjatyw/rok]
	Sposób pomiaru:	Na podstawie np. sprawozdań z realizacji działań, zgłoszeń wydarzeń, dokumentacji fotograficznej oraz informacji publikowanych przez gminę i partnerów projektu.

8.3. Zbiorczy opis uzupełniających rodzajów przedsięwzięć

W ramach procesu rewitalizacji na terenie gminy mogą być realizowane działania dodatkowe, określane jako przedsięwzięcia uzupełniające. Ich podstawową funkcją jest wspieranie celów Gminnego Programu Rewitalizacji, dlatego muszą być zgodne z jego założeniami i stanowić komplementarne dopełnienie przedsięwzięć podstawowych. Projekty uzupełniające powinny wzmacniać efekty działań realizowanych na obszarze rewitalizacji, odpowiadając na istotne potrzeby lokalne. Mogą one w szczególności przyczynić się do ograniczania wykluczenia społecznego, poprawy jakości życia mieszkańców, wzmacniania integracji społecznej, podnoszenia poziomu bezpieczeństwa oraz kształtowania świadomości ekologicznej. Tego typu interwencje przynoszą wymierne korzyści społeczne, gospodarcze i środowiskowe, podkreślając kompleksowy charakter rewitalizacji.

W związku z powyższym na obszarze rewitalizacji dopuszcza się realizację dodatkowych projektów – przedsięwzięć uzupełniających – komplementarnych wobec działań podstawowych i ukierunkowanych m.in. na:

- **przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym, takim jak ubóstwo czy wykluczenie społeczne** – poprzez zwiększanie dostępności edukacji i usług społecznych oraz wdrażanie programów wsparcia dla osób w trudnej sytuacji życiowej (np. pomoc psychologiczna, punkty informacyjne i pomocowe, doradztwo społeczne);
Przedsięwzięcia w tym zakresie będą bezpośrednio powiązane z realizacją celu rewitalizacji nr 1, tj. wzmacnianiem aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez rozwój lokalnej społeczności i ograniczenie negatywnych zjawisk. W szczególności odpowiadają one kierunkom działań 1.2 oraz 1.1, zakładającym tworzenie warunków do aktywizacji społecznej i zawodowej poprzez wsparcie edukacyjne, doradcze i organizacyjne, a także rozwój inicjatyw społecznych sprzyjających integracji i umacnianiu więzi sąsiedzkich. Tym samym działania te będą ograniczać skalę zjawisk kryzysowych (w tym ubóstwa i wykluczenia), zwiększać dostęp mieszkańców do wsparcia i usług społecznych oraz wzmacniać spójność lokalnej wspólnoty, tworząc warunki do trwałej poprawy funkcjonowania i jakości życia na obszarze rewitalizacji.
- **ograniczanie bezrobocia oraz wspieranie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości** – poprzez organizowanie szkoleń zawodowych i warsztatów rozwijających kompetencje miękkie, zapewnienie doradztwa biznesowego, a także działania wspierające przedsiębiorczość, w szczególności tworzenie lokalnych miejsc pracy oraz inkubatorów przedsiębiorczości;
Przedsięwzięcia w tym zakresie będą bezpośrednio powiązane z realizacją celu rewitalizacji nr 1, tj. wzmacnianiem aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez rozwój lokalnej społeczności i ograniczenie negatywnych zjawisk. W szczególności odpowiadają one kierunkom działań 1.2 oraz 1.3, zakładającym tworzenie warunków do aktywizacji społecznej i zawodowej poprzez wsparcie edukacyjne, doradcze i organizacyjne, a także rozwijanie lokalnego potencjału

gospodarczego dzięki wspieraniu lokalnych usług i aktywności ekonomicznych (w tym usług czasu wolnego, rekreacji i turystyki), inicjatyw przedsiębiorczych i rzemieślniczych oraz promowanie tworzenia lokalnych łańcuchów wartości. Tym samym działania te będą ograniczać skalę bierności zawodowej i bezrobocia, wzmacniać kompetencje mieszkańców oraz sprzyjać powstawaniu trwałych miejsc pracy i inicjatyw gospodarczych, zwiększając samodzielność ekonomiczną i potencjał rozwojowy obszaru rewitalizacji.

- **poprawę jakości życia mieszkańców w różnych grupach wiekowych** – poprzez rozwijanie oferty usług społecznych, zdrowotnych i opiekuńczych dostosowanych do potrzeb poszczególnych odbiorców (dla seniorów: wsparcie psychologiczne, rehabilitacja, opieka geriatryczna; dla dzieci i młodzieży: programy wspierające zdrowy rozwój, pomoc psychologiczna, opieka pediatryczna; dla dorosłych: profilaktyka zdrowotna i wsparcie psychologiczne; dla rodzin z dziećmi: dostęp do przedszkoli i żłobków), a także poprzez zwiększanie dostępności terenów rekreacyjnych i wypoczynkowych (np. parki, place zabaw, siłownie plenerowe);

Przedsięwzięcia w tym zakresie będą bezpośrednio powiązane z realizacją celu rewitalizacji nr 2, tj. zwiększeniem jakości infrastruktury i ładu przestrzennego obszaru rewitalizacji poprzez odnowę stanu infrastruktury i obiektów publicznych oraz racjonalne zagospodarowanie przestrzeni. W szczególności odpowiadają one kierunkom działań 2.2 oraz 2.1, ukierunkowanym na modernizację i dostosowanie infrastruktury oraz obiektów użyteczności publicznej do potrzeb mieszkańców (w tym osób starszych i osób z niepełnosprawnościami), a także na poprawę jakości przestrzeni publicznych i tworzenie miejsc sprzyjających aktywności społecznej, rekreacji i wypoczynkowi. Tym samym działania te będą wzmacniać dostępność i jakość usług oraz warunków życia na obszarze rewitalizacji, sprzyjając poprawie dobrostanu mieszkańców w różnym wieku, integracji międzypokoleniowej i trwałemu podnoszeniu jakości życia.

- **poprawę warunków życia poprzez zwiększenie dostępności i poziomu bezpieczeństwa** – dzięki tworzeniu bezpiecznych, przyjaznych przestrzeni dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, seniorów oraz rodzin z dziećmi, a także poprzez poprawę oświetlenia i usuwanie barier architektonicznych; *Przedsięwzięcia w tym zakresie będą bezpośrednio powiązane z realizacją celu rewitalizacji nr 2, tj. zwiększeniem jakości infrastruktury i ładu przestrzennego obszaru rewitalizacji poprzez odnowę stanu infrastruktury i obiektów publicznych oraz racjonalne zagospodarowanie przestrzeni. W szczególności odpowiadają one kierunkom działań 2.2 oraz 2.1, zakładającym modernizację i dostosowanie infrastruktury oraz obiektów użyteczności publicznej do potrzeb mieszkańców (w tym osób starszych i osób z niepełnosprawnościami), a także na poprawę jakości przestrzeni publicznych i tworzenie miejsc sprzyjających aktywności społecznej, rekreacji i wypoczynkowi. Tym samym działania te będą zwiększać dostępność i bezpieczeństwo użytkowania*

przestrzeni, ograniczać bariery w codziennym funkcjonowaniu oraz tworzyć bardziej przyjazne, inkluzywne warunki życia na obszarze rewitalizacji.

- **wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa poprzez działania ograniczające przestępczość** – poprzez wdrażanie programów profilaktyki społecznej i edukacyjnej (np. spotkania z przedstawicielami służb mundurowych, kampanie informacyjne, warsztaty samoobrony) oraz poprzez rozwój infrastruktury poprawiającej bezpieczeństwo (np. lepsze oświetlenie, monitoring wizyjny);
Przedsięwzięcia w tym zakresie będą bezpośrednio powiązane z realizacją celu rewitalizacji nr 1, tj. wzmacnianiem aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez rozwój lokalnej społeczności i ograniczenie negatywnych zjawisk. W szczególności odpowiadają one kierunkowi działań 1.1, który sprzyja budowaniu więzi sąsiedzkich i integracji społeczności, a także kierunkowi 1.2, zakładającemu tworzenie warunków do aktywizacji społecznej poprzez wsparcie organizacyjne i rozwijanie lokalnych form współpracy. Jednocześnie część infrastrukturalna tych działań pozostaje spójna z celem rewitalizacji nr 2 i kierunkiem 2.1, ponieważ poprawa oświetlenia czy monitoring wpływają na jakość i funkcjonalność przestrzeni publicznych. Tym samym przedsięwzięcia te będą ograniczać skalę zjawisk kryzysowych związanych z przestępczością i poczuciem zagrożenia, wzmacniać odpowiedzialność za przestrzeń wspólną oraz tworzyć bezpieczniejsze warunki do codziennego funkcjonowania i aktywności mieszkańców na obszarze rewitalizacji.
- **aktywizację społeczności lokalnej i wzmacnianie więzi międzyludzkich** – poprzez tworzenie przestrzeni sprzyjających spotkaniom (np. świetlic, centrów aktywności lokalnej), organizowanie inicjatyw sąsiedzkich i wydarzeń społecznych (np. pikników rodzinnych, festynów), podejmowanie wspólnych działań na rzecz przestrzeni publicznej oraz rozwijanie lokalnego wolontariatu;
Przedsięwzięcia w tym zakresie będą bezpośrednio powiązane z realizacją celu rewitalizacji nr 1, tj. wzmacnianiem aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez rozwój lokalnej społeczności i ograniczenie negatywnych zjawisk. W szczególności odpowiadają one kierunkowi działań 1.1, ukierunkowanemu na tworzenie i wspieranie przedsięwzięć społecznych oraz wydarzeń kulturalno-rekreacyjnych sprzyjających aktywizacji i umacnianiu więzi sąsiedzkich, a także kierunkowi 1.2, zakładającemu rozwijanie lokalnych form współpracy i wsparcie organizacyjne sprzyjające aktywizacji mieszkańców. Tym samym działania te będą wzmacniały kapitał społeczny i współodpowiedzialność za otoczenie, ograniczały izolację społeczną oraz tworzyły trwałe warunki do integracji i aktywnego uczestnictwa mieszkańców w życiu wspólnoty na obszarze rewitalizacji.
- **budowanie i wzmacnianie tożsamości lokalnej** – poprzez inicjatywy edukacyjne i integracyjne upowszechniające historię oraz dziedzictwo miejsca (np. wystawy, warsztaty, publikacje, murale), w tym projekty angażujące mieszkańców w dokumentowanie dziejów własnej społeczności;

Przedsięwzięcia w tym zakresie będą bezpośrednio powiązane z realizacją celu rewitalizacji nr 1, tj. wzmocnieniem aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez rozwój lokalnej społeczności i ograniczenie negatywnych zjawisk. W szczególności odpowiadają one kierunkowi działań 1.1, ukierunkowanemu na wspieranie inicjatyw społecznych oraz wydarzeń kulturalno-rekreacyjnych sprzyjających aktywizacji i umacnianiu więzi sąsiedzkich, a także kierunkowi 1.2, zakładającemu wsparcie edukacyjne i organizacyjne oraz rozwijanie lokalnych form współpracy. Jednocześnie część działań odnoszących się do zasobów dziedzictwa może pozostawać spójna z celem rewitalizacji nr 2 i kierunkiem 2.3, gdy inicjatywy te wiążą się z ochroną i odnową dziedzictwa oraz nadawaniem mu funkcji społeczno-kulturalnych. Tym samym projekty te będą wzmocniać identyfikację mieszkańców z miejscem zamieszkania, budować wspólnotowość i dumę lokalną oraz tworzyć trwałe podstawy do integracji społecznej i aktywnego współtworzenia życia obszaru rewitalizacji.

– **rozwój inicjatyw obywatelskich oraz działań sprzyjających integracji społecznej** –

poprzez wspieranie oddolnych inicjatyw mieszkańców i lokalnych projektów społecznych, tworzenie przestrzeni dialogu i współpracy (np. spotkań, konsultacji), a także rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi i grupami nieformalnymi;

Przedsięwzięcia w tym zakresie będą bezpośrednio powiązane z realizacją celu rewitalizacji nr 1, tj. wzmocnieniem aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez rozwój lokalnej społeczności i ograniczenie negatywnych zjawisk. W szczególności odpowiadają one kierunkowi działań 1.2, zakładającemu tworzenie warunków do aktywizacji poprzez wsparcie organizacyjne i rozwijanie lokalnych form współpracy, a także kierunkowi 1.1, ukierunkowanemu na wspieranie inicjatyw społecznych sprzyjających integracji i umacnianiu więzi sąsiedzkich. Tym samym działania te będą wzmocniać kapitał społeczny i współodpowiedzialność za sprawy lokalne, zwiększać zaangażowanie mieszkańców w procesy decyzyjne oraz tworzyć trwałe mechanizmy współpracy międzysektorowej, ograniczając zjawiska izolacji i wykluczenia na obszarze rewitalizacji.

– **podnoszenie świadomości ekologicznej oraz upowszechnianie proekologicznych postaw i zachowań** –

poprzez prowadzenie warsztatów i kampanii edukacyjnych dotyczących ochrony środowiska (np. segregacja odpadów, oszczędzanie zasobów), realizację zielonych inicjatyw oraz promowanie zrównoważonego transportu (np. akcje sadzenia drzew, sprzątanie terenów zielonych, dni bez samochodu);

Przedsięwzięcia w tym zakresie będą bezpośrednio powiązane z realizacją celu rewitalizacji nr 3, tj. wzmocnieniem bezpieczeństwa i atrakcyjności środowiskowej obszaru rewitalizacji poprzez działania na rzecz czystego powietrza, ograniczenia zanieczyszczeń i poprawy jakości przestrzeni przyrodniczej. W szczególności odpowiadają one kierunkowi działań 3.3, zakładającemu edukację ekologiczną mieszkańców i promowanie postaw prośrodowiskowych, a pośrednio także kierunkowi 3.2, ponieważ zielone inicjatywy i działania społeczne wokół terenów zielonych wspierają

kształtowanie przyjaznego, estetycznego otoczenia. Tym samym projekty te będą wzmacniały odpowiedzialne korzystanie z zasobów i przestrzeni wspólnej, ograniczały zachowania generujące zanieczyszczenia oraz budowały trwałe nawyki sprzyjające poprawie jakości środowiska i jakości życia na obszarze rewitalizacji.

- **wspieranie inicjatyw służących ochronie lokalnego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego** – poprzez dokumentowanie oraz upowszechnianie tradycji, historii i walorów przyrodniczych (np. społeczne archiwum, festyny kultury lokalnej, wystawy), a także poprzez renowację zabytków i przywracanie funkcji obiektom zdegradowanym;
Przedsięwzięcia w tym zakresie będą bezpośrednio powiązane z realizacją celu rewitalizacji nr 2, tj. zwiększeniem jakości infrastruktury i ładu przestrzennego obszaru rewitalizacji poprzez odnowę stanu infrastruktury i obiektów publicznych oraz racjonalne zagospodarowanie przestrzeni. W szczególności odpowiadają one kierunkowi działań 2.3, ukierunkowanemu na ochronę i odnowę obiektów dziedzictwa kulturowego poprzez ich rewaloryzację oraz nadawanie nowych funkcji wspierających rozwój społeczny i kulturalny gminy. Równocześnie część działań dotyczących walorów przyrodniczych pozostaje spójna z celem rewitalizacji nr 3 i kierunkiem 3.2, ponieważ upowszechnianie i ochrona zasobów przyrodniczych wzmacnia atrakcyjność oraz jakość przestrzeni otoczenia. Tym samym projekty te będą porządkować i wzmacniać tożsamość miejsca, zwiększać wykorzystanie dziedzictwa jako zasobu rozwojowego oraz przyczyniać się do trwałego ożywienia obszaru rewitalizacji poprzez przywracanie funkcjonalności zdegradowanym obiektom i budowanie atrakcyjności kulturowo-przyrodniczej.
- **włączanie mieszkańców w proces projektowania i kształtowania przestrzeni publicznych, takich jak parki, place czy ulice** – poprzez konsultacje społeczne, warsztaty projektowe i inne działania partycypacyjne, w tym wspólne zagospodarowywanie przestrzeni (np. parków, skwerów, podwórek), m.in. w formie konkursów na najlepsze rozwiązania lub wspólnych akcji sadzenia zieleni, co sprzyja budowaniu współodpowiedzialności za przestrzeń wspólną.
Przedsięwzięcia w tym zakresie będą bezpośrednio powiązane z realizacją celu rewitalizacji nr 2, tj. zwiększeniem jakości infrastruktury i ładu przestrzennego obszaru rewitalizacji poprzez odnowę stanu infrastruktury i obiektów publicznych oraz racjonalne zagospodarowanie przestrzeni. W szczególności odpowiadają one kierunkowi działań 2.1, ukierunkowanemu na odnowę i zagospodarowanie przestrzeni publicznych oraz tworzenie stref sprzyjających aktywności.

Warto nadmienić, że na obszarze rewitalizacji możliwe jest podjęcie działań wynikających z zadań gminnego doradcy ds. powietrza i energii w ramach realizacji projektu pn. *Skuteczne wdrożenie programu ochrony powietrza dla województwa podkarpackiego z uwzględnieniem problemu ubóstwa energetycznego: „Podkarpackie – żyj i oddychaj”*, realizowanego na podstawie umowy z dnia 3 lipca 2024 r., przy dofinansowaniu ze środków programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska

i Gospodarki Wodnej LIFE22-IPE-PL-LIFE Podkarpackie/101103531. Doradca wspiera mieszkańców w kwestiach związanych z ochroną powietrza, przedstawia możliwości skorzystania z programów dofinansowujących działania związane z termomodernizacją budynków, wymianą kotłów, montażem odnawialnych źródeł energii oraz poprawą efektywności energetycznej gospodarstw domowych. Na obszarze rewitalizacji przewiduje się zatem organizację spotkań informacyjnych dla mieszkańców dotyczących wymiany nieefektywnych źródeł ogrzewania oraz zasad przeprowadzania termomodernizacji. Planowane są również spotkania z lokalnymi liderami, takimi jak sołtysi, przedstawiciele kół gospodyń wiejskich, ochotniczych straży pożarnych oraz dyrektorzy szkół. Uzupełnieniem działań będą zajęcia edukacyjne dla uczniów oraz kampanie informacyjno-edukacyjne. Podejmowane inicjatywy mają na celu zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie zagrożeń wynikających z zanieczyszczenia powietrza, skutków smogu oraz działań, które realnie wpływają na poprawę jego jakości, a także na zwiększenie efektywności energetycznej gospodarstw domowych, co stoi w zgodzie z założeniami Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe.

9. Mechanizmy zapewnienia komplementarności oraz integrowania działań

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe oparto na podejściu kompleksowym, uwzględniającym kluczowe zasady prowadzenia rewitalizacji: kompleksowość, koncentrację interwencji oraz komplementarność. Szczególny nacisk położono na zachowanie spójności nie tylko pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami ujętymi w programie, lecz także między działaniami różnych podmiotów oraz wykorzystywanymi źródłami finansowania na obszarze rewitalizacji.

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, skuteczne wspieranie projektów rewitalizacyjnych wymaga zapewnienia komplementarności w wymiarze przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym oraz finansowym. Takie podejście podnosi efektywność interwencji, pozwala lepiej wykorzystywać dostępne zasoby i zwiększa trwałość uzyskiwanych rezultatów. W konsekwencji rewitalizacja może realnie pobudzać rozwój zdegradowanych obszarów oraz przyczyniać się do poprawy jakości życia mieszkańców.

9.1. Zasada kompleksowości

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe na lata 2024-2030 zakłada realizację szerokiego zestawu działań i przedsięwzięć, obejmującego różne typy projektów rewitalizacyjnych, które mogą być współfinansowane z wielu źródeł. Kompleksowość programu wynika z natury rewitalizacji jako procesu złożonego i wielowymiarowego, łączącego interwencje w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzennej, środowiskowej i technicznej. Tak ujęte podejście umożliwia adekwatną odpowiedź na lokalne potrzeby i wyzwania, a jednocześnie sprzyja zrównoważonemu rozwojowi obszarów zdegradowanych.

9.2. Zasada koncentracji interwencji

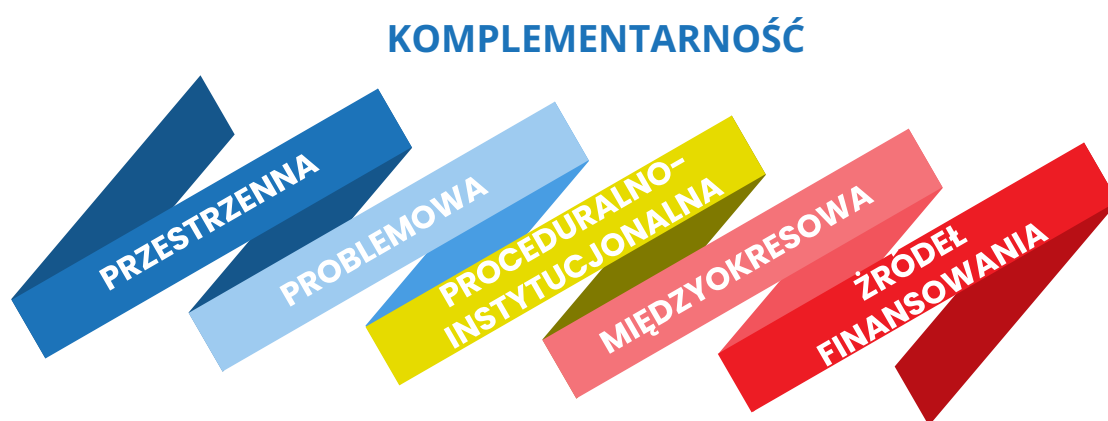
Zgodnie z zasadą koncentracji interwencji, planowane działania rewitalizacyjne będą realizowane na tym obszarze gminy, gdzie kumulują się najbardziej nasilone problemy i zjawiska kryzysowe, a jednocześnie na terenie istotnym z punktu widzenia jej dalszego rozwoju. Podstawą delimitacji obszaru rewitalizacji było wytypowanie miejsca o najwyższej koncentracji negatywnych zjawisk oraz rozpoznanie jego potencjałów, co pozostaje w pełnej zgodności z założeniami tej zasady. Na podstawie diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych wyznaczono w Gminie Miejsce Piastowe obszar rewitalizacji, który obejmuje jednostki analityczne (sołectwa): Targowiska i Widacz.

Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe został przyjęty uchwałą nr XXII/147/2025 Rady Gminy Miejsce Piastowe z dnia 24 czerwca 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe. Obszar rewitalizacji zamieszkuje 2 837 osób, co stanowi 21,1% ogółu populacji Gminy Miejsce

Piastowe. Natomiast powierzchnia obszaru rewitalizacji wynosi 252,06 ha, co stanowi 4,9% ogółu powierzchni Gminy Miejsce Piastowe.

9.3. Zasada komplementarności

Program rewitalizacji, obejmujący zróżnicowane przedsięwzięcia, pozwoli na możliwie najbardziej efektywne wykorzystanie dostępnych środków finansowych przeznaczonych na działania rewitalizacyjne. Powiązania między poszczególnymi działaniami zapewnią ich koordynację i spójność oddziaływania na zidentyfikowaną sytuację kryzysową, co zwiększy szanse na uzyskanie lepszych i trwałych rezultatów rewitalizacji.

9.3.1. Komplementarność przestrzenna

Zapewnienie komplementarności przestrzennej służy zwiększeniu skuteczności programu rewitalizacji poprzez objęcie oddziaływaniem całego obszaru dotkniętego kryzysem oraz budowanie synergii pomiędzy poszczególnymi projektami. Takie podejście umożliwi spójne i harmonijne osiągnięcie zakładanych rezultatów, prowadzących do poprawy zidentyfikowanej sytuacji problemowej. Należy podkreślić, że realizowane działania nie będą powodować przenoszenia trudności na inne części gminy ani generować negatywnych zjawisk, takich jak wykluczenie społeczne czy segregacja. Przedsięwzięcia koncentrują się na rozwiązywaniu konkretnych problemów w określonych przestrzeniach, a jednocześnie wzajemnie się uzupełniają.

Większość przedsięwzięć jest zlokalizowana bezpośrednio na obszarze rewitalizacji (Widacz i Targowiska), co zapewnia koncentrację interwencji tam, gdzie zdiagnozowano największe nasilenie problemów. Obejmuje to zarówno projekt infrastrukturalny o charakterze usług społecznych (przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 1 – adaptacja budynku po byłej szkole w Widaczu na Dom Pomocy Społecznej), jak i działania społeczne, integracyjne, sportowo-rekreacyjne oraz ekologiczne realizowane w przestrzeni publicznej i obiektach ogólnodostępnych na obszarze rewitalizacji (przedsięwzięcia rewitalizacyjne nr 4-7 oraz 9). Taki układ pozwala, aby modernizowane lub tworzone przestrzenie były realnie wypełniane treścią poprzez regularne aktywności mieszkańców, co wzmacnia trwałość rezultatów i ogranicza ryzyko ponownej degradacji.

Jednocześnie część przedsięwzięć zaplanowano poza formalnymi granicami obszaru rewitalizacji, jednak w jego bezpośrednim sąsiedztwie oraz w powiązaniu funkcjonalnym z tym obszarem. Dotyczy to dwóch projektów infrastrukturalnych, które – mimo lokalizacji poza obszarem – będą intensywnie wykorzystywane przez mieszkańców obszaru rewitalizacji i wprost odpowiadają na potrzeby związane z brakiem bezpiecznych, atrakcyjnych przestrzeni rekreacyjnych oraz ograniczoną dostępnością terenów wypoczynku. Budowa ścieżki pieszo-rowerowej Targowiska-Zalesie (przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 2) oraz rewitalizacja parku w Targowiskach – strefa rekreacyjno-ruchowa (przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 3) tworzą wspólnie spójny, sąsiadujący z obszarem rewitalizacji system aktywności i rekreacji: poprawiają dostęp do terenów zielonych, porządkują sposób ich użytkowania i zwiększają bezpieczeństwo korzystania z przestrzeni. Dzięki temu oddziaływanie rewitalizacji obejmuje także te miejsca, które – choć formalnie poza obszarem – są kluczowe dla codziennego funkcjonowania mieszkańców obszaru rewitalizacji i stanowią jego naturalne zaplecze rekreacyjne.

Dodatkowo, w przypadku projektu polegającego na organizacji warsztatów międzypokoleniowych „Razem dla społeczności” (przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 8) część działań może być realizowana w obiektach użyteczności publicznej położonych poza obszarem rewitalizacji (w szczególności w Gminnym Centrum Kultury i Bibliotece), co wynika z dostępności odpowiedniej infrastruktury i zaplecza organizacyjnego. Nie zmienia to jednak ukierunkowania przedsięwzięcia – jego odbiorcami pozostają mieszkańcy obszaru rewitalizacji, a realizacja części zajęć poza obszarem ma charakter wspierający i umożliwia prowadzenie działań cyklicznych w warunkach zapewniających dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Podsumowując, komplementarność przestrzenna programu polega na tym, że przedsięwzięcia skoncentrowane na obszarze rewitalizacji oraz inicjatywy zlokalizowane w jego bezpośrednim sąsiedztwie tworzą wzajemnie uzupełniający się układ terytorialny. Projekty infrastrukturalne poprawiają jakość i funkcjonalność przestrzeni, a działania społeczne, integracyjne i edukacyjne wzmacniają ich wykorzystanie przez mieszkańców. Jednocześnie zastosowany układ przestrzenny ogranicza ryzyko przenoszenia problemów w inne części gminy – interwencja jest ukierunkowana na miejsca kluczowe dla codziennych aktywności mieszkańców obszaru rewitalizacji i wzmacnia spójność przestrzeni w skali lokalnej.

9.3.2. Komplementarność problemowa

Skuteczność rewitalizacji wymaga, aby zaplanowane przedsięwzięcia wykazywały komplementarność problemową, tj. były powiązane tematycznie i ukierunkowane na równoczesne oddziaływanie na różne źródła sytuacji kryzysowej. Analiza wskaźnikowa potwierdziła, że na obszarze rewitalizacji kumulują się problemy społeczne i rozwojowe widoczne w odchyleniach względem średniej dla gminy – w szczególności wyższy poziom korzystania z pomocy społecznej (ogółem oraz m.in. z powodu niepełnosprawności,

długotrwałej/ciężkiej choroby i ubóstwa), większa liczba zakłóceń spokoju i porządku publicznego, a także niższa aktywność gospodarcza, mierzona mniejszą liczbą podmiotów gospodarczych i nowych rejestracji. Jednocześnie zdiagnozowano istotne wyzwania środowiskowe (m.in. wysokie nagromadzenie wyrobów zawierających azbest) oraz potrzeby w zakresie jakości i funkcjonalności przestrzeni publicznych i infrastruktury, które bezpośrednio przekładają się na jakość życia mieszkańców. W związku z tym interwencja rewitalizacyjna została zaplanowana jako pakiet wzajemnie uzupełniających się działań w sferze społecznej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej, środowiskowej i – pośrednio – gospodarczej, co ogranicza ryzyko rozdrobnienia działań i wzmacnia trwałość efektów.

Poniżej przedstawiono syntetyczne zestawienie powiązań pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi a problemami zidentyfikowanymi w pięciu sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Macierz pozwala w przejrzysty sposób wskazać, które projekty odpowiadają na określone typy problemów oraz w jakim stopniu działania „twarde” i „miękkie” uzupełniają się tematycznie. Znak „X” oznacza bezpośrednie oddziaływanie przedsięwzięcia na problemy danej sfery.

Tabela 25. Macierz korelacji przedsięwzięć z poszczególnymi sferami

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	Sfera				
	S	G	Ś	PF	T
1. Adaptacja budynku po byłej szkole w Widaczu na Dom Pomocy Społecznej	X		X	X	X
2. Budowa ścieżki pieszo-rowerowej przez tereny leśne Targowiska-Zalesie	X	X	X	X	X
3. Rewitalizacja parku w miejscowości Targowiska poprzez stworzenie strefy rekreacyjno-ruchowej	X	X	X	X	X
4. Program „Aktywny Senior”	X				
5. Letnie kino plenerowe w Targowiskach i Widaczu	X	X		X	
6. Lokalne wydarzenia integracyjne	X	X		X	X
7. Rajdy pieszo-rowerowe i wydarzenia sportowe	X	X		X	X
8. Warsztaty międzypokoleniowe „Razem dla społeczności”	X				
9. Warsztaty i wydarzenia ekologiczne „Zielona gmina”	X		X	X	

Sfery: S – społeczna, G – gospodarcza, Ś – środowiskowa, PF – przestrzenno-funkcjonalna, T – techniczna

Źródło: opracowanie własne

Komplementarność problemowa programu przejawia się przede wszystkim w połączeniu przedsięwzięć odpowiadających na problemy starzenia się społeczeństwa (generujące ryzyko ograniczonego dostępu do usług społecznych oraz zwiększonych potrzeb opiekuńczo-zdrowotnych) z projektami wzmacniającymi integrację, aktywność i dobrostan mieszkańców. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 1 (*Adaptacja budynku po byłej szkole w Widaczu na Dom Pomocy Społecznej*) stanowi kluczową odpowiedź na problem starzenia się społeczeństwa i zdiagnozowane wyższe natężenie korzystania z pomocy społecznej m.in. z powodu choroby i niepełnosprawności zapobiegając deficytowi infrastruktury opiekuńczej. Jednocześnie

przedsięwzięcie to porządkuje sferę przestrzenno-funkcjonalną i techniczną poprzez ponowne wykorzystanie zdegradowanego obiektu, jego modernizację i dostosowanie do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Efekty społeczne tej inwestycji wzmacniają projekty miękkie – przede wszystkim przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 4 (*Program „Aktywny Senior”*) oraz przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 8 (*Warsztaty międzypokoleniowe Razem dla społeczności*), które przeciwdziałają izolacji osób starszych, tworzą ofertę aktywizacyjną i integracyjną oraz wzmacniają więzi lokalne. W rezultacie działania infrastrukturalne (zwiększenie dostępności usług opieki) oraz społeczne (aktywizacja i integracja) oddziałują na wspólne problemy z różnych stron, ograniczając ryzyko trwałego wykluczenia i poprawiając jakość życia w najbardziej wrażliwych grupach.

Drugim kluczowym obszarem komplementarności problemowej jest spójne powiązanie przedsięwzięć ukierunkowanych na brak infrastruktury rekreacyjnej, niską aktywność mieszkańców i deficyt miejsc integracji z działaniami, które tę infrastrukturę realnie uruchamiają. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 2 (*Budowa ścieżki pieszo-rowerowej Targowiska-Zalesie*) oraz przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 3 (*Rewitalizacja parku w Targowiskach – strefa rekreacyjno-ruchowa*) odpowiadają na potrzebę stworzenia bezpiecznych, dostępnych i atrakcyjnych przestrzeni aktywności, co jest szczególnie istotne w kontekście dobrostanu mieszkańców oraz ograniczania negatywnych zjawisk społecznych (w tym narastania konfliktów i spadku aktywności). Ścieżka i park tworzą komplementarny układ: pierwszy projekt porządkuje i zwiększa dostępność ciągów pieszo-rowerowych oraz połączeń funkcjonalnych między miejscowościami, drugi natomiast stanowi punkt docelowy i węzeł aktywności, integracji i rekreacji. Równocześnie przedsięwzięcia nr 7 (*Rajdy pieszo-rowerowe i wydarzenia sportowe*), nr 5 (*Letnie kino plenerowe*) oraz nr 6 (*Lokalne wydarzenia integracyjne*) zapewniają stałe wypełnienie tych przestrzeni treścią społeczną, sportową i kulturalną – wzmacniają integrację, podnoszą aktywność, ograniczają izolację i sprzyjają budowaniu pozytywnych wzorców spędzania czasu wolnego. Takie powiązanie działań twardych i miękkich zwiększa trwałość efektów inwestycji oraz zmniejsza ryzyko ponownej degradacji przestrzeni poprzez ich regularne użytkowanie i współodpowiedzialność mieszkańców za przestrzeń wspólną.

Komplementarność problemowa obejmuje także wymiar bezpieczeństwa i ładu społecznego, co jest istotne w kontekście odchylenia wskaźnika zakłóceń porządku publicznego na obszarze rewitalizacji. Przedsięwzięcia aktywizacyjne i integracyjne (nr 4-8) sprzyjają zmniejszaniu napięć społecznych, wzmacniają sieci wsparcia i poczucie wspólnoty, a jednocześnie działania infrastrukturalne w przestrzeni publicznej (nr 2-3 oraz elementy organizacyjne w nr 6-7, takie jak oświetlenie, monitoring, uporządkowanie przestrzeni) poprawiają subiektywne i obiektywne warunki bezpieczeństwa korzystania z przestrzeni wspólnych. W praktyce oznacza to oddziaływanie zarówno na przyczyny społeczne (integracja, aktywność, obecność mieszkańców w przestrzeni), jak i na warunki przestrzenne (czytelne, doświetlone i funkcjonalne miejsca), co wzmacnia efekt prewencyjny.

Istotnym przejawem komplementarności problemowej jest również powiązanie przedsięwzięć o charakterze infrastrukturalnym i społecznym z wymiarem środowiskowym, w tym z problemem wysokiego nagromadzenia wyrobów zawierających azbest oraz potrzebą poprawy jakości otoczenia. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 1, poprzez termomodernizację i modernizację obiektu, wspiera ograniczanie presji środowiskowej i poprawę efektywności energetycznej. Z kolei przedsięwzięcia nr 2 i nr 3, realizowane w otoczeniu terenów zielonych, zakładają uporządkowanie przestrzeni, wprowadzenie zieleni urządzonej i stworzenie warunków do bezpiecznego wypoczynku i rekreacji w środowisku przyrodniczym. Działania te uzupełnia przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 9 (*Warsztaty i wydarzenia ekologiczne „Zielona gmina”*), który wzmacnia komponent edukacyjny: buduje postawy prośrodowiskowe, podnosi świadomość ekologiczną i zachęca do działań na rzecz wspólnej przestrzeni (np. akcje terenowe). Dzięki temu interwencje rewitalizacyjne oddziałują zarówno na twarde elementy środowiska (porządkowanie, poprawa jakości przestrzeni), jak i na miękkie determinanty (nawyki, odpowiedzialność, zaangażowanie), co zwiększa szansę na trwałość rezultatów.

Komplementarność problemowa programu uwzględnia także sferę gospodarczą, co jest istotne przy niższej liczbie podmiotów gospodarczych i mniejszej liczbie nowych rejestracji na obszarze rewitalizacji. Choć zestaw przedsięwzięć ma w dużej mierze charakter społeczno-infrastrukturalny, część działań (w szczególności projekty nr 2, 3, 6 i 7, a także 5) tworzy warunki dla rozwoju lokalnych usług i aktywności ekonomicznych związanych z czasem wolnym, rekreacją i wydarzeniami (np. drobna gastronomia sezonowa, usługi eventowe, obsługa wydarzeń, inicjatywy turystyczno-rekreacyjne). Ponadto współpraca instytucji gminnych, organizacji społecznych i partnerów lokalnych w realizacji działań wzmacnia lokalne łańcuchy wartości i buduje potencjał współdziałania – co może sprzyjać wzrostowi aktywności gospodarczej w dłuższym horyzoncie.

Podsumowując, zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne tworzą spójny układ interwencji, który odpowiada na zdiagnozowane problemy w sposób wielowymiarowy: poprawia dostęp do usług opiekuńczych i wzmacnia wsparcie dla grup wymagających pomocy, buduje i aktywizuje lokalną wspólnotę, rozwija infrastrukturę rekreacyjną i przestrzeń integracji, poprawia bezpieczeństwo i ład społeczny poprzez ożywienie przestrzeni publicznych, a także wzmacnia komponent środowiskowy poprzez działania porządkujące i edukacyjne. Taka komplementarność problemowa zwiększa skuteczność i trwałość rewitalizacji, ponieważ przedsięwzięcia wzajemnie się uzupełniają, a ich łączny efekt przekłada się na realne ograniczenie zjawisk kryzysowych oraz poprawę jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji.

9.3.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna jest kluczowa dla sprawnego zarządzania rewitalizacją. Zapewnia jednolite i spójne procedury, właściwe ukierunkowanie interwencji oraz efektywną współpracę instytucji uczestniczących w realizacji Gminnego Programu

Rewitalizacji. Projektując system zarządzania, przyjęto założenie integracji działań różnych podmiotów oraz zapewnienia sprawnej koordynacji całego procesu.

Za wdrażanie programu odpowiada Urząd Gminy Miejsce Piastowe, natomiast nadzór nad jego realizacją sprawuje Wójt Gminy Miejsce Piastowe. Wójt współdziała z pracownikami urzędu odpowiedzialnymi m.in. za koordynację współpracy z organizacjami pozarządowymi, pozyskiwanie środków zewnętrznych oraz współpracę z ośrodkiem pomocy społecznej.

Dla wzmocnienia partycypacyjnego charakteru rewitalizacji podjęto także działania zmierzające do powołania Komitetu Rewitalizacji – organu opiniotwórczo-doradczego Wójta. Zasady jego działania oraz tryb wyznaczania składu określa uchwała nr XXVII/185/2025 Rady Gminy Miejsce Piastowe z dnia 28 listopada 2025 r. w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe.

Przyjęty model zarządzania zostanie uzupełniony mechanizmami zapewniającymi przejrzystość, w tym cyklicznym publikowaniem wyników monitoringu i ewaluacji realizowanych przedsięwzięć. Informacje te będą udostępniane na stronie internetowej Urzędu Gminy oraz w Biuletynie Informacji Publicznej, co umożliwi interesariuszom bieżące śledzenie postępów wdrażania programu i ocenę skuteczności podejmowanych działań.

Wszystkie przedsięwzięcia ujęte w Programie pozostają spójne zarówno z jego celami i założeniami, jak i z zapisami innych dokumentów strategicznych na poziomie lokalnym i ponadlokalnym (zob. rozdział 7). Taka zgodność wzmacnia podstawy skutecznej realizacji zaplanowanych interwencji, odpowiadających na konkretne problemy i potrzeby obszaru rewitalizacji.

9.3.4. Komplementarność międzyokresowa

Gminny Program Rewitalizacji przewiduje zachowanie ciągłości programowej poprzez realizację projektów, które pozostają spójne z dotychczasową polityką lokalną, a jednocześnie stanowią logiczne przedłużenie działań podejmowanych w poprzednim okresie programowania w ramach polityki spójności 2014-2020. Oznacza to, że komplementarność międzyokresowa została utrzymana i będzie dalej rozwijana w obecnej perspektywie, której horyzont czasowy sprzyja kontynuacji zintegrowanych działań rewitalizacyjnych.

Przykładowe projekty zrealizowane w minionych latach – zarówno przez gminę, jak i inne podmioty wpływające na sytuację społeczno-gospodarczą Gminy Miejsce Piastowe – przedstawiono w kolejnej tabeli.

Warto podkreślić, że komplementarność międzyokresowa w GPR nie polega wyłącznie na formalnej ciągłości programowej, lecz także na ideowym i funkcjonalnym uzupełnianiu efektów przedsięwzięć zrealizowanych w perspektywie 2014–2020. Zaplanowane w niniejszym Programie projekty nawiązują do wcześniejszych interwencji – dotyczących m.in. poprawy efektywności energetycznej i wykorzystania OZE, rozwoju infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, zwiększania bezpieczeństwa ruchu rowerowego, przeciwdziałania

wykluczeniu cyfrowemu oraz wzmacniania usług społecznych – i rozwijają je w szerszym, bardziej zintegrowanym ujęciu skoncentrowanym na obszarze rewitalizacji.

Przykładowo, inwestycje z zakresu OZE (instalacje dla gospodarstw domowych oraz na obiektach użyteczności publicznej) znajdują swoją kontynuację w przedsięwzięciach rewitalizacyjnych obejmujących modernizację i adaptację obiektów publicznych oraz działania wzmacniające jakość środowiska i świadomość ekologiczną (m.in. projekt 1 oraz projekt 9), co utrwała efekty ekologiczne i kosztowe osiągnięte wcześniej. Z kolei projekty rozwijające infrastrukturę sportową i rowerową (m.in. miasteczko rowerowe, modernizacja infrastruktury sportowej) są dopełniane przez przedsięwzięcia rewitalizacyjne ukierunkowane na aktywny tryb życia i bezpieczną mobilność (projekty 2, 3 i 7), a także na tworzenie atrakcyjnych, dostępnych przestrzeni rekreacji i integracji. Równocześnie działania w obszarze usług społecznych i wsparcia osób z niepełnosprawnościami (m.in. mieszkania treningowe) są kontynuowane poprzez ukierunkowanie GPR na rozwój i dostępność usług opiekuńczych oraz aktywizację mieszkańców (projekty 1, 4 i 8), co sprzyja trwałemu ograniczaniu wykluczenia i wzmacnianiu kapitału społecznego.

Tym samym przedsięwzięcia ujęte w GPR nie powielają wcześniejszych działań, lecz je uzupełniają i wzmacniają, zapewniając ciągłość oddziaływania w kluczowych obszarach jakości życia: środowisku, zdrowiu i usługach społecznych, aktywności fizycznej, integracji społecznej oraz wykorzystaniu przestrzeni publicznych. Dzięki wykorzystaniu doświadczeń z poprzedniej perspektywy oraz komplementarnemu doborowi interwencji, program zwiększa skuteczność wdrażania, sprzyja optymalnemu wykorzystaniu środków finansowych i podnosi trwałość rezultatów rewitalizacji.

Reasumując, przedsięwzięcia rewitalizacyjne zaplanowane w Programie są naturalną kontynuacją wcześniejszych działań współfinansowanych ze środków unijnych i rozwijają osiągnięte rezultaty w szerszym, bardziej kompleksowym zakresie. Tym samym planowane działania nawiązują do dotychczasowych projektów, co ułatwia ich sprawne wdrożenie oraz sprzyja optymalnemu wykorzystaniu dostępnych środków finansowych. Wykorzystanie doświadczeń zdobytych przy realizacji wcześniejszych inicjatyw – w tym finansowanych ze źródeł unijnych – wzmacnia skuteczność interwencji oraz zwiększa trwałość uzyskiwanych efektów.

Tabela 26. Lista wybranych projektów dofinansowanych z Funduszy Europejskich w latach 2014-2020

Tytuł projektu	Nazwa beneficjenta	Wartość projektu	Kategoria
Instalacja systemów energii odnawialnej dla gospodarstw domowych z terenu gminy Miejsce Piastowe i gminy Chorkówka	Gmina Miejsce Piastowe	14 355 706,56 zł	Energetyka
Budowa miasteczka rowerowego przy Szkole Podstawowej w Miejscu Piastowym	Gmina Miejsce Piastowe	460 151,00 zł	Transport

Tytuł projektu	Nazwa beneficjenta	Wartość projektu	Kategoria
Publiczny internet w Gminie Miejsce Piastowe	Gmina Miejsce Piastowe	64 368,00 zł	Telekomunikacja i e-usługi
Montaż instalacji fotowoltaicznych na obiektach użyteczności publicznej w Gminie Miejsce Piastowe	Gmina Miejsce Piastowe	1 130 617,94 zł	Energetyka
Modernizacja i wyposażenie infrastruktury sportowej Michalickiego Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Miejscu Piastowym	Zgromadzenie Świętego Michała Archanioła	1 323 180,25 zł	Nauka i edukacja
Mieszkania treningowe - szansą na samodzielność	Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Rymanowie	1 690 199,10 zł	Ochrona zdrowia

Źródło: <https://mapadotacji.gov.pl>

9.3.5. Komplementarność źródeł finansowania

Realizacja projektów ujętych w Gminnym Programie Rewitalizacji będzie możliwa dzięki wykorzystaniu zróżnicowanych źródeł finansowania, w tym m.in. środków własnych Gminy Miejsce Piastowe, krajowych programów wsparcia oraz funduszy unijnych, np. w ramach programu Fundusze Europejskie dla Podkarpackiego 2021-2027.

W celu ograniczenia ryzyka podwójnego finansowania tych samych wydatków, każdorazowo przed złożeniem wniosku o dofinansowanie ze źródeł zewnętrznych konieczna będzie szczegółowa weryfikacja kosztów kwalifikowalnych oraz wskazanie źródeł ich pokrycia. Z kolei zapewnienie zgodności z zasadą dodatkowości środków unijnych wymaga ścisłej koordynacji pomiędzy finansowaniem z programów operacyjnych a krajowymi instrumentami wsparcia i politykami publicznymi.

Szczegółowy wykaz planowanych źródeł finansowania dla poszczególnych przedsięwzięć przedstawiono w rozdziale 10 „Szacunkowe ramy finansowe GPR”.

9.4. Podsumowanie

Skuteczna realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji wymaga spójnego powiązania działań koncepcyjnych, organizacyjnych i finansowych. Integracja interwencji ma na celu zapewnienie logicznej, tematycznej i czasowej spójności podejmowanych kroków, co przekłada się na wyższą efektywność całego procesu. Z tego względu na wszystkich etapach wdrażania programu konsekwentnie stosowane będą zasady kompleksowości, koncentracji interwencji oraz komplementarności.

Kompleksowość rewitalizacji, wynikająca z ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, oznacza prowadzenie zintegrowanych działań ukierunkowanych na rozwiązywanie problemów społecznych, gospodarczych i przestrzennych, skoncentrowanych

terytorialnie oraz realizowanych we współpracy z szerokim gronem interesariuszy. Osiągnięcie tego podejścia będzie możliwe dzięki wdrożeniu zasad komplementarności: przestrzennej, problemowej, proceduralno-instytucjonalnej, międzyokresowej oraz finansowej, omówionych w niniejszym rozdziale.

Mechanizmy integracji działań zostaną zastosowane na kilku poziomach, co umożliwi skoordynowaną i skuteczną realizację zaplanowanych przedsięwzięć:

- **Integracja działań na poziomie celów**

Działania ujęte w Programie są bezpośrednio powiązane z jego celami, a także z celami strategicznymi Gminy Miejsce Piastowe oraz dokumentów nadrzędnych, co wykazano w rozdziale 7. Poszczególne projekty uzupełniają się wzajemnie, tworząc logiczną i spójną strukturę interwencji. Takie podejście pozwala kompleksowo oddziaływać na sytuację kryzysową oraz uwzględniać wielowymiarowe skutki działań na obszarze rewitalizacji.

- **Integracja działań na poziomie partycypacji społecznej**

Proces rewitalizacji zakłada aktywne włączenie mieszkańców i pozostałych kluczowych interesariuszy na każdym etapie – od planowania, przez wdrażanie, po monitorowanie (szczegóły w rozdziale 11). Narzędzia partycypacyjne, takie jak konsultacje, warsztaty czy spotkania, umożliwiają dopasowanie przedsięwzięć do realnych potrzeb społeczności lokalnej oraz budowanie jej zaangażowania w proces zmian.

- **Integracja działań organizacyjnych**

Sprawne wdrażanie programu wymaga ścisłej współpracy samorządu z instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi, przedsiębiorcami oraz mieszkańcami. Działania organizacyjne będą realizowane w formule partnerskiej, opartej na wymianie wiedzy i zasobów. Dla wzmocnienia dialogu i usprawnienia koordynacji podjęto działania zmierzające do powołania Komitetu Rewitalizacji – organu doradczo-opiniotwórczego wspierającego Wójta Gminy. Spójność organizacyjną wzmocni również harmonogram realizacji GPR, wyznaczający kluczowe etapy wdrażania oraz sposób monitorowania postępów.

- **Integracja działań finansowych**

Finansowanie rewitalizacji będzie oparte na dywersyfikacji źródeł – wykorzystane zostaną zarówno środki własne gminy, jak i środki zewnętrzne (w tym krajowe i unijne). Celem jest łączenie dostępnych instrumentów w sposób zapewniający wysoką skuteczność działań przy jednoczesnej kontroli kosztów. Istotnym elementem będzie także ograniczanie ryzyka podwójnego finansowania poprzez staranne planowanie oraz weryfikację źródeł wsparcia.

- **Integracja działań na poziomie zarządzania wdrażaniem**

Wdrażanie programu będzie prowadzone w sposób zintegrowany, zgodnie z zasadami kompleksowości, koncentracji i komplementarności. Harmonogram stanowi podstawowe narzędzie zapewniające logiczną oraz czasową spójność działań. Proces będzie wspierany systemem monitoringu i ewaluacji, który umożliwi bieżącą ocenę postępów i elastyczne dostosowywanie interwencji do zmieniających się potrzeb oraz uwarunkowań.

10. Szacunkowe ramy finansowe

Skuteczna realizacja działań rewitalizacyjnych wymaga zapewnienia stabilnego, a zarazem odpowiednio zróżnicowanego finansowania. Zarówno wytyczne ministerialne, jak i ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji wskazują na potrzebę komplementarnego podejścia do finansowania rewitalizacji, rozumianego jako łączenie różnych źródeł środków – publicznych i prywatnych – w celu zwiększenia skuteczności interwencji oraz trwałości osiągniętych rezultatów.

W konsekwencji jednym z kluczowych założeń programu jest dywersyfikacja źródeł finansowania, która umożliwi elastyczne reagowanie na pojawiające się potrzeby oraz pełniejsze wykorzystanie dostępnych zasobów.

Niniejszy rozdział prezentuje plan finansowy Gminnego Programu Rewitalizacji obejmujący przedsięwzięcia rewitalizacyjne, czyli działania priorytetowe. Szczegółowe zestawienie kosztów podstawowych wraz z przypisanymi źródłami finansowania przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 27. Plan finansowy dla Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe na lata 2024-2030

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Szacowana wartość projektu	Środki krajowe publiczne <i>(w tym budżet gminy)</i>	Środki unijne	Środki z innych źródeł/prywatne	Źródło finansowania
1.	Adaptacja budynku po byłej szkole w Widaczu na Dom Pomocy Społecznej	4 000 000,00 zł	1 000 000,00 zł	3 000 000,00 zł	0,00 zł	Budżet gminy, środki rządowe (krajowe programy), środki unijne (krajowe, regionalne)
2.	Budowa ścieżki pieszo-rowerowej przez tereny leśne Targowiska-Zalesie	1 800 000,00 zł	360 000,00 zł	1 440 000,00 zł	0,00 zł	Budżet gminy, środki rządowe (krajowe programy), środki unijne (krajowe, regionalne)
3.	Rewitalizacja parku w miejscowości Targowiska poprzez stworzenie strefy rekreacyjno-ruchowej	1 200 000,00 zł	240 000,00 zł	960 000,00 zł	0,00 zł	Budżet gminy, środki rządowe (krajowe programy), środki unijne (krajowe, regionalne)
4.	Program „Aktywny Senior”	120 000,00 zł	24 000,00 zł	96 000,00 zł	0,00 zł	Budżet gminy, środki rządowe (krajowe programy), środki unijne (krajowe, regionalne)
5.	Letnie kino plenerowe w Targowiskach i Widaczu	60 000,00 zł	12 000,00 zł	48 000,00 zł	0,00 zł	Budżet gminy, środki rządowe (krajowe programy), środki unijne (krajowe, regionalne)
6.	Lokalne wydarzenia integracyjne	200 000,00 zł	40 000,00 zł	160 000,00 zł	0,00 zł	Budżet gminy, środki rządowe (krajowe programy), środki unijne (krajowe, regionalne)
7.	Rajdy pieszo-rowerowe i wydarzenia sportowe	150 000,00 zł	30 000,00 zł	120 000,00 zł	0,00 zł	Budżet gminy, środki rządowe (krajowe programy), środki unijne (krajowe, regionalne)
8.	Warsztaty międzypokoleniowe „Razem dla społeczności”	90 000,00 zł	18 000,00 zł	72 000,00 zł	0,00 zł	Budżet gminy, środki rządowe (krajowe programy), środki unijne (krajowe, regionalne)
9.	Warsztaty i wydarzenia ekologiczne „Zielona gmina”	80 000,00 zł	16 000,00 zł	64 000,00 zł	0,00 zł	Budżet gminy, środki rządowe (krajowe programy), środki unijne (krajowe, regionalne)
RAZEM		7 700 000,00 zł	1 740 000,00 zł	5 960 000,00 zł	0,00 zł	-

Źródło: opracowanie własne

11. Mechanizmy włączenia interesariuszy

Udział społeczności lokalnej jest niezbędnym warunkiem skutecznej rewitalizacji. Na każdym etapie przygotowania i wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji kluczowe znaczenie ma aktywne włączenie możliwie najszerszego grona interesariuszy – w szczególności mieszkańców, przedsiębiorców, przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów i grup działających na terenie gminy.

Partycypacja społeczna polega na przejrzystym informowaniu społeczności o planowanych działaniach – w tym o projektach inwestycyjnych, aktach prawa miejscowego oraz innych inicjatywach wpływających na warunki życia – a także na stworzeniu możliwości zgłaszania opinii, uwag i propozycji zmian. Szczególnie ważne jest zapewnienie udziału mieszkańców już na etapie projektowania przedsięwzięć, co zwiększa ich trafność, skuteczność i akceptację społeczną.

W kontekście rewitalizacji partycypacja lokalna obejmuje w szczególności:

- sprawną komunikację pomiędzy władzami gminy a interesariuszami, umożliwiającą dialog i współpracę przy realizowanych działaniach;
- aktywne uczestnictwo mieszkańców oraz innych zainteresowanych stron w konsultacjach społecznych, warsztatach, spotkaniach i debatach;
- zapewnienie pełnego dostępu do informacji o planowanych i realizowanych przedsięwzięciach oraz realnej możliwości ich oceny i komentowania przez społeczność.

11.1. Udział interesariuszy w procesie tworzenia GPR

Realizacja konsultacji społecznych na etapie opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji pozwoliła na czynne włączenie interesariuszy w proces tworzenia dokumentu. Współdziałanie wielu podmiotów i instytucji miało kluczowe znaczenie dla wypracowania rozwiązań adekwatnych do realnych potrzeb oraz problemów zidentyfikowanych na obszarze rewitalizacji.

Zgodnie z zapisami Ustawy wdrożeniowej, podczas przygotowywania programu podejmowano działania ukierunkowane na włączenie dodatkowych partnerów wskazanych w art. 36 ust. 8 pkt 4 tej ustawy. Do grona tego należą m.in. partnerzy społeczno-gospodarczy, właściwe podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, organizacje działające na rzecz ochrony środowiska oraz podmioty promujące włączenie społeczne, prawa podstawowe, prawa osób z niepełnosprawnościami, równość płci i zasadę niedyskryminacji.

Efektom tych działań będzie formalne włączenie wskazanych grup w prace Komitetu Rewitalizacji. Udział w tym organie zapewni im aktywne uczestnictwo w procesie wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji. Zakres i sposób uwzględnienia tych grup został określony

w regulaminie dotyczącym wyznaczania składu Komitetu Rewitalizacji (uchwała nr XXVII/185/2025 Rady Gminy Miejsce Piastowe z dnia 28 listopada 2025 r.).

11.1.1. Etap I – konsultacje społeczne projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Konsultacje społeczne przeprowadzone zostały w dniach od 25.03.2025 r. do 28.04.2025 r. Data rozpoczęcia konsultacji społecznych oraz formy konsultacji, w jakich były prowadzone zostały opublikowane dnia 25.03.2025 r. Tego dnia ukazało się również ogłoszenie o konsultacjach w lokalnej prasie (na lokalnym portalu informacyjnym terazKrosno.pl). Termin ogłoszenia jest zgodny z ustawą o rewitalizacji. Ponadto, zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. o konsultacjach społecznych poinformowano nie tylko poprzez publikację ogłoszenia w prasie, ale również w sposób zwyczajowo przyjęty w gminie, tj.: wywieszenie w widocznym miejscu, udostępnienie informacji na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na swojej stronie internetowej.

Konsultując z mieszkańcami projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy zastosowano następujące formy konsultacji:

- **Zbieranie uwag w postaci formularza konsultacyjnego** (w formie papierowej bądź elektronicznej) – formularz można było złożyć osobiście w Urzędzie Gminy Miejsce Piastowe (ul. Dukielska 14) w godzinach jego otwarcia, przesłać za pośrednictwem poczty lub poczty kurierskiej na adres: Urząd Gminy Miejsce Piastowe, ul. Dukielska 14, 38-430 Miejsce Piastowe lub też przesłać skan wydrukowanego i wypełnionego formularza za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres e-mail: gmina@miejscapiastowe.pl.
W trakcie konsultacji społecznych drogą formularza konsultacyjnego nie wpłynęły żadne uwagi – ani drogą elektroniczną, ani też tradycyjną (w papierze). Tym samym, osoby i podmioty uprawnione do udziału w konsultacjach nie zgłosiły żadnych zastrzeżeń co do wyznaczonych granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji drogą formularza.
- **Badanie ankietowe dotyczące opinii na temat projektowanych granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe** – ankietę można było wypełnić on-line pod adresem: <https://forms.gle/krQeApZBdMVrbVFg8>. W przypadku tradycyjnego wypełnienia ankiety w formie papierowej, wypełnione kwestionariusze można było: złożyć osobiście w Urzędzie Gminy Miejsce Piastowe (ul. Dukielska 14) w godzinach jego otwarcia, przesłać za pośrednictwem poczty lub poczty kurierskiej na adres: Urząd Gminy Miejsce Piastowe, ul. Dukielska 14, 38-430 Miejsce Piastowe lub też przesłać skan wydrukowanego i wypełnionego kwestionariusza ankiety za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres e-mail: gmina@miejscapiastowe.pl.
W ramach konsultacji nie wpłynęły żadne ankiety. Tym samym, osoby i podmioty uprawnione do udziału w konsultacjach nie zgłosiły żadnych zastrzeżeń co do

wyznaczonych granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji poprzez wskazaną drogę konsultacji.

- **Spotkania konsultacyjne z interesariuszami w formie hybrydowej**, które odbyły się w dniu 16.04.2025 roku o godzinach 11:00 oraz 16:00. Spotkania zorganizowano w siedzibie Urzędu Gminy Miejsce Piastowe, gdzie jednocześnie było włączone połączenie na platformie ZOOM (pod adresem [www: https://us02web.zoom.us/j/86187494713](https://us02web.zoom.us/j/86187494713)).

W ramach konsultacji społecznych zrealizowano spotkania dla interesariuszy rewitalizacji, jednak nie wzbudziły one ich zainteresowania. Nikt spośród uprawnionych do udziału w konsultacjach osób i podmiotów nie wziął udziału w spotkaniu. Tym samym podczas spotkania nie zostały zgłoszone żadne zastrzeżenia co do wyznaczonych granic obszarów.

Na podstawie przeprowadzonych konsultacji społecznych nie wprowadzono żadnych zmian do granic wyznaczonego obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

11.1.2. Etap II – pogłębienie diagnozy obszaru rewitalizacji i przygotowanie założeń GPR

W celu pogłębienia diagnozy obszaru rewitalizacji przeprowadzono:

- **badanie ankietowe** mieszkańców i innych interesariuszy obszaru rewitalizacji. Wyniki badania posłużyły do pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji (ich wyniki zaprezentowano w rozdziale dotyczącym diagnozy pogłębionej). W badaniu ankietowym uczestniczyło 78 osób.

W dalsze prace związane z przygotowaniem założeń także włączono interesariuszy, gdyż przeprowadzono spotkanie warsztatowe, w ramach którego opracowano wizję stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu interwencji. Podczas spotkania warsztatowego formułowano też cele rewitalizacji i kierunki działań.

11.1.3. Etap III – konsultacje społeczne w sprawie uchwalenia Regulaminu składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji

Konsultacje społeczne przeprowadzone zostały w dniach od 20.10.2025 r. do 23.11.2025 r. Data rozpoczęcia konsultacji społecznych oraz formy konsultacji, w jakich były prowadzone zostały opublikowane dnia 20.10.2025 r. Tego dnia ukazało się również ogłoszenie o konsultacjach w lokalnej prasie (w dzienniku informacyjnym SuperNowości24). Termin ogłoszenia jest zgodny z ustawą o rewitalizacji. Ponadto, zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. o konsultacjach społecznych poinformowano nie tylko poprzez publikację ogłoszenia w prasie, ale również w sposób zwyczajowo przyjęty w gminie, tj.: wywieszenie w widocznym miejscu, udostępnienie informacji na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na swojej stronie internetowej.

Konsultując z interesariuszami rewitalizacji projekt uchwały w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe zastosowano następujące formy konsultacji:

- **Zbieranie uwag w postaci formularza konsultacyjnego** (w formie papierowej bądź elektronicznej) – formularz można było złożyć osobiście w Urzędzie Gminy Miejsce Piastowe (ul. Dukielska 14) w godzinach jego otwarcia, przesłać za pośrednictwem poczty lub poczty kurierskiej na adres: Urząd Gminy Miejsce Piastowe, ul. Dukielska 14, 38-430 Miejsce Piastowe lub też przesłać skan wydrukowanego i wypełnionego formularza za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres e-mail: gmina@miejscypiastowe.pl.
W trakcie konsultacji społecznych drogą formularza konsultacyjnego nie wpłynęły żadne uwagi. Osoby i podmioty uprawnione do udziału w konsultacjach nie zgłosiły żadnych zastrzeżeń co do zasad wyznaczania składu i zasad działania Komitetu Rewitalizacji.
- **Badanie ankietowe dotyczące opinii na temat zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe** – ankietę można wypełnić on-line pod adresem: <https://forms.gle/uH2UHHeE99caN9eR9>. W przypadku tradycyjnego wypełnienia ankiety w formie papierowej, wypełnione kwestionariusze można: złożyć osobiście w Urzędzie Gminy Miejsce Piastowe (ul. Dukielska 14) w godzinach jego otwarcia, przesłać za pośrednictwem poczty lub poczty kurierskiej na adres: Urząd Gminy Miejsce Piastowe, ul. Dukielska 14, 38-430 Miejsce Piastowe lub też przesłać skan wydrukowanego i wypełnionego kwestionariusza ankiety za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres e-mail: gmina@miejscypiastowe.pl.
W trakcie konsultacji społecznych nie wpłynęła żadna ankieta. Interesariusze rewitalizacji nie wzięli zatem udziału w badaniu ankietowym.
- **Spotkania konsultacyjne z interesariuszami** w formie zdalnej na platformie ZOOM w dniu 6 listopada 2025 r. o 13:00 z możliwością dołączenia do spotkania z siedziby Urzędu (link do spotkania <https://us02web.zoom.us/j/85850351257>).
W ramach konsultacji społecznych zrealizowano spotkanie dla interesariuszy rewitalizacji, jednak nie wzbudziło ono ich zainteresowania. Nikt spośród uprawnionych do udziału w konsultacjach osób i podmiotów nie wziął udziału w spotkaniu. Tym samym podczas spotkania nie zostały zgłoszone żadne zastrzeżenia co do zasad wyznaczania składu i zasad działania Komitetu Rewitalizacji.

Na podstawie przeprowadzonych konsultacji społecznych nie wprowadzono żadnych zmian co do zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe.

11.1.4. Etap IV – nabór projektów rewitalizacyjnych

Zgodnie z przyjętym założeniem uspołecznienia prac nad GPR, interesariusze zostali zaproszeni do zgłaszania przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które będą wspierać proces rewitalizacji realizowany w gminie Miejsce Piastowe.

Informacja o naborze została opublikowana zarówno na stronie internetowej Gminy Miejsce Piastowe (<https://miejscepiastowe.pl/>), jak i w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Miejsce Piastowe (<https://bip.miejscepiastowe.pl/>). Nabór prowadzono w terminie od 4 grudnia 2025 r. do 30 grudnia 2025 r. Przygotowano dedykowany formularz zgłaszania projektów wraz z opisem zasad naboru. Dokument obejmował wszystkie elementy wymagane ustawą o rewitalizacji (art. 15 ust. 5 lit. a), a także wskazówki dotyczące wypełniania poszczególnych pól oraz informacje o celach i kierunkach działań ujętych w GPR, tak aby zgłaszane projekty pozostawały z nimi spójne (cele i kierunki określone na podstawie diagnozy pogłębionej oraz spotkania warsztatowego).

W wyniku naboru zebrano 9 kart przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

11.1.5. Etap V – konsultacje społeczne Gminnego Programu Rewitalizacji

ROZDZIAŁ ZOSTANIE UZUPEŁNIONY PO PRZEPROWADZENIU KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

11.2. Sposób włączenia interesariuszy w procesie wdrażania GPR

Wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji, podobnie jak etap jego przygotowania, będzie prowadzone z poszanowaniem zasad partycypacji społecznej. Już na wczesnym etapie realizacji poszczególnych działań zakłada się szerokie włączenie interesariuszy. Takie podejście nie tylko zwiększy akceptację planowanych przedsięwzięć – zwłaszcza wśród ich bezpośrednich odbiorców – ale również ograniczy ryzyko wystąpienia potencjalnych konfliktów. Jest to jeden z kluczowych warunków powodzenia zarówno pojedynczych projektów, jak i całego procesu rewitalizacji.

Skuteczna partycypacja na etapie wdrażania będzie opierać się na aktywnej polityce informacyjnej, polegającej na regularnym przekazywaniu aktualnych danych o podejmowanych działaniach. Taki sposób komunikacji zapewni interesariuszom, w tym beneficjentom projektów, stały dostęp do informacji o postępach realizacji.

W przypadku przedsięwzięć infrastrukturalnych – zwłaszcza dotyczących przestrzeni publicznych oraz modernizacji obiektów – istotnym uzupełnieniem będą warsztaty planowania partycypacyjnego. Umożliwią one wspólne wypracowanie rozwiązań odpowiadających rzeczywistym potrzebom i oczekiwaniom użytkowników danego obszaru.

Zaangażowanie interesariuszy obejmie nie tylko działania infrastrukturalne, lecz także projekty społeczne (tzw. działania miękkie), adresowane do różnych grup odbiorców. Realizacja tych przedsięwzięć będzie opierać się na współpracy z licznymi partnerami, zgodnie z zasadą szerokiej partycypacji i współdziałania.

W trakcie wdrażania Programu planuje się cykliczne spotkania informacyjno-konsultacyjne z mieszkańcami oraz partnerami rewitalizacji. Będą one służyć omówieniu aktualnego stanu realizacji projektów, zbieraniu uwag oraz zgłaszaniu nowych propozycji.

Dodatkowym mechanizmem wspierającym partycypację będzie działalność Komitetu Rewitalizacji. Jego funkcjonowanie zapewni, że decyzje, opinie i oceny będą formułowane z udziałem przedstawicieli różnych środowisk, zgodnie z art. 36 ust. 8 pkt 4 Ustawy wdrożeniowej. W efekcie Gminny Program Rewitalizacji będzie pełnił rolę strategii terytorialnej realizowanej w formule IIT.

12. System realizacji gminnego programu rewitalizacji

12.1. System zarządzania realizacją GPR

Gmina Miejsce Piastowe odgrywa kluczową rolę w całym procesie rewitalizacji, obejmującym zarówno przygotowanie, jak i wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji. Jako operator rewitalizacji koordynuje ona wszystkie działania – dzięki szerokim kompetencjom może skutecznie inicjować, integrować i realizować interwencje w obszarach takich jak planowanie przestrzenne, mieszkalnictwo, wsparcie społeczne, edukacja, ochrona zdrowia, kultura, ochrona środowiska czy infrastruktura.

Za realizację postanowień GPR odpowiada Urząd Gminy Miejsce Piastowe, natomiast nadzór nad przebiegiem prac sprawuje Wójt Gminy. Nadzór merytoryczny prowadzony jest we współpracy Wójta ze wszystkimi komórkami organizacyjnymi Urzędu, co zapewnia spójność działań. Gmina dysponuje odpowiednimi zasobami kadrowymi, doświadczeniem oraz możliwością efektywnej współpracy z partnerami procesu rewitalizacji, a tym samym posiada realne narzędzia oddziaływania na sytuację na obszarze objętym programem.

Władze samorządowe, w ramach swoich kompetencji, odpowiadają za realizację celów GPR, dbając o ich zgodność z dokumentami strategicznymi gminy oraz racjonalne gospodarowanie dostępnymi zasobami. Jednocześnie warunkiem powodzenia rewitalizacji jest aktywne włączenie społeczności lokalnej i pozostałych interesariuszy, którzy współuczestnicząc w wyznaczaniu kierunków zmian i w realizacji działań, budują poczucie współodpowiedzialności za ich efekty.

Koszty zarządzania programem pokrywane są z budżetu gminy, dlatego nie zostały odrębnie wyszczególnione w opracowaniu – zadania te realizowane są w ramach bieżących obowiązków poszczególnych komórek organizacyjnych Urzędu Gminy. Takie rozwiązanie sprzyja sprawnemu wdrażaniu programu i jego integracji z codziennym funkcjonowaniem samorządu.

Rada Gminy Miejsce Piastowe

Rada Gminy odgrywa ważną rolę w procesie rewitalizacji – przyjmuje Gminny Program Rewitalizacji, sprawuje nadzór nad jego wdrażaniem oraz dokonuje oceny uzyskiwanych rezultatów. Do jej zadań należy również zapewnienie finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych, zarówno ze środków budżetu gminy, jak i z funduszy pozyskiwanych z zewnątrz.

Wójt Gminy Miejsce Piastowe

Wójt Gminy Miejsce Piastowe sprawuje bieżący nadzór nad wdrażaniem programu. Nadzoruje postęp realizacji działań, podejmuje decyzje w zakresie ewentualnych modyfikacji i aktualizacji oraz reaguje na pojawiające się wyzwania i zmiany w otoczeniu społeczno-

gospodarczym gminy. Jest uprawniony do inicjowania korekt dokumentu, jeżeli wynika to z uwarunkowań prawnych, strategicznych lub finansowych. Każda zmiana będzie poprzedzona analizą aktualnych potrzeb oraz oceną stopnia adekwatności programu.

Urząd Gminy Miejsce Piastowe

Urząd Gminy odpowiada za koordynację oraz praktyczne prowadzenie działań związanych z realizacją programu rewitalizacji, w tym za przygotowywanie projektów uchwał i zarządzeń. Jego rola obejmuje zarówno zadania administracyjne, jak i operacyjne, ukierunkowane na sprawne wdrażanie programu i osiągnięcie zakładanych celów. Jednocześnie realizacja poszczególnych przedsięwzięć powinna zostać przypisana jednostkom właściwym ze względu na zakres kompetencji, tj. odpowiednim komórkom organizacyjnym Urzędu Gminy lub samorządowym jednostkom organizacyjnym.

W ramach rewitalizacji do zadań Urzędu Gminy Miejsce Piastowe należy m.in.:

- koordynowanie procesu rewitalizacji oraz zapewnianie spójności podejmowanych działań i ich zgodności z niniejszym programem,
- zarządzanie programem,
- planowanie finansowe, tj. wieloletnie planowanie budżetu gminy, w szczególności aktualizacja Wieloletniej Prognozy Finansowej z uwzględnieniem projektów rewitalizacyjnych oraz ich hierarchizacji,
- przygotowanie i realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w tym opracowywanie dokumentacji oraz pozyskiwanie źródeł finansowania,
- współpraca z interesariuszami rewitalizacji (zwłaszcza mieszkańcami, organizacjami pozarządowymi i sektorem prywatnym) w celu skutecznej realizacji działań oraz zapewnienia partycypacji społecznej,
- monitoring realizacji przedsięwzięć, w tym analiza ich efektów i ocena skuteczności,
- aktualizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe, obejmująca niezbędne procedury, w tym konsultacje społeczne,
- prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych, zapewniających transparentność procesu oraz aktywny udział społeczności lokalnej.

Komitet Rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe

Komitet Rewitalizacji, po jego powołaniu, będzie stanowił forum współpracy i dialogu pomiędzy interesariuszami a organami Gminy Miejsce Piastowe w sprawach związanych z przygotowaniem, prowadzeniem i oceną procesu rewitalizacji, pełniąc jednocześnie funkcję opiniodawczo-doradczą Wójta Gminy Miejsce Piastowe. Do jego roli należeć będzie wspieranie Wójta w zapewnieniu prawidłowej realizacji zapisów GPR oraz prowadzenie stałego dialogu pomiędzy interesariuszami rewitalizacji a samorządem. Zadania Komitetu Rewitalizacji obejmować będą:

- 1) opiniowanie dokumentów dotyczących rewitalizacji, w tym projektów aktualizacji i zmian Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe na lata 2024–2030, przedkładanych przez Wójta Gminy Miejsce Piastowe;
- 2) inicjowanie działań oraz współdziałanie w procesie rewitalizacji, w szczególności w zakresie rozwijania dialogu pomiędzy interesariuszami rewitalizacji;
- 3) przedstawianie Wójtowi Gminy Miejsce Piastowe propozycji działań odpowiadających na potrzeby i oczekiwania interesariuszy rewitalizacji.

Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji wyznacza uchwała nr XXVII/185/2025 Rady Gminy Miejsce Piastowe z dnia 28 listopada 2025 r. w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe. Dzięki temu zapewniony jest przejrzysty mechanizm wyłaniania przez interesariuszy ich przedstawicieli. Powołanie Komitetu Rewitalizacji nastąpi po przeprowadzeniu naboru na jego członków, zgodnie z zasadami ujętymi w ww. uchwale.

Harmonogram rewitalizacji

Poniższa tabela prezentuje ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe na lata 2024-2030.

Tabela 28. Ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe na lata 2024-2030

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	2026	2027	2028	2029	2030
1. Adaptacja budynku po byłej szkole w Widaczu na Dom Pomocy Społecznej	x	x	x	x	x
2. Budowa ścieżki pieszo-rowerowej przez tereny leśne Targowiska-Zalesie	x	x	x	x	x
3. Rewitalizacja parku w miejscowości Targowiska poprzez stworzenie strefy rekreacyjno-ruchowej	x	x	x	x	x
4. Program „Aktywny Senior”	x	x	x	x	x
5. Letnie kino plenerowe w Targowiskach i Widaczu	x	x	x	x	x
6. Lokalne wydarzenia integracyjne	x	x	x	x	x
7. Rajdy pieszo-rowerowe i wydarzenia sportowe	x	x	x	x	x
8. Warsztaty międzypokoleniowe „Razem dla społeczności”	x	x	x	x	x
9. Warsztaty i wydarzenia ekologiczne „Zielona gmina”	x	x	x	x	x

Źródło: opracowanie własne

12.2. System monitoringu i oceny skuteczności działań oraz system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu GPR

System zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe został opracowany w taki sposób, aby zapewnić sprawne wdrażanie oraz uporządkowaną, konsekwentną realizację działań przewidzianych w dokumencie. Za realizację programu oraz ocenę jego efektywności odpowiada Wójt Gminy Miejsce Piastowe, we współpracy

z właściwymi komórkami organizacyjnymi Urzędu Gminy oraz – po jego powołaniu – z Komitetem Rewitalizacji.

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, GPR podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji nie rzadziej niż raz na trzy lata. W celu spełnienia tego wymogu oraz zapewnienia bieżącej kontroli postępów, przyjęto cykl monitoringu co dwa lata – w IV kwartale 2026, 2028 i 2030 r. Sprawnie działający system monitoringu i ewaluacji jest kluczowy dla skutecznego zarządzania programem, ponieważ umożliwia weryfikację efektów podejmowanych działań, identyfikowanie trudności na wczesnym etapie oraz wprowadzanie korekt zwiększających skuteczność interwencji.

Monitoring realizacji GPR będzie prowadzony przez Urząd Gminy Miejsce Piastowe przy udziale Komitetu Rewitalizacji oraz innych interesariuszy. Obejmie on w szczególności:

- ocenę stopnia osiągnięcia celów rewitalizacji oraz weryfikację ich aktualności,
- kontrolę postępów wdrażania programu, w tym monitorowanie ponoszonych wydatków i efektów rzeczowych realizowanych przedsięwzięć.

Podstawą funkcjonowania systemu będą raporty okresowe przygotowywane przez Urząd Gminy Miejsce Piastowe. Dokumenty te będą opracowywane w oparciu o informacje i dane przekazywane przez podmioty zaangażowane w realizację programu, po zakończeniu poszczególnych zadań oraz na podstawie przyjętych wskaźników. Raporty okresowe stanowiąc będą materiał wyjściowy do przygotowania raportów ewaluacyjnych, pozwalających ocenić stopień realizacji GPR oraz jego skuteczność.

Efektywne wdrażanie działań rewitalizacyjnych będzie możliwe dzięki stałej kontroli zarówno nakładów finansowych, jak i postępów rzeczowych. Proces monitoringu obejmie trzy podstawowe etapy: gromadzenie danych, ich raportowanie oraz interpretację, co pozwoli na opisanie przebiegu realizacji i uzyskanych rezultatów. Monitoring rzeczowy umożliwi ocenę zgodności efektów działań z założeniami programu, natomiast monitoring finansowy zapewni kontrolę prawidłowości i efektywności wydatkowania środków. Dodatkowo dostarczy interesariuszom informacji o potencjalnych możliwościach pozyskiwania finansowania zewnętrznego.

Istotnym elementem raportów monitoringowych będzie zestawienie wskaźników realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji, umożliwiające ocenę aktualności założeń programu oraz stopnia osiągnięcia celów rewitalizacyjnych (zob. Tabela 29). Przyjęty zestaw mierników może być dostosowywany do możliwości i potrzeb gminy, co oznacza możliwość jego rozszerzenia o dodatkowe, bardziej szczegółowe wskaźniki. Wskaźniki opracowano w oparciu o zdiagnozowane potrzeby rewitalizacyjne, co pozwoli na ocenę stopnia ich zaspokojenia w trakcie wdrażania programu.

Tabela 29. Mierniki realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji – aktualność celów GPR

Typ miernika	Źródło danych	Rok bazowy		Rok docelowy – prognozowany (2030)
		Gmina Miejsce Piastowe	Obszar rewitalizacji	Obszar rewitalizacji
Cel 1. Wzmacnianie aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez rozwój lokalnej społeczności i ograniczanie negatywnych zjawisk.				
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców	GOPS w Miejscu Piastowym	0,23	0,49	Spadek wartości wskaźnika negatywnego
Liczba zakłóceń spokoju i porządku publicznego na 100 mieszkańców	KMP w Krośnie	0,04	0,07	Spadek wartości wskaźnika negatywnego
Udział osób bezrobotnych do 30. r.ż. w ogólnej liczbie bezrobotnych	PUP w Krośnie	31,35%	38,98%	Spadek wartości wskaźnika negatywnego
Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych (po 2022 roku) w przeliczeniu na 100 mieszkańców	REGON	0,39	0,28	Wzrost wartości wskaźnika pozytywnego
Cel 2. Zwiększenie jakości infrastruktury i ładu przestrzennego obszaru rewitalizacji poprzez odnowę zabudowy, poprawę stanu infrastruktury i obiektów publicznych oraz racjonalne zagospodarowanie przestrzeni.				
Powierzchnia terenów zielonych na 100 mieszkańców	UG Miejsce Piastowe	0,17	0,26	Wzrost wartości wskaźnika pozytywnego
Liczba placów zabaw dla dzieci i siłowni w terenie dla dorosłych na 100 mieszkańców	UG Miejsce Piastowe	0,25	0,28	Wzrost wartości wskaźnika pozytywnego
Szacowana długość dróg gminnych do remontu (średnia)	UG Miejsce Piastowe	4 795	4 838	Spadek wartości wskaźnika negatywnego
Cel 3. Wzmocnienie bezpieczeństwa i atrakcyjności środowiskowej obszaru rewitalizacji poprzez działania na rzecz czystego powietrza, ograniczenia zanieczyszczeń i poprawy jakości przestrzeni przyrodniczej.				
Wskaźnik nagromadzenia wyrobów zawierających azbest (t) w przeliczeniu na 100 mieszkańców	UG Miejsce Piastowe	10,34	20,71	Spadek wartości wskaźnika negatywnego

Źródło: opracowanie własne na podstawie diagnozy pogłębionej

Postęp realizacji programu oraz jego efektywność będą śledzone z wykorzystaniem kart monitoringowych dla poszczególnych przedsięwzięć (Tabela 30). Karty oceny projektów, sporządzane według przyjętego wzoru, powinny być wypełniane przez właściwe podmioty realizujące dane działania po zakończeniu jego realizacji. Narzędzie to pozwoli w sposób przejrzysty i jednoznaczny przedstawić rezultaty każdego przedsięwzięcia oraz ułatwi ich porównywanie. Na tej podstawie możliwa będzie ocena skuteczności projektów, a także identyfikacja potencjalnych szans i zagrożeń istotnych przy planowaniu kolejnych działań rewitalizacyjnych. W konsekwencji monitoring oparty na kartach będzie stanowił ważny punkt odniesienia w kolejnych etapach procesu rewitalizacji.

Dla zwiększenia transparentności rekomenduje się publikowanie wyników monitoringu w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Miejsce Piastowe, na stronie internetowej gminy oraz na jej oficjalnych profilach w mediach społecznościowych. Umożliwi to mieszkańcom bieżące zapoznawanie się z postępami i rezultatami wdrażania programu, a jednocześnie wzmocni mechanizmy partycypacji społecznej.

Tabela 30. Wzór karty monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji

Nazwa projektu:		
Opis zrealizowanych zadań		
Podmiot realizujący projekt		
Partnerzy realizacji projektu uczestniczący w zadaniach (zaangażowani interesariusze)		
Sposób włączenia interesariuszy		
Wartość wskaźników		
Data rozpoczęcia realizacji		
Data zakończenia		
Nakłady finansowe na realizację projektu	własne	zewnętrzne
Całkowite nakłady finansowe na realizację projektu (SUMA)		

Źródło: opracowanie własne

Ewaluacja Gminnego Programu Rewitalizacji pozwoli ocenić skuteczność działań realizowanych w ramach programu oraz efektywność wykorzystania pomocy publicznej, w tym środków z funduszy unijnych, w odniesieniu do osiągnięcia założonych celów. Uzyskane wnioski będą podstawą do lepszego dopasowania przedsięwzięć do realnych potrzeb społeczności lokalnej oraz do bardziej optymalnego gospodarowania dostępnymi zasobami finansowymi. Warunkiem przeprowadzenia rzetelnej ewaluacji jest zapewnienie dostępu do aktualnych danych, a także terminowe i kompletne raportowanie przez wszystkie podmioty zaangażowane w realizację programu.

Ze względu na długookresowy horyzont wdrażania, Gminny Program Rewitalizacji ma charakter otwarty i elastyczny, co oznacza możliwość jego aktualizacji. Potrzeba wprowadzenia zmian może wynikać m.in. ze zmieniających się uwarunkowań prawnych, pojawienia się nowych wyzwań lub kryzysów, zmian w otoczeniu społeczno-gospodarczym, konieczności ujęcia nowych przedsięwzięć albo rozszerzenia grup ich odbiorców, a także z dostępności środków budżetowych i zewnętrznych.

Informacje dotyczące realizacji GPR oraz ewentualnych planów jego aktualizacji będą przekazywane mieszkańcom w formie publicznych komunikatów. W przypadku wprowadzania zmian w Programie zostaną przeprowadzone pogłębione konsultacje społeczne, tak aby umożliwić aktywne włączenie społeczności lokalnej w proces jego modyfikacji.

12.3. Niezbędne zmiany w uchwałach

Określenie niezbędnych zmian w uchwale, o której mowa w art. 7 ust. 3

Zgodnie z Ustawą o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku (Dz. U. z 2024 r. poz. 278) Komitet Rewitalizacji stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą wójta, burmistrza albo prezydenta miasta. Zasady wyznaczania

składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji określone zostały w Uchwale nr XXVII/185/2025 Rady Gminy Miejsce Piastowe z dnia 28 listopada 2025 r. w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe. Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe na lata 2024-2030 nie przewiduje zmian w powyższej uchwale.

Specjalna Strefa Rewitalizacji

W Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe na lata 2024-2030 nie przewiduje się ustalenia na obszarze rewitalizacji Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku.

Zmiany w uchwałach o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe na lata 2024-2030 nie przewiduje zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego.

Zmiany w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe na lata 2024-2030 nie przewiduje zmian w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miejsce Piastowe przyjętym Uchwałą nr XXIV/167/2000 Rady Gminy Miejsce Piastowe z dnia 15 grudnia 2000 r. z późniejszymi zmianami.

W związku z wejściem w życie w dniu 24 września 2023 r. przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw, na gminach ciąży obowiązek sporządzenia planów ogólnych do 30 czerwca 2026 roku.

Zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe na lata 2024-2030 nie przewiduje zmian w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, ani nie wymaga uchwalenia nowych planów.

13. Ocena oddziaływania na środowisko

ROZDZIAŁ ZOSTANIE UZUPEŁNIONY PO PRZEPROWADZENIU PROCEDURY OOŚ

14. Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

---

Załączniki graficzne (mapowe) stanowią załączniki do niniejszego opracowania.

15. Spis map, rysunków i wykresów

Mapa 1. Granice gminy Miejsce Piastowe	7
Rysunek 1. Zasięg przestrzenny obszaru rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe	15
Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Miejsce Piastowe w latach 2020-2024.....	8

16. Spis tabel

Tabela 1. Ruch naturalny ogółem w gminie Miejsce Piastowe w latach 2020-2024.....	8
Tabela 2. Przyrost naturalny w gminie Miejsce Piastowe, województwie podkarpackim oraz kraju w latach 2020-2024.....	9
Tabela 3. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w ludności ogółem w gminie Miejsce Piastowe w latach 2020-2024.....	9
Tabela 4. Migracje wewnętrzne i zewnętrzne w gminie Miejsce Piastowe w latach 2020-2024	9
Tabela 5. Liczba/udział dzieci objętych opieką w żłobkach w gminie Miejsce Piastowe w latach 2020-2024	10
Tabela 6. Liczba placówek wychowania przedszkolnego i szkół wraz z liczbą dzieci/uczniów w gminie Miejsce Piastowe w latach 2020-2024.....	10
Tabela 7. Informacje o bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Miejsce Piastowe w latach 2020-2024	11
Tabela 8. Podstawowe informacje o opiece społecznej w gminie Miejsce Piastowe w latach 2020-2024	11
Tabela 9. Podstawowa opieka zdrowotna dla mieszkańców gminy Miejsce Piastowe w latach 2020-2024	11
Tabela 10. Podstawowe informacje o budynkach mieszkalnych i mieszkaniach w gminie Miejsce Piastowe w latach 2020-2024	12
Tabela 11. Cele rewitalizacji i kierunki działania.....	40
Tabela 12. Spójność założeń Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe na lata 2024-2030 z założeniami Strategii Rozwoju Gminy Miejsce Piastowe na lata 2021-2027	43
Tabela 13. Spójność założeń Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe na lata 2024-2030 z założeniami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejsce Piastowe na lata 2022-2029	45
Tabela 14. Spójność założeń Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe na lata 2024-2030 z założeniami Strategii Rozwoju Powiatu Krośnieńskiego na lata 2021-2027.	48

Tabela 15. Spójność założeń Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe na lata 2024-2030 z założeniami Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030	50
Tabela 16. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 1	62
Tabela 17. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 2	63
Tabela 18. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 3	64
Tabela 19. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 4	66
Tabela 20. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 5	67
Tabela 21. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 6	69
Tabela 22. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 7	70
Tabela 23. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 8	72
Tabela 24. Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 9	74
Tabela 25. Macierz korelacji przedsięwzięć z poszczególnymi sferami	86
Tabela 26. Lista wybranych projektów dofinansowanych z Funduszy Europejskich w latach 2014-2020	90
Tabela 27. Plan finansowy dla Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe na lata 2024-2030	94
Tabela 28. Ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejsce Piastowe na lata 2024-2030	103
Tabela 29. Mierniki realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji – aktualność celów GPR	105
Tabela 30. Wzór karty monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji	106

